

Mục Lục

Hình bìa: thu sang

- 02 Thư tòa soạn
- 03 Thông báo của BCH Cộng Đồng
- 04 Thư mời tham dự bữa cơm tình thương
- 05 Thời sự
- 09 Bình luận
- 11 Bình luận thời sự
- 14 Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng
- 16 Tin Thế Giới
- 19 Tin Việt Nam.
- 21 Truyền thông xã hội dân sự
- 23 Yêu quê hương qua lời ca, tiếng nhạc
- 25 Trại cải tạo của CSVN sau năm 1975
- 34 Cuộc vượt thoát kỳ diệu
- 39 Truyện ngắn: Đôi mắt biết nói (Topa)
- 46 khoa học đời sống (Ks. Trần Tấn Hồng Đức)
- 48 Trang sức khỏe (Bs. Nguyễn Ý Đức)
- 50 Vui cười (sưu tầm)
- 51 Đố vui "sukoku"
- 52 Quảng cáo
- 53 Danh sách độc giả đóng tiền báo
- 54 Nhạc: Nguyễn Quyết Thắng

7/10

- Trần Hoàng Yến "Mùa thu kỷ niệm" (24)
- Nguyễn Hoàn Nguyên "Mẹ trăm năm..." (33)
- Nguyễn Nhật "Sắc lá thu phai" (38)
- Hoài Tâm Niệm "Lá vàng thu" (45)
- Lưu Vong "Diễm tình mưa hạ" (47)

Việt Nam Nguyệt San

Cơ Quan Ngôn Luận CĐVNTNCS/HL

Vietnam Magazine

Tijdschrift van Vietnamese

Vluchtelingen in Nederland

Website: www.congdonghoalan.com

ISSN: 0929-5151

Ban Quản Trị VNNS

Kroeten 9

4871 JT Etten-Leur Nederland

Email: info@congdonghoalan.com

Telefoon: +31 (0)6.38544847

IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64

t.n.v. AVVN

Chủ nhiệm: Nguyễn Hữu Phước

Chủ bút: Nguyễn Đắc Trung

Thủ Quỹ: Nguyễn Khai Trí

Kỹ thuật: Bạch mai

Phát hành: Hans Smeekens

Với sự cộng tác của

Bạch Mai, Đinh Ngọc Hiến, Đặng An, Đỗ Văn Bùi, Hoài Tâm Niệm, Vành Khuyên, Lê Quang Kế, Miên Thụy, Lãng Du, Ngô Thụy Chương, Nguyễn Đắc Trung, Trần Hữu Sơn, Nguyễn Quyết Thắng, Ông Năm Chuột, Tam Hợp, Tiểu Yến Tử, Thái Tăng An, Trúc Hà, TyNa, Trần Quốc Hiền, Nguyễn Lê Hồng Hưng, Nguyễn Hoàn Nguyên, Nguyễn Hiền, Võ Đức Tiến, Thảo De Wit, Trang Đài Nguyễn, Ý Nga, Topa, Lê Lãng Du, Trần Tấn Hồng Đức, Tuyết Lê, Hans Smeekens, Anh Quang, Trần Hoàng Yến, San Hàn.

Lập trường

Chống bạo quyền độc tài cộng sản Hà Nội • Ủng hộ mọi tổ chức quốc gia tranh đấu cho tự do dân chủ của dân tộc

Chủ trương

Bảo tồn và phát huy văn hoá Việt • Duy trì và phát triển tình cảm tốt đẹp sẵn có giữa cộng đồng VNTNCS và nhân dân Hoà Lan • Tăng cường tình đoàn kết trong cộng đồng người Việt TNCS tại Hoà Lan • Khuyến khích và nâng đỡ người Việt hội nhập vào cuộc sống tại Hoà Lan

Thư Tòa Soạn

Kính thưa quý đồng hương,

Nhằm hỗ trợ Cộng Đồng có phương tiện tài chánh để hoạt động, vào ngày 22/10/2022 một số mạnh thường quân thường xuyên ủng hộ Cộng Đồng đã tổ chức buổi văn nghệ với chủ đề “**Mùa Thu Yêu Thương**” tại Eindhoven để gây quỹ yểm trợ Cộng Đồng. Với sự đóng góp của đồng hương, Ban chấp hành Cộng Đồng của Người Việt Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hoà Lan sẽ có thêm phương tiện để tổ chức những buổi sinh hoạt chung phục vụ đồng hương. Ngoài sự yểm trợ tài chánh, Ban chấp hành Cộng Đồng luôn hân hoan đón nhận sự góp sức của đồng hương, đặc biệt của các bạn trẻ trong các sinh hoạt của Cộng Đồng, từ đó Cộng Đồng của chúng ta có thêm nhân lực để duy trì và phát triển trong tương lai.

Tình hình thế giới trong thời gian qua vẫn không có gì sáng sủa. Cuộc chiến tranh xâm lược do tổng thống Nga Putin phát động tại Ukraine vẫn tiếp diễn và có dấu hiệu ngày càng ác liệt hơn. Do bị thiệt hại nặng về nhân mạng, vào ngày 21/9/2022 Putin đã ban hành lệnh tổng động viên với mục đích tăng được thêm 300.000 quân để bổ xung quân số bị thiệt hại tại Ukraine. Việc này đã gặp phải sự phản đối của người dân Nga qua các cuộc biểu tình và hàng ngàn người đã bị cảnh sát đàn áp và bắt bớ. Hàng chục ngàn người Nga đã tìm cách thoát khỏi đất nước Nga để chạy sang các nước láng giềng như Phần Lan, Latvia,... Các cuộc trưng cầu dân ý tại các vùng đất do Nga chiếm đóng ở miền Đông và Nam Ukraine với mục đích sát nhập vào nước Nga đã bị chính quyền Ukraine và nhiều nước trên thế giới lên án tại cuộc họp vào tháng 9 tại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc. Với việc sát nhập những vùng đất này, Nga có lý do “bảo vệ” nước Nga để dùng mọi phương tiện quân sự, kể cả vũ khí hạt nhân khi Nga bị “xâm lăng” trên những vùng đất chiếm đóng này. Việc Nga xâm lăng Ukraine đã tạo nên một thế giới bất ổn định với tình trạng lạm phát ngày càng tăng cao. Chính phủ Hoà Lan trong thời gian qua cũng có những kế hoạch giúp người dân giảm bớt khó khăn do lạm phát và chuẩn bị cho việc cung cấp đầy đủ năng lượng cho người dân trong mùa đông sắp đến sau khi Nga chấm dứt cung cấp dầu và khí đốt cho Hoà Lan.

Tại Việt Nam, mỗi ngày xem tin tức chúng ta đều thấy những tin liên quan đến tệ nạn tham nhũng ngày càng tăng, hết quan chức này vào tù đến quan chức khác bị đưa ra toà do tham nhũng. Với một đất nước vô thiên vô pháp cai trị bởi tà quyền cộng sản, quan chức cộng sản ra vào nhà tù như sự thay đổi nhân sự của một đảng cầm quyền luôn đấu đá nội bộ, tranh giành quyền lực để có điều kiện bóc lột người dân.

Những việc làm liên quan đến bộ xét nghiệm COVID-19 của công ty Việt Á thời nạn dịch đang hoành hành với sự phối hợp tổ chức của Bộ Y Tế, Bộ Khoa Học Công Nghệ, Học Viện Quân Y và các cơ quan y tế CDC trên khắp các tỉnh thành đã làm thiệt hại ngân quỹ nhà nước hàng ngàn tỷ đồng, làm thiệt hại hàng ngàn nhân mạng do bộ xét nghiệm không đủ tiêu chuẩn, do xét nghiệm cưỡng bức và bừa bãi... với mục đích bỏ tiền vào túi riêng của quan chức đã là một vết nhơ mà người dân Việt Nam không thể nào quên được.

Một việc khác vẫn đang được khai ra cho đến ngày hôm nay là 800 “*chuyến bay giải cứu*” thời COVID cho 200.000 người về nước nhằm ăn tiền của người dân do các quan chức sắp xếp đã khiến mọi người đều kinh tởm. Có ít nhất 15 quan chức chính phủ đã bị khởi tố về việc này. Gần đây nhất là trong tháng 9, Tô Anh Dũng với chức vụ Thứ Trưởng Ngoại Giao và Nguyễn Quang Linh trợ lý Phó Thủ Tướng Phạm Bình Minh đang bị truy tố về tội ăn hối lộ liên quan đến việc này.

Tình trạng tham nhũng ở Việt Nam trầm trọng đến nỗi người dân thường chế diễu: “*Cộng sản có thể lập một nội các trong nhà tù với sự tham dự đầy đủ các quan chức trong mọi lãnh vực của các Bộ*”

Xin thông báo cùng quý vị muốn đóng góp bài vở cho Việt Nam Nguyệt San số báo 333 tháng 11/2022, xin gửi về địa chỉ e-mail: dtnghuyen@quicknet.nl hạn chót nộp bài 13/11/2022.

Nguyễn Đắc Trung

Chủ bút Việt Nam Nguyệt San

Cộng Đồng Việt Nam Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hòa Lan
Associatie van Vietnamese Vluchtelingen in Nederland (AVVN)
Vietnamese Association of Political Refugees in the Netherlands
Kroeten 9 – 4871 JT Etten-Leur - Nederland, Tel: +31 (0)76-5038426
IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN - KvK nummer: 40479247
www.congdonghoalan.com @: info@congdonghoalan.com

Thông Báo

về việc tổ chức Tết Quý Mão 2023

Kính gửi:

- Quý vị lãnh đạo tinh thần các tôn giáo;
- Quý vị đại diện các đoàn thể, tổ chức;
- Quý thân hào nhân sĩ;
- Quý đồng hương.

Kính thưa quý vị,

Tết Nguyên Đán là ngày lễ quan trọng trong phong tục của người Việt chúng ta. Đất nước dù trải qua nhiều triều đại thăng trầm khác nhau, nhưng phong tục của ngày Tết luôn luôn được giữ gìn nguyên vẹn như từ khởi thủy, thế mới gọi là Tết cổ truyền.

Xin nêu lên ở đây vài nét chấm phá nổi bật trong sinh hoạt của những ngày Tết:

- phong tục “tổng cữu nghinh tân”
- phong tục “đưa ông táo về trời”
- phong tục “rước ông bà”
- phong tục “gói bánh chưng, bánh tét”
- phong tục “cúng giao thừa”
- phong tục “viếng mộ tổ tiên”
- v.v...

Mỗi con dân Việt cho dù bận bịu công ăn việc làm quan trọng cách mấy cũng gác lại mọi sinh hoạt thường nhật để cùng nhau quy tụ về gia đình vui hưởng “3 ngày xuân” trong tình yêu thương nồng ấm của gia đình - bằng hữu, của xóm giềng - làng thôn. Tục lệ này đã diễn ra như thế từ nhiều ngàn năm nay của dân Việt ta.

Sau hai năm do đại dịch Corona hoành hành cộng đồng chúng ta đã không thể tiến hành tổ chức ngày Tết cổ truyền này. Tình hình dịch bệnh hiện nay đã được hoàn toàn kiểm soát, nên Ban Chấp Hành Cộng Đồng đã quyết định sẽ tổ chức Tết Quý Mão 2023 được ấn định vào ngày thứ bảy, 14-01-2023. Chi tiết về ngày hội xuân Quý Mão 2023 sẽ được chúng tôi thông báo trong thời gian sắp tới trên các phương tiện truyền thông của cộng đồng.

Kính thư !

Nguyễn Hữu Phước
chủ tịch cộng đồng

Thư Mời

Tham dự bữa cơm tình thương

Hoà Lan , tháng 10 năm 2022

Quý niên trưởng, chiến hữu cùng quý đồng hương thân kính,

Gió đã giao mùa, tiết Thu lành lạnh, lá trên cành đổi sắc vàng và bắt đầu rơi rụng theo từng cơn gió... Sau mấy tuần. hè nghỉ ngơi mọi sinh hoạt trở lại bình nhật.

Sau hai năm vì dịch bệnh không tổ chức được bữa cơm giúp TPBVNCH, tuy nhiên với lòng thương mến mà quý vị vẫn tiếp tục yểm trợ, nhờ đó mà công việc giúp đỡ anh em TPB không bị gián đoạn. Hiện nay tình hình corona tương đối ổn định nên chúng tôi sẽ tổ chức bữa cơm gây quỹ như những năm trước vào:

Thời gian: Trưa Chủ Nhật, 13 tháng 11 năm 2022 lúc 14.00 giờ

Địa điểm: Nico Schuurmaans

Ketheuvel 50 – 5231 PT. Denbosch

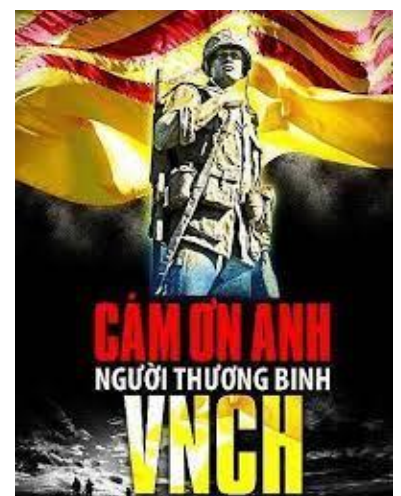
Ngoài mục đích tìm nguồn tài chính giúp đỡ anh em TPBVNCH. đang vào giai đoạn cuối cuộc đời, còn là dịp để anh chị em chúng ta gặp gỡ, hàn huyên sau một thời gian khá lâu bị gián đoạn.

Một điều quan trọng cần sự tiếp tay của quý ân nhân vì việc chuyển quà đến tận tay anh em TPB càng ngày càng khó khăn mặc dù chúng tôi tìm đủ mọi phương cách nhưng vẫn chưa được như mong muốn, nhất là các anh em ở vùng quê xa xôi. Do đó chúng tôi đề nghị quý ân nhân mỗi vị nhờ thân nhân bên nhà gửi quà đến anh em TPB vùng quê của mình, địa chỉ anh em TPB và tài chánh do chúng tôi cung cấp, để cho sự việc được rõ ràng chúng tôi sẽ trình bày chi tiết vào ngày 13 tháng 11 này.

Rất mong sự hiện diện của quý ân nhân.

Trân trọng

BCH GDQCCVNCH – Hoà Lan

Thời sự

Vấn nạn công an, cảnh sát xuống tay tàn bạo với dân

RFA 30/9/2022

Vụ việc bốn người, bao gồm cả công an và cảnh sát giao thông đánh tới tấp hai nam sinh đi xe máy, tạo nên sự phẫn nộ mạnh trong cộng đồng mạng mấy ngày nay.

“Hành vi tàn ác”

Một video clip dài hơn năm phút được chia sẻ “chóng mặt” trên mạng xã hội, ghi lại cảnh bốn công an dí theo hai nam sinh đi xe máy vào góc tường. Ba trong bốn người dùng dùi cui và nón bảo hiểm đánh tới tấp vào đầu, vai và lưng của hai em học sinh. Vào chiều ngày 30/9, Công an tỉnh Sóc Trăng cho biết Ban Giám đốc Công an tỉnh đã họp và ra quyết định kỷ luật tước danh hiệu công an nhân dân đối với ba người gồm: Đại úy Châu Minh Trung, Trung úy Nguyễn Quang Thái, Thượng úy Đoàn Tấn Phong.

Ngoài ba người vừa nêu, một công an khác là Đại úy Trần Minh Đồi bị kỷ luật cảnh cáo vì không có hành vi can ngăn, khuyên can đồng đội đánh dân.

Phó đội trưởng Đội Cảnh sát Giao thông - Tuần tra Tổ trưởng Tổ tuần tra là Đại úy Hứa Trường An, do là cán bộ lãnh đạo nhưng không quán xuyến được cấp dưới nên bị thi hành kỷ luật bằng hình thức cách chức.

Ông Võ Minh Đức, một cựu Đại úy Quân đội Nhân dân Việt Nam, cho rằng hành vi của những viên công an này là vô cùng tàn ác, chà đạp lên pháp luật, vô nhân tính, vi phạm pháp luật một cách trắng trợn:

“Họ sử dụng dùi cui, rồi sau đó họ gỡ cả mũ bảo hiểm để họ đánh liên tục, giống như là đánh cho chết luôn. Cái hình ảnh cứ cầm nón bảo hiểm nhằm vào đầu mà đánh thì cá nhân tôi cho đó là hành vi cố ý giết người.”

Chị Hồng, một người dân ở TPHCM nói với RFA rằng chị không dám xem hết cả video vì những người được cho là thực thu luật phát hành xử quá dã man:

“Tôi coi mà hồi hộp lắm, chỉ sợ máy đưa nhỏ mới chết thôi! Bởi vì mức độ dã man nó cao quá. Và tôi cảm thấy rất phẫn nộ, đánh gãy cả dùi cui văng đi rồi tháo nón bảo hiểm đánh tiếp.”

Trước sự phẫn nộ của dư luận, cùng ngày 29/9, Trung tướng Tô Ân Xô, Chánh văn phòng Bộ Công an yêu cầu lãnh đạo công an tỉnh Sóc Trăng phải xử lý nghiêm những cá nhân vi phạm.

Bao che, gỡ tội

Theo lời Đại tá Lâm Thành Sol, sự việc xảy ra vào ngày 25/9, tổ tuần tra phát hiện hai em học sinh điều khiển xe máy đi ngược chiều nên ra hiệu dừng lại kiểm tra, nhưng hai *“đối tượng này không chấp hành mà tăng tốc lách bỏ chạy. Sau khi rượt đuổi theo qua nhiều tuyến đường, Công an đã dừng xe của hai nam sinh. Tuy nhiên do bức xúc trước hành vi coi thường pháp luật, họ đã không kiềm chế được và đã có cách cư xử bạo lực như trong clip”*.

Chị Hồng (không muốn nêu họ), một người dân, cho rằng lời giải thích trên của Giám đốc công an Sóc Trăng là không hợp lý:

“Nếu cảm thấy rằng mình không kiềm chế được thì mình không nên làm công việc này. Nếu nói là nóng giận thì có thể chỉ đánh một cái hai cái thôi, còn ở đây là người ta đánh cật lực, liên tục. Đó không phải là câu trả lời phù hợp.”

Công an, cảnh sát đánh hai thiếu niên

Ảnh cắt từ video

Một vấn đề mà ông Minh Đức nhận thấy trong phát ngôn của công an Sóc Trăng, cũng như việc truyền thông đưa tin theo cách luôn nhấn mạnh rằng các học sinh này vi phạm luật giao thông nên công an mới hành cử như vậy. Theo ông Đức, đây là hành vi “ném đá dò đường” để gỡ tội cho bốn viên công an vi phạm pháp luật:

“Cộng thêm chuyện là truyền thông mấy bữa nay cứ “nhai đi nhai lại” rằng các em này đánh võng, lạng lách thì tôi cũng cho rằng đó là cái kiểu gỡ tội trước cho cái đám này.”

Mạng báo VnExpress hôm 29/9 dẫn lời Đại úy Châu Minh Trung, là một trong bốn công an đánh hai nam sinh nói rằng *“Hai học sinh không có giấy phép lái xe, chạy xe trên 100 phân khối. Em cầm lái lạng lách, ép xe cảnh sát làm nhiệm vụ nên chúng tôi nóng giận”*.

Phải khởi tố hình sự

Cho đến tối ngày 29/9, cả bốn viên công an đều đã bị đình chỉ công tác. Tuy nhiên, một luật sư không muốn nêu danh tính, thuộc đoàn luật sư TPHCM nhận định rằng dựa vào hành vi trong video clip lan truyền trên mạng xã hội là đủ để khởi tố một vụ án hình sự:

“Theo tôi trong trường hợp này cần phải khởi tố vụ án về hành vi cố ý gây thương tích đối với những người thực thi công vụ này thì mới phù hợp và mới thể hiện được tính nghiêm minh của luật pháp.”

Ông Võ Minh Đức nói hiện nay dư luận đang rất quan tâm đến vụ việc này, cũng như cách xử lý của lãnh đạo ngành công an có thoả đáng hay không:

“Dư luận quan tâm đến đến kết quả xử lý có nghiêm minh không, hay là xử theo kiểu dung túng bao che. Cá nhân tôi thì tôi cho rằng vụ này phải tước quân tịch và truy tố trước pháp luật mới là đích đáng.”

Điều 134, Bộ luật Hình sự Việt Nam năm 2015 quy định phạt cải tạo không giam giữ đến ba năm hoặc phạt tù từ sáu tháng đến ba năm đối với hành vi cố tình gây thương tích mà tỷ lệ thương tật từ 11% đến 30%, hoặc dưới 11% nhưng thuộc một trong các trường hợp như: Lợi dụng chức vụ, quyền hạn; Phạm tội với người dưới 16 tuổi hoặc người khác không có khả năng tự vệ; hoặc có tính chất côn đồ...

Lực lượng công quyền coi thường pháp luật

Chỉ cần gõ vào trang Google cụm từ “cảnh sát đánh dân” là sẽ ra hàng loạt các vụ việc kéo dài từ hơn chục năm qua.

Ví dụ như vụ [hai YouTuber](#) bị cảnh sát giao thông đánh vào tháng 3/2021 xảy ra ở huyện Bình Chánh, TPHCM. Công an huyện này có trả lời truyền thông rằng sẽ xác minh vụ việc và xử lý nghiêm, không bao che. Tuy nhiên, sau đó không thấy thêm thông tin về hình thức xử lý các cán bộ này như thế nào. Tháng 12/2020, [ba cảnh sát giao thông](#) ở Bắc Giang bị điều chuyển công tác qua làm nhiệm vụ khác vì đã đánh, chửi một tài xế xe tải không chịu dừng xe.

Võ Minh Đức nói với RFA rằng tình trạng công an bạo lực với dân xảy ra rất nhiều trong quá khứ, nhưng mỗi lần như vậy là truyền thông Nhà nước lại đưa tin theo dung túng, bẻ cong sự thật bằng các từ ngữ như tung như là “giơ chân hơi cao, đưa tay chạm mặt”...

“Người dân rất khó để đấu tranh giành lại công bằng trong những chuyện như vậy. Nguyên nhân là lực lượng công an ở Việt Nam đã được trắng trợn tuyên bố đó là thanh kiếm và lá chắn của Đảng, nên việc bảo vệ Đảng và chế độ là họ đặt lên hàng đầu chứ không phải là bảo vệ người dân và an ninh trật tự xã hội.

Cho nên là cuối cùng thì xử lý đúng mức độ, đúng tội, thích đáng thì chắc là không có đâu.”

Cảnh sát giao thông làm nhiệm vụ trên đường phố Hà Nội hôm 6/3/2013 (hình minh họa). Reuters

Các vụ công an trấn áp, đánh dân gây phẫn nộ trong dư luận từ nhiều năm nay, nhưng bây giờ tình trạng này vẫn tiếp diễn, điều đó cho thấy sự coi thường pháp luật của lực lượng thực thi pháp luật. Luật sư giấu tên nói:

“Nếu không ghi lại được những hành vi vi phạm của lực lượng công an thì rất có thể vụ việc đó sẽ chìm xuống. Và xã hội Việt Nam sẽ không bao giờ thoát khỏi những hành vi tương tự trong tương lai nếu luật pháp còn bị coi thường bởi những người thực thi công vụ như hiện nay.”

Vào chiều 30/9, ông Lê Hoàng Bắc, Phó Giám đốc Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Sóc Trăng cho biết người đăng tải đoạn băng hình ba cảnh sát giao thông, trật tự Sóc Trăng hành hung dã man hai thiếu niên (15 và 16 tuổi) sẽ không bị xử lý như thường thấy.

Ông nói: *“Qua nghiên cứu của Sở TT&TT tỉnh, căn cứ vào khoản a Điều 32 Luật Dân sự 2015, người dân đang phát tán để bảo vệ lợi ích công cộng hoặc tố giác tội phạm nên không cần xin phép, không vi phạm trong trường hợp này”.*

Trong những vụ việc tương tự từng xảy ra, cơ quan công an thường phát đi thông báo truy tìm người đăng tải đoạn clip lên mạng xã hội để xử lý.

'Đại án chuyến bay giải cứu': Người mua vé giá cao có quyền đòi bồi thường? BBC 28/9/2022

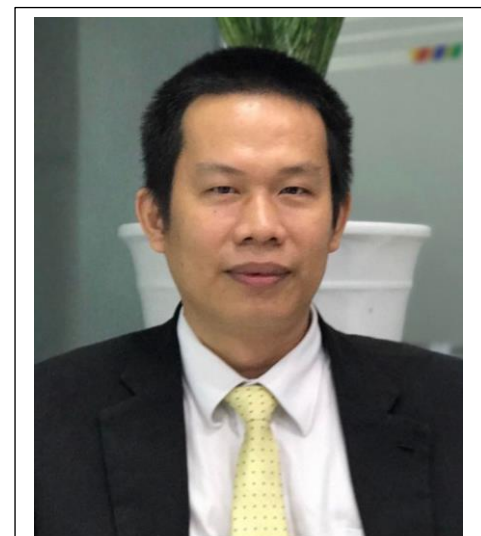
Theo pháp luật Việt Nam, người mua vé cho 'chuyến bay giải cứu' trong đại dịch Covid-19 với giá cao hơn mức bình thường có thể khởi kiện đòi bồi thường, một luật sư từ TP.HCM cho biết.

Rất nhiều người Việt Nam ở nước ngoài khi trở về nước trong thời gian dịch Covid-19 đã phải trả tiền nhiều hơn bình thường để có được một suất về nước trên các 'chuyến bay giải cứu' hay 'chuyến bay hồi hương' hoặc 'combo'.

Ngày 4/6, Trung tướng Tô Ân Xô, Chánh Văn phòng Bộ Công an cung cấp thông tin cho biết "theo các cán bộ điều tra, mỗi chuyến bay combo, khi trừ chi phí ra có những chuyến có thể lợi nhuận 2 tỷ đồng/chuyến, mà có gần 2.000 chuyến bay."

NGUỒN HÌNH ẢNH, VCP - Chụp lại hình ảnh, Hình ảnh một chuyến bay giải cứu đưa công dân Việt Nam về nước

NGUỒN HÌNH ẢNH, NHÂN VẬT CUNG CẤP
Chụp lại hình ảnh,
Luật sư Phùng Thanh Sơn

BBC News Tiếng Việt đã có loạt bài viết về Vụ án Cục Lãnh sự: Lời kể và bằng chứng của người về VN phải mua vé 'giải cứu giá cao', VN nói 'giải cứu công dân' nhưng 'chặt chém' ai muốn bay về quê hương và Quy trình mua vé 'chuyến bay giải cứu' về VN.

Câu hỏi đặt ra hiện nay là những người đã phải bỏ tiền mua vé giá cao khi đó có quyền đòi bồi thường, bồi hoàn giá vé hay không? 'Đại án chuyến bay giải cứu': Việt Nam liệu có 'mở rộng điều tra' các sứ quán?

Công an Việt Nam bắt trợ lý ông Phạm Bình Minh để điều tra 'nhận hối lộ'

Người mua vé có quyền khởi kiện?

Trả lời phỏng vấn của BBC News Tiếng Việt, luật sư Phùng Thanh Sơn - Đoàn Luật sư TP.HCM, Giám đốc Công ty Thế giới Luật pháp cho biết những người mua vé giá cao cho các 'chuyến bay giải cứu' có quyền kiện người bán vé ra tòa án.

Luật sư Sơn lý giải:

"Việc người dân ở nước ngoài mua vé chuyến bay giải cứu để về nước là một giao dịch dân sự. Một trong những điều kiện để giao dịch dân sự có hiệu lực pháp luật là 'Chủ thể tham gia giao dịch dân

sự hoàn toàn tự nguyện' (điểm b khoản 1 Điều 117 BLDS 2015). Luật yêu cầu chủ thể phải hoàn toàn tự nguyện khi giao kết, nếu chỉ là tự nguyện thôi chưa đủ.

"Những người mua vé chuyến bay giải cứu trong bối cảnh dịch bệnh ở nước sở tại đang căng thẳng, phức tạp và không có lựa chọn nào khác. Do đó, giao dịch giữa họ và bên bán vé không thỏa mãn điều kiện 'hoàn toàn tự nguyện' để giao dịch dân sự có hiệu lực pháp luật.

"Vì vậy, về mặt pháp lý, những người mua vé những chuyến bay giải cứu có thể khởi kiện người bán vé ra tòa án có thẩm quyền để yêu cầu tuyên giao dịch dân sự đó là vô hiệu và giải quyết hậu quả của giao dịch dân sự vô hiệu theo quy định pháp luật."

Về trách nhiệm của nhà nước, luật sư Phùng Thanh Sơn cho biết: "Nhà nước không phải là một bên bán vé các chuyến bay giải cứu nên nhà nước không có nghĩa vụ bồi hoàn tiền cho những người đã mua vé các chuyến bay giải cứu."

Trong một bài báo vào tháng Hai, các nguồn tin liên quan nói với BBC News Tiếng Việt rằng thời điểm Tết 2021, khi Mỹ đang bùng dịch và nhiều người chết vì Covid thì những chuyến bay hồi hương từ bờ Đông, tiền mua suất có giá là khoảng 8.000 USD, từ bờ Tây là khoảng 11.000 USD. Sau đó, một người có thể phải chi trả thêm khoảng 2.000 USD nữa. Việc vào danh sách có thể cần quen biết, giới thiệu riêng.

Cũng trong bài này, ông Ngọc Sơn, người đã có hơn 17 năm làm việc tại Cộng hòa Czech nói với BBC News Tiếng Việt ông về nước vào tháng 11/2021 trên chuyến bay giải cứu với giá vé 2.000 euro, chưa tính tiền cách ly.

"Tất cả những người ở CH Czech muốn về vào thời điểm đó đều phải qua dịch vụ chứ không đăng ký được với Đại sứ quán. Họ bán đầy, quảng cáo đầy và tôi liên hệ vì có nhu cầu về. Nếu so với con số Đại sứ quán thông báo, thì giá hơn 2.000 euro mà tôi mua là gấp đôi, nhưng vẫn được coi là thuộc dạng rẻ vì nhiều người đi cùng chuyến về, cách ly chung với tôi nói rằng họ phải mua 2.800 - 3.000 euro."

Đến nay đã có 19 người bị bắt do liên quan đến vụ án 'chuyến bay giải cứu'

Đến nay đã có 19 người bị xử lý hình sự, gồm nhiều cán bộ, quan chức của Bộ Ngoại giao, Bộ Y tế, Bộ Giao thông Vận tải, Bộ Công an, Văn phòng Chính phủ và các đơn vị liên quan.

Các cán bộ Nhà nước này đều bị bắt với cáo buộc "Nhận hối lộ", riêng ông Bùi Huy Hoàng - cán bộ Cục Y tế dự phòng (Bộ Y tế) bị điều tra về tội "lừa đảo chiếm đoạt tài sản".

Bốn người bị khởi tố tội "Đưa hối lộ" đều là giám đốc các công ty, gồm: bà Nguyễn Diệu Mơ - Tổng Giám đốc Công ty TNHH Thương mại du lịch và Dịch vụ hàng không An Bình; Nguyễn Thị Tường Vi - Giám đốc Công ty TNHH Tư vấn và Đầu tư ATA Việt Nam, Nguyễn Thị Dung Hạnh - 50 tuổi - Giám đốc Công ty TNHH G Việt Nam 19 và ông Nguyễn Tiến Mạnh - Phó Giám đốc CTCP Du lịch thương mại Lữ Hành Việt, Giám đốc Công ty Vận tải du lịch Hoàng Long Luxury.

Vụ án 'chuyến bay giải cứu': 19 người bị bắt

■ Nhận hối lộ ■ Đưa hối lộ ■ Lừa đảo chiếm đoạt tài sản
🕒 Ngày bị khởi tố

Văn phòng chính phủ

Nguyễn Quang Linh 🕒 27/09 Trợ lý Phó Thủ tướng Thường trực Phạm Bình Minh	Nguyễn Thanh Hải 🕒 20/09 Vụ trưởng Vụ Quan hệ quốc tế
Nguyễn Tiến Thân 🕒 18/08 Chuyên viên Vụ Quan hệ quốc tế	Nguyễn Mai Anh 🕒 25/07 Chuyên viên Vụ Quan hệ quốc tế

Bộ Ngoại giao

Tô Anh Dũng 🕒 14/04 Thứ trưởng	Nguyễn Thị Hương Lan 🕒 27/01 Cục trưởng Cục Lãnh sự
Đỗ Hoàng Tùng 🕒 27/01 Cục Phó Cục Lãnh sự	Lê Tuấn Anh 🕒 27/01 Chánh Văn phòng Cục Lãnh sự
Lưu Tuấn Dũng 🕒 27/01 Phó Phòng Bảo hộ công dân, Cục Lãnh sự	

Bộ Công an

Trần Văn Dự 🕒 25/07 Cục Phó Cục Quản lý xuất nhập cảnh	Vũ Sỹ Cường 🕒 25/07 Cán bộ Cục Quản lý xuất nhập cảnh
Vũ Anh Tuấn 🕒 14/04 Cán bộ Cục Quản lý xuất nhập cảnh	

Bộ Y tế

Bùi Huy Hoàng 🕒 25/07 Cán bộ Cục Y tế dự phòng	Phạm Trung Kiên 🕒 14/04 Chuyên viên Vụ Trang thiết bị và Công trình y tế

Bộ Giao thông vận tải

Ngô Quang Tuấn 🕒 25/07 Chuyên viên Vụ hợp tác quốc tế	

Công ty du lịch

Nguyễn Thị Tường Vi 🕒 06/05 GD Công ty TNHH tư vấn và đầu tư ATA Việt Nam	Nguyễn Thị Dung Hạnh 🕒 06/05 GD Công ty TNHH G Việt Nam 19
Nguyễn Tiến Mạnh 🕒 25/07 PGĐ CTCP du lịch thương mại Lữ Hành Việt, nguyên GD Công ty vận tải du lịch Hoàng Long Luxury	Hoàng Diệu Mơ 🕒 25/03 TGD Công ty TNHH thương mại và du lịch hàng không An Bình

Bình luận

Hiếu Chân

Ukraine: Đụng độ Nga – Phương Tây khó tránh!

Như dự đoán, hôm Thứ Sáu, 30 Tháng Chín, Tổng Thống Vladimir Putin của Nga ký một nghị định sát nhập vào lãnh thổ Nga bốn khu vực của Ukraine mà quân Nga đang chiếm đóng một phần bất chấp sự phản đối mạnh mẽ của Ukraine và cộng đồng quốc tế. Để trả đũa, chính phủ Ukraine thông báo nộp đơn xin gia nhập Minh Ước Bắc Đại Tây Dương (NATO). Cuộc chiến Nga-Ukraine đã leo thang một bước mới, lôi kéo cả Phương Tây và không có hy vọng sớm kết thúc.

“Đây là ý chí của hàng triệu người. Đây là quyền của họ, quyền bất khả xâm phạm của họ,” ông Putin nói về vụ sát nhập, tại hội trường Điện Kremlin, nơi tám năm trước ông tuyên bố thu hồi bán đảo Crimea của Ukraine thành một phần của Nga.

Ngay sau đó, ông tuyên bố Nga sẽ không bao giờ từ bỏ các vùng đất mới chiếm được, sẽ bảo vệ chúng như là một phần sự toàn vẹn lãnh thổ của Nga và sử dụng “mọi lực lượng, mọi phương tiện sẵn có.” Trong bài diễn văn dài 37 phút trước hàng trăm nhà lập pháp, thống đốc và bốn lãnh đạo bù nhìn do Nga dựng lên, ông Putin nói rằng cư dân của bốn vùng lãnh thổ Ukraine bị chiếm đóng sẽ trở thành công dân Nga vĩnh viễn. Sau đó ông tuyên bố Phương Tây là “kẻ thù,” là những kẻ đang tìm cách phá hoại nước Nga, biến nước Nga thành thuộc địa.

“Điều hết sức quan trọng đối với họ là tất cả các quốc gia phải từ bỏ chủ quyền để phục vụ nước Mỹ,” ông Putin nói và gọi Hoa Kỳ là theo quỷ Sa Tăng (Satanism). Ông kể ra hàng loạt hành động quân sự của Phương Tây trải dài nhiều thế kỷ – từ cuộc Chiến Tranh Nha Phiến mà đế quốc Anh thực hiện ở Trung Hoa thế kỷ 19, việc Đồng Minh dội bom Đức trong Thế Chiến 2 đến các cuộc chiến tranh ở Việt Nam và Triều Tiên.

Phương Tây hiện nay, theo lời ông Putin, là một “hệ thống thực dân mới” do Hoa Kỳ dẫn đầu và Nga là nước lãnh đạo cuộc nổi dậy chống lại hệ thống đó.

“Phương Tây không chỉ phủ nhận chủ quyền quốc gia và luật pháp quốc tế. Sự bá quyền của họ là thuộc tính của chủ nghĩa toàn trị, chuyên chế và phân biệt chủng tộc,” ông Putin nhấn mạnh và dùng những từ ngữ mà Phương Tây sử dụng để chỉ chế độ độc tài của chính ông.

“Sự sụp đổ của chủ nghĩa bá quyền Phương Tây là không thể đảo ngược được,” ông Putin nói với giới chính trị Nga tập trung tại Điện Kremlin.

“Số phận và lịch sử kêu gọi chúng ta ra chiến trường, vì nhân dân chúng ta, vì đế chế Nga vĩ đại,” ông Putin kêu gọi và tuyên bố cuộc xâm lược Ukraine là cần thiết, là “phía đúng đắn của lịch sử!”

* * *

Như vậy, nhìn lại những hành động của ông Putin, người ta dễ dàng thấy một kế hoạch cướp đất và bành trướng lãnh thổ, bắt đầu từ cuộc xâm lược Ukraine, tổ chức trưng cầu dân ý giả mạo, sát nhập các vùng tạm chiếm vào nước Nga và leo thang chiến tranh tới chỗ đối đầu với Phương Tây để xác lập một trật tự thế giới mới.

Cộng đồng quốc tế đã nhanh chóng phản ứng với những thủ đoạn thâm độc và ngôn từ hiếu chiến của ông Putin.

Ông Antonio Guterres, tổng thư ký Liên Hiệp Quốc (LHQ), ra tuyên bố lên án hành động cướp đất của Nga.

Tổng Thống Ukraine Volodymyr Zelensky (giữa) cầm lá đơn vừa ký xin gia nhập NATO, với Thủ Tướng Denys Shmyhal (phải) và Chủ Tịch Quốc Hội Verkhovna Rada. Ảnh: Văn Phòng Tổng Thống Ukraine

Ông nói: “Hiến Chương LHQ rất rõ ràng. Mọi cuộc sát nhập lãnh thổ do một nhà nước thực hiện với một nhà nước khác, sử dụng bạo lực và đe dọa sử dụng bạo lực là vi phạm các nguyên tắc Hiến Chương LHQ và luật pháp quốc tế.”

Các quốc gia Phương Tây đã nhanh chóng lên án vụ cướp đất của Nga là bất hợp pháp, gọi những cuộc trưng cầu dân ý giả mạo mà Nga vừa thực hiện ở bốn vùng lãnh thổ của Ukraine là trò lừa đảo. Chính phủ của Tổng Thống Joe Biden ngay lập tức công bố những biện pháp trừng phạt mới với Nga và những gói viện trợ mới cho Ukraine để trả đũa hành vi vi phạm pháp luật quốc tế trầm trọng này.

“Đừng nhầm lẫn: Những hành động này không có tính chính danh. Tôi thúc giục tất cả các thành viên của cộng đồng quốc tế bác bỏ nỗ lực thôn tính lãnh thổ bất hợp pháp của Nga và đứng bên cạnh nhân dân Ukraine cho đến khi nào đất nước này cần,” ông Biden nói.

Không chỉ các đồng minh của Ukraine ở Phương Tây lên tiếng phản ứng mà ngay những quốc gia thân cận với Nga như Uzbekistan và Moldova cũng ra tuyên bố phản đối hành động của Nga sử dụng vũ lực để thôn tính lãnh thổ Ukraine.

Về phần mình, Ukraine phản ứng bằng cách vừa đẩy mạnh các cuộc phản công trên chiến trường để giành lại những vùng đất bị Nga tạm chiếm, vừa lập tức nộp hồ sơ xin gia nhập NATO.

Giữa lúc ông Putin đọc bài diễn văn nẩy lửa ở Điện Kremlin thì trong vùng Donetsk bị sát nhập, quân đội Ukraine siết chặt vòng vây quanh thành phố Lyman – một trung tâm vận chuyển đường sắt có vai trò quan trọng trong việc tiếp liệu cho các lực lượng Nga ở chiến trường – và có tin quân Nga đã tháo chạy khỏi thành phố.

Nếu nhìn vào bản đồ chiến tuyến, người ta dễ dàng nhận ra bốn vùng đất bị Nga thôn tính đều nằm trên bờ biển. Mất khu vực này, Ukraine sẽ bị tách khỏi biển Hắc Hải và biển Azov, bị biến thành một quốc gia nằm sâu trong nội địa (land-locked country). Các vùng đất bị sát nhập cũng sẽ là đầu cầu chiến lược để Nga thôn tính toàn bộ đất nước Ukraine sau này. Ukraine đang phản công mạnh nhưng nếu không giành lại được các vùng lãnh thổ bị mất trước khi mùa Đông khắc nghiệt đến thì triển vọng cuộc chiến sẽ rất xấu cho Ukraine.

Chính vì thế, Tổng Thống Volodymyr Zelenskiy của Ukraine đã lập tức tung ra đòn cân não. Đó là xin gia nhập NATO theo thủ tục rút gọn (fast-track). Một khi trở thành thành viên NATO, Ukraine sẽ được hưởng quy chế phòng thủ chung theo Điều 5 của Hiệp Ước NATO, theo đó toàn khối sẽ phản ứng khi một nước thành viên bị thế lực bên ngoài gây chiến. Bằng quyết định gia nhập NATO, Ukraine đã chọc ngay vào nỗi lo sợ của Nga, một trong những lý do mà ông Putin viện ra để xua quân xâm lược Ukraine tám tháng về trước. Trong một phát biểu video hàng đêm, ông Zelenskiy tố cáo Điện Kremlin “đã ăn cắp những thứ không thuộc về họ” và Ukraine “sẽ không cho phép chuyện đó xảy ra.”

* * *

Những diễn biến cấp tập như trên cho thấy hiện nay cuộc chiến tranh Nga-Ukraine đã leo lên một nấc thang mới, sắp biến thành cuộc đụng độ lịch sử giữa Nga và Phương Tây.

Trong cuộc đối đầu đó, dường như Nga sẵn sàng sử dụng vũ khí nguyên tử để đạt mục đích như trong bài diễn văn ông Putin nhấn mạnh “Hoa Kỳ là nước duy nhất đã sử dụng bom nguyên tử trong chiến tranh” và đặt ra một “tiền lệ” mà Nga có thể sẽ theo.

Nhưng lời đe dọa nguyên tử của ông Putin không làm Phương Tây sợ hãi.

“Ông ta không thể dọa nạt hoặc làm chúng ta sợ hãi. Ông ta không thể chiếm đất của láng giềng rồi vô can,” ông Biden nói trong buổi họp báo. “Hoa Kỳ sẵn sàng cùng các đồng minh NATO bảo vệ từng tấc lãnh thổ của NATO, từng tấc. Ông Putin, đừng hiểu sai lời tôi nói,” ông Biden nhấn mạnh.

Liên Minh châu Âu cũng ra tuyên bố tương tự: “Những lời đe dọa hạt nhân của Điện Kremlin, việc động viên quân lực và tuyên bố sai lầm rằng lãnh thổ Ukraine thuộc về Nga đều không lay chuyển được quyết tâm của chúng tôi.”

Theo thủ pháp “cây gậy và củ cà rốt,” bên cạnh lời đe dọa, ông Putin còn mời chào Ukraine ngồi vào bàn đàm phán theo điều kiện mà Nga đưa ra là không đòi lại những vùng đất đã bị chiếm, cho rằng việc sát nhập bốn vùng lãnh thổ của Ukraine vào Nga là “không thương lượng được.”

Nhưng Ukraine đòi Nga phải rút khỏi toàn bộ lãnh thổ đã chiếm đóng.

“Không thể có một hiệp ước chung sống hòa bình, bình đẳng, chân thật với tổng thống Nga hiện nay. Chúng tôi sẵn sàng đối thoại với Nga, nhưng chỉ với một tổng thống Nga khác,” ông Zelenskiy nói, hàm ý ông Putin phải ra đi trước khi hòa bình được lập lại ở vùng đất tang thương này.

Một triển vọng xem ra rất khó thành hiện thực.

Bình luận thời sự

Cuộc chiến Ukraine : Giấc mơ chiến thắng của Putin tan thành mây khói

Sarah Rainsford

"Chân lý đứng về phía chúng ta và chân lý là sức mạnh !" Vladimir Putin bùng nổ trước micro trên Quảng trường Đỏ vào tuần trước, sau một buổi lễ lớn mà trong đó ông tuyên bố bốn vùng lớn lãnh thổ Ukraine thuộc về Nga. "*Thắng lợi sẽ thuộc về chúng ta*". Nhưng thực tế, mọi thứ có vẻ rất khác.

Ngay cả khi Tổng thống Nga ký hiệp ước sáp nhập bất hợp pháp tại Điện Kremlin, lực lượng Ukraine vẫn tiến vào các khu vực mà ông vừa thôn tính.

Hàng trăm nghìn trai tráng đã trốn khỏi Nga thay vì nhập ngũ đi chiến đấu cho một cuộc chiến kéo dài.

Và mọi thứ trên chiến trường đang diễn ra tồi tệ đến nỗi Putin và những thân tín của ông giờ đang phải điều chỉnh lại những gì họ từng tuyên bố là "*phi phát xít hóa*" Ukraine và bảo vệ những người nói tiếng Nga trong một cuộc chiến sống còn chống lại toàn bộ "tập thể" phương Tây. Đó là sự thật và không có gì đứng về phía Nga.

Nạn nhân chính hệ thống của mình

"Ông ta đang ở trong vùng mù. Có vẻ như ông ta không thực sự nhìn thấy những gì đang xảy ra", biên tập viên của Riddle Russia, Anton Barbashin, lập luận về tổng thống Nga.

Giống như nhiều người khác, nhà phân tích chính trị này tin rằng ông Putin đã hoàn toàn mất cảnh giác trước sự ủng hộ mạnh mẽ của phương Tây dành cho Kyiv, cũng như sự phản kháng quyết liệt của Ukraine đối với việc xâm lược.

Khi bước sang tuổi 70 hôm nay (ngày 7/10), sau hơn 20 năm cầm quyền, có vẻ như nhà lãnh đạo Nga đã trở thành nạn nhân của chính hệ thống của mình.

Phong cách chuyên quyền của Putin đang ngáng chân ông ta tiếp cận với tình báo chuẩn xác.

Tatyana Stanovaya, người đứng đầu công ty phân tích R.Politik, giải thích : "*Bạn không thể hoài nghi ý tưởng của ông ta*".

"*Tất cả những ai làm việc với Putin đều biết bức tranh của ông ấy về thế giới và Ukraine. Họ biết những kỳ vọng của ông ấy. Họ không thể cung cấp cho ông ấy những thông tin mâu thuẫn với tầm nhìn của ông ấy. Đó là cách mọi thứ hoạt động*".

Bài phát biểu mới nhất của Tổng thống Nga, được đưa ra dưới những chiếc đèn chùm mạ vàng của Điện Kremlin, tái hiện lại tầm nhìn của ông về một trật tự thế giới mới.

Bài phát biểu nói về một nước Nga hùng mạnh, một phương Tây co rúm buộc phải học hỏi sự kính trọng và Kyiv một lần nữa, phải khuất phục trước Moscow.

Để đạt được điều đó, Ukraine là chiến trường được ông Putin lựa chọn.

Ngay cả khi tham vọng của ông ta có vẻ hão huyền nhất, Putin có vẻ sẽ không thu lại những tham vọng này.

"*Nhiều tính toán lớn mà Điện Kremlin đang thực hiện đã không thành công và có vẻ như Putin không có Kế hoạch B nào, ngoài việc tiếp tục đẩy người lên chiến tuyến và hy vọng rằng những chênh lệch số lượng sẽ ngăn Ukraine tiến xa hơn*", Anton Barbashin nhận định.

Trong tháng rồi, quân đội Ukraine đã đẩy lùi quân Nga và tái chiếm nhiều vùng lãnh thổ

Chiêu quân miễn cưỡng

Việc "đẩy người lên tiền tuyến" đã là một sự thay đổi đáng kể.

Vladimir Putin tiếp tục gọi cuộc xâm lược của mình là một "hoạt động quân sự đặc biệt" - coi là có giới hạn về phạm vi và chỉ xảy ra trong thời gian ngắn.

Nhiều người Nga đã có thể chấp nhận điều đó - thậm chí ủng hộ - khi mà nó không ảnh hưởng trực tiếp đến họ. Nhưng việc huy động quân dự bị đã biến một cái gì đó xa vời và trừu tượng thành một nguy cơ rất sát sườn và mang tính cá nhân.

Các chính trị gia trong nước đang đuối sức trong một cuộc chạy đua theo kiểu Liên Xô để vượt mức hạn ngạch của mình, kêu gọi càng nhiều quân dự bị càng tốt.

Anton Barbashin nói : "Đây là khoảnh khắc định hình. Đối với đa số người Nga, cuộc chiến chỉ mới bắt đầu vài tuần trước".

"Trong những tháng đầu tiên, những người tử trận chủ yếu đến từ các vùng ngoại vi và các trung tâm nhỏ hơn. Nhưng việc huy động cuối cùng sẽ thay đổi điều đó, khi quan tài sẽ được đưa về Moscow và St Petersburg".

Tình trạng 'đơn giản là khủng khiếp'

Lệnh động viên đã tạo ra hàng loạt bàn tán trên mạng xã hội từ các bà vợ và mẹ của những tân binh - những người không vội chạy đến biên giới khi lệnh động viên được phát động.

Một số bài viết của họ - và video do chính những người đàn ông thực hiện - tiết lộ tình trạng tồi tệ : thực phẩm nghèo nàn, vũ khí cũ kỹ và thiếu nguồn cung y tế cơ bản. Những người phụ nữ thảo luận về việc gửi băng vệ sinh miếng để lót giày và băng vệ sinh dạng que để băng bó vết thương cho họ.

Thống đốc khu vực Kursk đã mô tả tình trạng ở một số đơn vị quân đội "đơn giản là khủng khiếp", thậm chí là thiếu đồng phục.

Những tiết lộ như vậy đã dội bom vào một trong những tuyên bố đầy tự hào nhất của Vladimir Putin : rằng ông đã xây dựng lại quân đội Nga thành một lực lượng chiến đấu chuyên nghiệp mà ở đó những công dân yêu nước sẽ muốn phục vụ.

Nhưng hiện tại, hầu hết vợ của các tân binh dường như tập trung vào việc ủng hộ quân đội của họ.

"Chúng ta đang ở giai đoạn mà một bộ phận đáng kể trong xã hội Nga vẫn tin rằng 'Nga là một cường quốc đối đầu NATO ở Ukraine' và gửi băng vệ sinh, tất và bàn chải đánh răng cho những người được huy động là một dấu hiệu của lòng yêu nước", Anton Barbashin viết trong một bài đăng trên Twitter trong tuần này.

Kiểm duyệt sụp đổ

Nhưng tình trạng lộn xộn trong việc huy động quân dự bị và sự lúng túng về quân sự của Nga đang khiến nhiều nhân vật nổi tiếng hơn phải lên tiếng.

Những người theo chủ nghĩa tự do lên án cuộc xâm lược Ukraine, họ đã bị bắt và nhiều người vẫn ngồi sau song sắt.

Thậm chí họ gọi nó là một cuộc chiến là phi pháp.

Tuy nhiên, trong giới "pro-Kremlin" (ủng hộ Điện Kremlin), từ này giờ đã trở nên phổ biến, cũng đã chỉ trích gay gắt đối với bộ chỉ huy quân sự của Nga.

Nghị sĩ Andrei Kartapolov là người mới đây nhất trong tuần này thúc giục Bộ Quốc phòng "ngừng đối trả" về những khó khăn của Nga, bởi vì "người dân của chúng tôi còn lâu mới ngu muội".

Nhiều người Nga đã chạy trốn qua biên giới với Kazakhstan khi có lệnh bắt đầu nhập ngũ trong hai tuần qua

Margarita Simonyan, biên tập viên kênh truyền hình RT, trích dẫn thói hành quyết các tướng lĩnh "hèn nhát" và "bất tài" của Stalin.

Nhưng không có câu hỏi công khai nào về cuộc xâm lược, chứ đừng nói đến Vladimir Putin.

Margarita Simonyan gọi ông ta là "lãnh tụ" và ánh mắt trở nên đờ đẫn khi nói về việc sáp nhập lãnh thổ Ukraine như một thành tựu lịch sử.

"Không có phong trào chính trị phản chiến", Tatyana Stanovaya chỉ ra, đặc biệt là trong một bầu không khí chính trị đàn áp.

"Mặc dù những người chống lại cuộc huy động cũng đang chọn cách trốn thoát. Một số cố gắng rời khỏi đất nước, những người khác đang lẩn trốn. Nhưng chúng tôi không thấy bất kỳ nỗ lực tạo ra sự phản kháng chính trị nào".

Bà nói, điều này có thể thay đổi nếu Nga tiếp tục thua và miễn cưỡng huy động thêm quân. "Putin phải mang lại một số thắng lợi".

'Thánh' chiến với phương Tây

Ngay cả Tổng thống Putin cũng ám chỉ về vấn đề này trong tuần này, mô tả tình hình ở các khu vực được sáp nhập là "bất ổn".

Nhưng có một sự thúc đẩy to lớn trong việc đổ lỗi cho sự thất bại của Nga lên đầu "tập thể" phương Tây đang hậu thuẫn cho Ukraine.

Những người dẫn chương trình của các kênh truyền thông nhà nước hiện đang mô tả việc chiếm đất ở Ukraine là một điều gì đó to tát hơn, dường như đang thúc đẩy quốc gia này tham gia một cuộc chiến quy mô lớn hơn.

"Đó là cuộc chiến của chúng ta với chủ nghĩa Satan thuần túy", Vladimir Solovyov nói với người xem tuần này.

"Đây không phải là về Ukraine. Mục đích của phương Tây rất rõ ràng. Thay đổi chế độ và đánh bại Nga, để Nga không còn tồn tại", ông nói.

Đó là "chân lý" mà Vladimir Putin tin tưởng và đó là lý do tại sao thời điểm yếu đuối khách quan này đối với nước Nga cũng là thời điểm rủi ro.

"Cuộc chiến này là sống còn đối với Nga và vì vậy đối với Putin, chiến thắng là điều có thể xảy ra", Tatyana Stanovaya lập luận.

Và "ông ấy có vũ khí hạt nhân", bà nói thẳng thừng.

"Tôi nghĩ ông ấy hy vọng rằng ở một mức độ leo thang hạt nhân nào đó, phương Tây sẽ rời bỏ Ukraine".

Bà Tatyana Stanovaya không phải là người duy nhất lưu ý giọng điệu quyết liệt hơn, gần như là đáng cứu tinh của Putin.

Anton Barbashin nói : "Có cảm giác như đây là điều mà ông ấy thực sự tin tưởng : rằng đây là sự chống trả cuối cùng của Đế chế Nga, một cuộc chiến toàn diện với phương Tây", Anton Barbashin nói.

"Chúng ta đang gần đến đích, dù Nga có làm được hay không".

Tất nhiên, đó cũng là "chân lý" mà Vladimir Putin giờ đây cần phương Tây tin tưởng hơn bao giờ hết.

Sarah Rainsford, Phóng viên BBC Đông Âu

Nguồn : BBC, 07/10/2022

Tin sinh hoạt cộng Đồng

Lễ Tưởng Niệm Thuyền Nhân

Lễ Tưởng Niệm Thuyền Nhân 25/09/22 tại chùa Vạn Hạnh năm nay đồng hương tham dự đông hơn năm trước, ngoài những đồng hương cao niên, còn có sự tham gia của thế hệ trẻ, trai, gái vui vẻ, lao xao, tạo nên bầu không khí sinh động.

Cộng Đồng Hòa Lan chọn tuần lễ thứ ba của tháng 9 hằng năm, là ngày để đồng hương tề tựu làm lễ tưởng niệm các nạn nhân kém may mắn trên đường tìm tự do và cùng nhớ về ngày đau buồn 30/4/75, ngày kinh hoàng, mà người Việt dắt díu nhau rời bỏ quê hương ra đi, bằng những con thuyền nhỏ bé, mong manh, và bằng cả đường bộ, nhiều người kém may mắn đã bỏ thân trên biển cả, hay trong rừng sâu, kể sao hết nỗi tủi hờn của một dân tộc mất nước.

Lễ tưởng niệm được khai mạc vào 14g30.

– Anh Tấn Phó chủ tịch ngoại vụ, hướng dẫn ghi thức khai mạc: Chào quốc kỳ và phút Mạc Niệm.

Nghi thức dâng hương với ba vị đại diện gồm: các đại diện Cộng Đồng, đại diện GDQCC diễn ra trong bầu không khí trang nghiêm.

– Anh Chương đọc Văn Tế.

– Đại diện Giáo Sư, Công Giáo Hòa Lan làm nghi lễ cầu Nguyện cho các Thuyền Nhân tử nạn.

– Thầy Trụ Trì chùa Vạn Hạnh cùng các phật tử làm lễ cầu siêu cho các oan hồn kém may mắn.

– Ông chủ Tịch Cộng Đồng phát biểu về ngày thuyền Nhân, cùng tóm lược quá trình xây dựng tương đài, với sự đóng góp công sức của các mạnh thường quân, CĐ, các đoàn thể v...v....

– Anh Trần Đức Thành đại diện Công Giáo phát biểu về nỗi bất hạnh mà Dân & Quân miền Nam phải gánh chịu, sau ngày mất nước 30/4/75.

– Anh Thắng đại diện GD Quân Cán Chính, nhắc lại những diễn biến lịch sử, chính sách trả thù, tàn ác của Đảng CSVN đã áp dụng sau ngày 30/4/75 cho Quân & Dân miền Nam, nào tù đày khổ sai, gia đình ly tán, nào đi kinh tế mới v....v...

Anh Trúc Lâm một Thuyền Nhân, kể câu chuyện thương tâm của người Tỵ Nạn, trong một lần phỏng vấn, cả gia đình nạn nhân vượt biển, các thành viên trong gia đình đều không may mắn, và chỉ một người duy nhất sống sót.

Đặc biệt có sự hiện diện của Ông Henk van der Velde cựu giám đốc hội ZOA .

Năm 1973 Chính phủ HL (cánh Tả, chủ trương đường lối "phản chiến") thành lập dự án giúp đỡ các nước Á Châu nghèo.

Thời gian này ông và 2 hai người bạn cùng là sinh viên, cộng tác với ủy ban (dưới sự bảo trợ chính phủ), đường lối của họ là: chỉ giúp dân miền Bắc VN, vì theo họ chiến tranh thời đó do chính phủ Miền Nam VN & Mỹ gây ra, dân miền Bắc là nạn nhân. Ông Henk và các bạn phản đối, yêu cầu phải giúp cả người dân miền Nam VN.

30/4/75 làn sóng người việt vượt biển tìm tự do lan tràn, đó chính là nguyên nhân thúc đẩy ông và 2 người bạn sinh viên sáng lập hội ZOA cứu trợ người Tỵ Nạn, dưới sự tài trợ của giáo hội Công Giáo,.

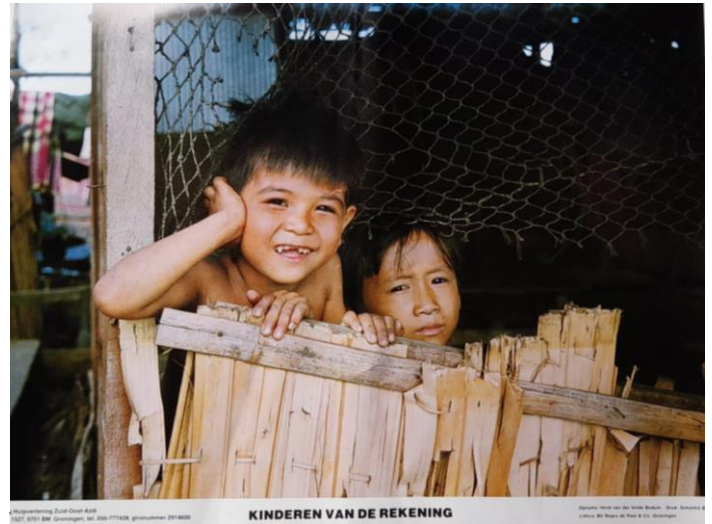
Ông đã sang các trại tỵ nạn người Việt lưu trú, trong thời gian chờ đợi cứu xét xin định cư như: Hồng Kong, Philippines, Thái Lan v...v... ông ngưỡng mộ lòng can đảm của người Việt đã ra đi, trong những hoàn cảnh vô cùng nghiệt ngã.

Một kỷ niệm mà ông ấn tượng nhất là: tám hình chụp với một bé trai trong trại Tỵ Nạn, ông đã trao tặng một bản phôi tô tám ảnh, cho Chủ tịch CĐ, và ân cần đặt bó trước đài tưởng niệm, tỏ lòng tiếc nhớ các thuyền nhân quá cố..

Sự hiện diện của ông là niềm vinh hạnh cho CĐ chúng ta, đây cũng là cơ hội cho chúng ta gặp gỡ, và cảm ơn vị ân nhân, của đất nước đã cứu mang, giúp đỡ chúng ta.

Tôi xin đính kèm sau đây một bài báo nói về công tác thời bấy giờ của hội ZOA.

Chương trình bế mạc sau buổi tiệc trà với các Đồng Hương.

O K T O B E R

Vandaag is de kollekte voor...

Maatschappelijk werk onder Vietnamese vluchtelingen in Nederland

Ze wonen verspreid over het hele land. In Nieuwegein en Harlingen. In Groningen en Maastricht. Duizenden Vietnamese bootvluchtelingen. Soms met hun gezin of enkele familieleden. Vaak ook helemaal alleen. Ze zijn uitgenodigd door de Nederlandse regering om hier te komen wonen. Maar velen hebben heimwee. Vietnam is zo ongelooflijk ver van Nieuwegein of Maastricht. De onzekerheid en de angst om achtergebleven familieleden is groot. Anderen hebben geen werk. De Nederlandse taal is een geweldige barrière. Weer anderen lijden aan de vlucht- en kampervaringen. Vijf jaar achter gaas en prikkeldraad laten hun littekens na. Voor altijd. En de wetenschap dat je nooit meer naar huis terug kunt is afschuwelijk.

Hulpverleningstandems van ZOA-Vluchtelingenzorg helpen de in de problemen geraakte Vietnamese in Nederland. Psycho-sociale hulp wordt verleend aan mensen die uit verdriet zijn gaan drinken of drugs gebruiken. Bemiddeld wordt bij het vinden van werk. Geholpen wordt bij aanpassings- of relatieproblemen.

Riet, Gerrit, Dao, Wiebe, Hai, Marie en Tri staan dagelijks klaar voor uw nieuwe landgenoten. Dankzij uw bijdrage!

Jaarbegroting f 550.000,-

PROJEKT 45K

ZOA
VLUCHTELINGENZORG

Postbus 10343
7301 GH Apeldoorn
Tel.: 055 - 222450
Giro 550
Bank 3875.12012

Tin Thế Giới

Putin sáp nhập trái phép lãnh thổ Ukraine; Kyiv tìm kiếm gia nhập NATO

VOA 01/10/2022

Tổng thống Nga Vladimir Putin và lãnh đạo 4 vùng lãnh thổ của Ukraine - Kherson, Zaporizhzhia, Donetsk và Luhansk dự lễ ký hiệp ước sáp nhập vào Nga ngày 30/9/2022.

Tổng thống Nga Vladimir Putin hôm thứ Sáu 30/9 ký hiệp ước sáp nhập bất hợp pháp thêm lãnh thổ Ukraine bị chiếm đóng trong một cuộc chiến leo thang mạnh mẽ. Tổng thống Ukraine phản pháo bằng lá đơn bất ngờ xin gia nhập liên minh quân sự NATO.

Việc ông Putin sáp nhập lãnh thổ Ukraine và Tổng thống Volodymyr Zelenskyy ký kết điều mà ông nói là đơn gia nhập NATO “được tăng tốc” đã khiến hai nhà lãnh đạo nhanh chóng hơn trên đường đụng độ đang làm dấy lên lo ngại về một cuộc

xung đột toàn diện giữa Nga và phương Tây.

Ông Putin thề sẽ bảo vệ các khu vực mới được sáp nhập của Ukraine bằng “tất cả các phương tiện sẵn có”, một lời đe dọa được hỗ trợ bằng hạt nhân mà ông đưa ra tại lễ ký kết ở Điện Kremlin, nơi ông cũng giận dữ chống lại phương Tây, cáo buộc Mỹ và các đồng minh đang tìm cách hủy diệt Nga.

Ông Zelenskyy sau đó đã tổ chức một buổi lễ ký kết của riêng mình tại Kyiv, công bố đoạn video quay cảnh ông đặt bút ký vào những tờ giấy mà ông nói là đơn xin gia nhập NATO chính thức.

Ông Putin đã nhiều lần nói rõ rằng bất kỳ triển vọng nào về việc Ukraine tham gia liên minh quân sự là một trong những đường ranh đỏ và coi đó là lời biện minh cho cuộc xâm lược của ông, hiện đã ở tháng thứ tám, trong cuộc chiến trên bộ lớn nhất ở châu Âu kể từ Thế chiến Thứ hai.

Trong bài phát biểu của mình, ông Putin kêu gọi Ukraine ngồi lại đàm phán hòa bình nhưng ngay lập tức khẳng định ông sẽ không thảo luận về việc trao trả các khu vực bị chiếm đóng. Ông Zelenskyy nói rằng sẽ không có cuộc đàm phán nào với Putin.

“Chúng tôi đã sẵn sàng đối thoại với Nga, nhưng... với một tổng thống khác của Nga,” nhà lãnh đạo Ukraine nói.

Tại lễ ký kết ở Đại sảnh đường St. George được trang trí công phu của Điện Kremlin, Putin cáo

buộc phương Tây thúc đẩy các hành động thù địch như một phần của kế hoạch biến Nga thành “thuộc địa” và “đám đông nô lệ”. Việc giữ vững lập trường của ông, trong cuộc xung đột đã giết chết và làm bị thương hàng chục nghìn người, càng làm gia tăng căng thẳng ở mức chưa từng thấy kể từ sau Chiến tranh Lạnh.

Các nước phương Tây đáp trả bằng một loạt các cuộc lên án, trừng phạt nhiều hơn đối với Nga và viện trợ cho Ukraine. Hoa Kỳ đã công bố các chế tài đối với hơn 1.000 người và công ty có liên quan đến cuộc xâm lược của Nga, bao gồm cả thống đốc Ngân hàng Trung ương của nước này.

Về việc ông Putin sáp nhập các khu vực Donetsk, Luhansk, Kherson và Zaporizhzhia, Tổng thống Joe Biden nói: “Đừng nhầm lẫn: Những hành động này không có tính hợp pháp”.

Liên hiệp châu Âu nói 27 quốc gia thành viên của họ sẽ không bao giờ công nhận các cuộc trưng cầu dân ý bất hợp pháp mà Nga tổ chức “như một cái cớ cho sự vi phạm sâu hơn độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Ukraine.”

Tổng thư ký NATO Jens Stoltenberg gọi đây là “nỗ lực sáp nhập lãnh thổ châu Âu bằng vũ lực lớn nhất kể từ sau Thế chiến Thứ hai”.

Ông nói, chiến tranh đang ở “thời điểm then chốt” và quyết định của ông Putin sáp nhập thêm lãnh thổ đánh dấu “sự leo

thang nghiêm trọng nhất kể từ khi bắt đầu chiến tranh”. Ông Stoltenberg không cam kết về quyết định của ông Zelenskyy đưa đơn xin gia nhập NATO, nói rằng các nhà lãnh đạo liên minh “ủng hộ quyền lựa chọn con đường riêng của Ukraine, quyết định loại thỏa thuận an ninh mà nước này muốn tham gia”.

Ông Zelenskyy thề sẽ tiếp tục chiến đấu, bất chấp những lời cảnh báo của Putin rằng Kyiv không nên cố gắng lấy lại những gì đã mất.

Ông nói: “Toàn bộ lãnh thổ của đất nước chúng tôi sẽ được giải phóng khỏi kẻ thù này.” “Nga đã biết điều này. Nga cảm nhận được sức mạnh của chúng tôi.”

Ảnh hưởng ngay lập tức của việc cứu xét nhanh đơn xin gia nhập NATO của Ukraine không rõ ràng, vì sự chấp thuận cần có sự ủng hộ nhất trí của các thành viên. Tuy nhiên, việc cung cấp vũ khí của phương Tây cho Ukraine đã đưa nước này tiến gần hơn đến quỹ đạo của liên minh.

“Trên thực tế, chúng tôi đã chứng minh được khả năng tương thích với các tiêu chuẩn liên minh,” ông Zelenskyy nói, “Chúng tôi tin tưởng lẫn nhau, chúng tôi giúp đỡ lẫn nhau và chúng tôi bảo vệ lẫn nhau”.

Buổi lễ tại Điện Kremlin của ông Putin diễn ra ba ngày sau khi hoàn thành “cuộc trưng cầu dân ý” do Moscow tổ chức tại các khu vực bị chiếm đóng về việc gia nhập Nga mà Kyiv và phương Tây bác bỏ là hành

động chiếm đất bằng súng đạn và dựa trên sự dối trá.

Trong bài phát biểu mạnh mẽ tại Điện Kremlin, ông Putin nhấn mạnh rằng Ukraine phải đối xử với các lá phiếu do Điện Kremlin quản lý “một cách tôn trọng.”

Sau lễ ký các hiệp ước gia nhập Nga, các nhà lãnh đạo do Moscow bổ nhiệm tại các khu vực bị chiếm đóng đã tập trung xung quanh ông Putin, nắm tay nhau và cùng hô vang “Nước Nga! Nga!” với các cử tọa.

Tổng thống Putin tỏ ra giận dữ khi cáo buộc Hoa Kỳ và các đồng minh đang tìm cách tiêu diệt Nga. Ông nói rằng phương Tây đã hành động “như một kẻ ăn bám” và sử dụng sức mạnh tài chính và công nghệ của mình để “cướp toàn bộ thế giới.”

Ông miêu tả Nga đang theo đuổi sứ mệnh lịch sử là giành lại vị thế cường quốc thời hậu Xô Viết và chống lại sự thống trị của phương Tây mà ông cho là đang sụp đổ.

Ông nói: “Lịch sử đã gọi chúng tôi đến một chiến trường để chiến đấu cho dân tộc của chúng tôi, cho nước Nga lịch sử vĩ đại, cho các thế hệ tương lai.”

Moscow đã ủng hộ các khu vực Donetsk và Luhansk ly khai ở miền đông Ukraine kể từ khi tuyên bố độc lập vào năm 2014, vài tuần sau khi bán đảo Crimea của Ukraine được sáp nhập. Nga đã chiếm được khu vực phía nam Kherson và một phần của thành phố láng giềng Zaporizhzhia ngay sau khi Tổng

thống Putin đưa quân vào Ukraine vào ngày 24/2.

Cả hai viện của Quốc hội Nga do Điện Kremlin kiểm soát sẽ họp vào tuần tới để chấp thuận các hiệp ước cho các khu vực gia nhập với Nga, gửi cho ông Putin để phê duyệt lần cuối.

Quá trình được dàn dựng đã chuyển sang giai đoạn ăn mừng vào tối thứ Sáu 30/9 khi hàng nghìn người tập trung tại Quảng trường Đỏ cho một buổi hòa nhạc và mít tinh, với sự tham dự của ông Putin. Nhiều người vắng cờ Nga khi các nghệ sĩ đến từ Nga và các vùng bị chiếm đóng của Ukraine biểu diễn các bài hát yêu nước. Các báo cáo truyền thông Nga cho biết nhân viên của các công ty và tổ chức nhà nước đã được yêu cầu tham dự, và học sinh được phép bỏ buổi học.

Việc Putin chiếm đất và động viên một phần quân đội là những nỗ lực nhằm tránh thêm những thất bại trên chiến trường có thể đe dọa đến sự cai trị 22 năm của ông. Bằng cách chính thức hóa thắng lợi của Nga, ông dường như hy vọng sẽ khiến Ukraine và các nước ủng hộ phương Tây lo sợ về một cuộc xung đột ngày càng leo thang trừ khi họ lùi bước - điều mà họ không có dấu hiệu sẽ làm.

Nga kiểm soát hầu hết các khu vực Luhansk và Kherson, khoảng 60% khu vực Donetsk và một phần lớn khu vực Zaporizhzhia, nơi nước này chiếm giữ nhà máy điện hạt nhân lớn nhất châu Âu.

Nhưng Điện Kremlin đang đứng trước một tổn thất quân sự nhưc khác, với các báo cáo về việc Ukraine sắp bao vây thành phố Lyman ở phía đông. Việc chiếm lại nó có thể mở ra con đường cho Ukraine tiến sâu vào Luhansk, một trong những khu vực bị sáp nhập.

“Trông thành phố khá thảm hại. Người Ukraine đang làm điều gì đó, thực hiện các bước trong thế giới vật chất thực, trong khi Điện Kremlin đang xây dựng một loại thực tế ảo nào đó, không có khả năng phản ứng trong thế giới thực”, nhà viết diễn văn trước đây của Điện Kremlin, trở thành nhà phân tích, Abbas Gallyamov, nói thêm rằng “Điện Kremlin không thể cung cấp bất cứ điều gì để chịu cho người Nga.”

Vụ cô Amini tử vong ở Iran: Biểu tình, đình công bước sang tuần thứ ba

Reuters 01/10/2022

Biểu tình bước vào tuần thứ 3 ở Iran sau khi một phụ nữ bị chết trong khi bị cảnh sát giam giữ (ảnh chụp hôm 19/9/2022).

Các sinh viên tụ tập biểu tình tại các trường đại học trên khắp Iran hôm thứ Bảy 1/10 và có tin các cuộc đình công diễn ra trên khắp khu vực của người Kurd ở Iran, vào lúc các cuộc biểu tình bước sang tuần thứ ba.

Biểu tình đã nổ ra sau khi cô Mahsa Amini, một phụ nữ trẻ 22 tuổi, bị chết trong lúc bị cảnh sát giam giữ. Cô là người của vùng Kurdistan thuộc Iran.

Các cuộc biểu tình đã trở thành cuộc biểu thị sự phản kháng lớn nhất đối với chính quyền các giáo sĩ Iran kể từ năm 2019, với hàng chục người thiệt mạng trong tình trạng bất ổn trên khắp đất nước.

Các bài đăng trên mạng xã hội cho thấy có các cuộc biểu tình tại nhiều trường đại học vào ngày 1/10, bao gồm cả ở thủ đô Tehran, trong đó, một số sinh viên đòi trả tự do cho những sinh viên bị bắt giữ trong các cuộc biểu tình trước đó.

Tài khoản Twitter Tavsir1500 có đông người theo dõi cho biết hàng chục sinh viên Đại học Tehran đã bị bắt giữ trong cuộc biểu tình hôm 1/10. Hãng thông tấn Fars bán chính thức cho biết một số người biểu tình đã bị bắt tại một quảng trường gần trường đại học Tehran.

Reuters không thể kiểm chứng các thông tin đăng trên mạng xã hội.

Một trang web của chính phủ trước đó đưa tin rằng hầu hết các sinh viên bị bắt giữ đã được trả tự do, dẫn lời một người phát ngôn của Bộ giáo dục.

Cô Amini bị cảnh sát đạo đức bắt vào ngày 13/9 ở Tehran vì "trang phục không phù hợp". Lực lượng cảnh sát này thực thi quy định nghiêm ngặt của nước Cộng hòa Hồi giáo về trang phục đối với phụ nữ.

Các cuộc biểu tình nổ ra lần đầu tiên tại lễ tang của cô vào ngày 17/9 đã lan đến 31 tỉnh của Iran, với tất cả các tầng lớp trong xã hội, bao gồm cả các nhóm thiểu số về sắc dân và tôn giáo, đều tham gia và nhiều người kêu gọi Lãnh tụ Tối cao Ayatollah Ali Khamenei phải rời chức vụ.

Tổ chức Ân xá Quốc tế nói rằng chính phủ đã đàn áp biểu tình và cho đến nay làm ít nhất 52 người chết, hàng trăm người bị thương. Các nhóm nhân quyền cho hay hàng chục nhà hoạt động, sinh viên và nghệ sĩ đã bị giam giữ.

Ngược lại, phía nhà chức trách nói rằng nhiều thành viên của lực lượng an ninh đã bị giết, đồng thời cáo buộc Hoa Kỳ lợi dụng tình hình lộn xộn để cố gây bất ổn cho đất nước Iran. Truyền thông nhà nước mô tả những người biểu tình là những kẻ bạo loạn và phản nghịch.

Các cuộc biểu tình đã diễn ra đặc biệt dữ dội ở khu vực Kurdistan của Iran, nơi nhà chức trách trước đây đã dập tắt các hoạt động gây bất ổn của người Kurd thiểu số có dân số lên tới 10 triệu người.

Lo ngại về một cuộc nổi dậy sắc tộc và để phô trương sức mạnh, Iran đã bắn tên lửa và điều máy bay không người lái đến đánh vào các mục tiêu ở khu vực người Kurd ở miền bắc Iraq, giáp với Iran, trong tuần này sau khi cáo buộc những người Kurd bất đồng chính kiến ở Iran có liên quan đến tình trạng bất ổn.

Tin Việt Nam

Bộ Công an cập nhật tiến độ điều tra ba vụ án lớn

RFA 01/10/2022

Ảnh minh họa: ông Tô Ân Xô và trường hợp mạo danh công an

Ba vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo Phòng/chống Tham nhũng trung ương theo dõi, chỉ đạo gồm Việt Á, Tân Hoàng Minh và AIC tiếp tục được Công an Việt Nam điều tra theo phương châm ‘xử lý một vụ việc để cảnh tỉnh cả vùng, cả lĩnh vực’.

Thông tin vừa nêu do Trung tướng Tô Ân Xô, Chánh văn phòng và phát ngôn nhân Bộ Công an Việt Nam, đưa ra tại cuộc họp báo chính phủ thường kỳ tháng 9 vào chiều ngày 1/10.

Cụ thể, ông Tô Ân Xô cho biết đối với vụ Việt Á, Bộ Công an đã khởi tố và bắt tạm giam bị can hoặc thực hiện các biện pháp ngăn chặn đối với 28 bị can. Đối với vụ Cục Lãnh sự, Bộ Ngoại giao trong các chuyến bay giải cứu, có 21 người bị các biện pháp vừa nêu và vụ Tân Hoàng Minh bảy người.

Hồi tháng 1 vừa qua, ông Tô Ân Xô cho biết Công ty Cổ phần Việt Á bắt tay với các đối tác nâng khống giá kit xét nghiệm COVID-19 lên khoảng 45%. Số tiền chi hoa hồng cho các đối tác là 800 tỷ đồng.

Đến tháng 3/2022, Bộ Công an thông báo thu hồi được hơn 1600 tỷ đồng từ các đối tượng liên quan và Việt Á đã cung cấp kit test cho 62/63 tỉnh/thành trên cả nước.

Vụ AIC, vừa qua vào ngày 18/8 Cơ quan Cảnh sát Điều tra thuộc Bộ Công an Việt Nam cho truyền thông biết vừa ra quyết định khởi tố vụ án ‘vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng’ xảy ra tại Công ty Cổ phần Tiến bộ Quốc tế AIC và Bệnh viện Sản Nhi Quảng Ninh.

Cựu chủ tịch AIC Nguyễn Thị Thanh Nhân đang trốn truy nã bị khởi tố trong vụ án mới này.

Trước đó, vào ngày 10/5 Cơ quan Cảnh sát điều tra thuộc Bộ Công an Việt Nam phát lệnh truy nã đối với doanh nhân Nguyễn Thị Thanh Nhân - nguyên Chủ tịch Hội đồng Quản trị kiêm Tổng giám đốc Công ty AIC. Bà Nhân cũng là người môi giới các hợp đồng mua bán vũ khí giữa Việt Nam và Israel có trị giá lên đến hàng trăm triệu đô la những năm qua.

Về vụ Tân Hoàng Minh, ông Đỗ Anh Dũng, Chủ tịch Tập đoàn, vào tháng tư/2022 bị khởi tố và bắt tạm giam để điều tra về tội ‘Lừa đảo chiếm đoạt tài sản’ theo Điều 174 Bộ Luật Hình sự 2015.

Theo thông tin từ Bộ Công an, Cơ quan Cảnh sát Điều tra (C03) đã điều tra và xác định: trong thời gian từ tháng 7/2021 đến tháng 3/2022, Đỗ Anh Dũng và các cá nhân tại Tập đoàn Tân Hoàng Minh đã có hành vi gian dối, sử dụng ba công ty thành viên gồm Công ty TNHH Đầu tư bất động sản Ngôi Sao Việt, Công ty CP Đầu tư và Dịch vụ Khách sạn Soleil, Công ty CP Cung điện Mùa Đông và các công ty liên quan, phát hành chín đợt trái phiếu trái quy định pháp luật, tổng trị giá 10.300 tỷ đồng, để huy động tiền của nhà đầu tư nhưng không sử dụng vào các hoạt động kinh doanh theo hồ sơ phát hành trái phiếu.

Chính phủ Việt Nam lo ngại tình trạng “tự nhân hoá” báo chí RFA 02/10/2022

Người dân đọc báo Hà Nội Mới trên phố ở Hà Nội hôm 21/4/2020

AFP

Chính phủ Việt Nam trong thời gian gần đây đã gia tăng các biện pháp kiểm tra, xử phạt các cơ quan báo chí vì lo ngại tình trạng mà Chính phủ gọi là “báo hoá” tạp chí và “tự nhân hoá” báo chí.

Theo thông tin từ báo Chính phủ và truyền hình Quốc hội, vào tháng ngày 22 tháng 7 vừa qua, Bộ Thông tin và Truyền thông đã ra một quyết định về công tác xử lý tình trạng “báo hoá” tạp chí, biểu hiện “tự nhân hoá” báo chí. Bộ TTTT quyết định xử lý nghiêm tình trạng này và đã xác định được khoảng 30 cơ quan báo chí cáo dấu hiệu “báo hoá” tạp chí, “tự nhân hoá” báo chí. Cục Báo chí (Bộ TTTT) định nghĩa: “Tự nhân hoá báo chí” bản chất là cơ quan báo chí giao chuyên trang, chuyên mục cho văn phòng đại diện, nhóm phóng viên hoặc đối tác hợp tác chịu trách nhiệm toàn bộ hoạt động, thực hiện liên doanh liên kết theo hướng người đứng đầu cơ quan báo chí buông lỏng quản lý, chuyển giao quyền kiểm soát một phần nội dung trên thực tế cho đối tác để đối tác lấy lợi ích liên kết.”

Trong Quyết định mới về tình trạng “tự nhân hoá” báo chí, Bộ TTTT cũng nói đến tình trạng đưa tin trên mạng xã hội. Cụ thể, Quyết định của Bộ TTTT đánh giá:

“Một số trang thông tin điện tử tổng hợp có hình thức trình bày, dẫn nguồn, thậm chí, cử nhân viên đi tác nghiệp, tự sản xuất tin, bài gây hiểu lầm là báo điện tử.

Một số trang mạng xã hội có hình thức trình bày, đưa nội dung thông tin với danh nghĩa người dùng mạng xã hội nhưng thực chất được

sản xuất, sao chép như tác phẩm báo chí gây hiểu lầm là báo điện tử.”

Đến hết tháng 9 vừa qua, theo báo Chính phủ, Bộ TTTT đã thanh tra, kiểm tra đối với 16 cơ quan báo chí. Theo đó, ban hành 11 quyết định xử phạt vi phạm hành chính với tổng số tiền 616,5 triệu đồng.

Các báo, tạp chí và cá nhân bị xử phạt bao gồm: Tạp chí Thương gia, tạp chí Doanh nghiệp và Tiếp thị, tạp chí Môi trường và Cuộc sống, tạp chí Đời sống và Pháp luật, tạp chí điện tử Tri thức trực tuyến, tạp chí Sở hữu trí tuệ và Sáng tạo, Tổng Biên tập Tạp chí Sở hữu trí tuệ và Sáng tạo, Tổng Biên tập Tạp chí Kinh doanh và Biên mục Việt Nam, Báo Sức khỏe và Đời sống, Báo điện tử Tổ quốc.

Theo Truyền hình Quốc hội, trong tháng 10, Bộ Thông tin và Truyền thông sẽ tiếp tục triển khai giai đoạn 2 của Kế hoạch xử lý tình trạng “báo hoá” tạp chí, biểu hiện “tư nhân hoá” báo chí, tiến hành thanh tra, kiểm tra, đánh giá, xem xét hoạt động đối với khoảng 15 cơ quan báo chí.

Hôm 28/9 vừa qua, hãng tin Reuters trích các nguồn tin giấu tên cho biết Chính phủ Việt Nam đang chuẩn bị một luật nhằm hạn chế đưa tin tức lên mạng xã hội vì những lo ngại mà Chính phủ Việt Nam gọi là “báo hoá” mạng xã hội. Hai trong số ba nguồn tin của Reuters còn nói thêm luật mới nhằm đặt cơ sở pháp lý cho biện pháp kiểm soát việc truyền đi tin tức trên các nền tảng như Facebook và YouTube; cũng như buộc thêm trách nhiệm điều tiết cho các nhà cung cấp. Cơ quan chức năng có thể yêu cầu các công ty mạng xã hội cấm các tài khoản vi phạm theo luật Việt Nam.

Theo thống kê của Ban Tuyên giáo Trung ương, tính đến cuối năm 2020, Việt Nam có khoảng 779 cơ quan báo chí, trong đó có 142 báo, 612 tạp chí, 25 cơ quan báo chí điện tử độc lập.

Luật pháp Việt Nam hiện tại không cho phép tư nhân được làm báo nhưng Luật Báo chí sửa đổi năm 2016 cho phép các cơ quan báo chí liên quan đến các đơn vị trực thuộc

các thành phần kinh tế đủ năng lực được phép hoạt động. Đây được cho là kẽ hở dẫn đến tình trạng “tư nhân hoá” báo chí và “báo hoá” tạp chí theo nhận định của Bộ TTTT.

HRW: Cấm LS. Võ An Đôn xuất cảnh, Việt Nam đang ‘trả đũa’ người bảo vệ nhân quyền VOA 29/09/2022

Luật sư Võ An Đôn.

Tổ chức Theo dõi Nhân quyền (HRW) quốc tế vừa lên tiếng về trường hợp “tạm hoãn xuất cảnh” đối với Luật sư Võ An Đôn, nói đây là hành động cho thấy Việt Nam đang “trả đũa” và đàn áp người hoạt động bảo vệ nhân quyền.

“Việc ngăn cản chuyến đi của ông Võ An Đôn đến Hoa Kỳ cho thấy hệ thống chính phủ Việt Nam rộng khắp đang hoạt động, hạn chế quyền tự do đi lại của các nhà hoạt động dựa trên những tuyên bố mơ hồ về “an ninh quốc gia”, Phó Giám đốc Châu Á của HRW, ông Phil Robertson, nói trong một thông cáo hôm 29/9.

Trước đó, hôm 27/9, LS. Võ An Đôn cho biết cả gia đình ông đã bị hoãn xuất Cảnh sau khi đã hoàn tất thủ tục ký gởi hàng hoá và chuẩn bị lên máy bay.

Theo biên bản tạm hoãn xuất cảnh được LS. Đôn đăng trên trang Facebook, Công an cửa khẩu Cảng hàng không quốc tế Tân Sơn Nhất cho biết “Ông Võ An Đôn bị tạm hoãn xuất cảnh: Vì lý do an ninh” nhưng không cho biết chi tiết lý do an ninh cụ thể là gì.

Phó Giám đốc châu Á của HRW cho rằng trên thực tế, Hà Nội không muốn để LS. Võ An Đôn đi ra nước ngoài để ông có thể thoải mái nói về chuyện bị quấy rối, phân biệt đối xử và đàn áp mà ông đã trải qua khi lựa chọn làm công việc đại diện pháp lý cho những khách hàng dính

dáng đến những việc “nhạy cảm chính trị” tại các vụ án bỏ túi tại các toà án ở Việt Nam.

“Việt Nam đã buộc ông Võ An Đôn phải đối mặt với các hành vi đàn áp liên tục, bao gồm quấy rối, đe dọa và trả đũa pháp lý”, ông Phil Robertson nói. “Chính quyền đã trả đũa ông Võ An Đôn vì đã dám sử dụng luật pháp để bảo vệ các nhà hoạt động và nhà bắt đồng chính kiến trước những cáo buộc có động cơ chính trị, tước bỏ khả năng kiếm kế sinh nhai của ông với tư cách là một luật sư. Hiện chính quyền đang ngăn cản ông và gia đình ông tìm kiếm cơ hội bên ngoài Việt Nam”.

LS. Võ An Đôn, 45 tuổi, cư ngụ tại Phú Yên. Ông được biết tiếng khi thường xuyên nhận bào chữa, thậm chí miễn phí, cho các nhà hoạt động nhân quyền. Ông bị chính quyền cấm hành nghề từ năm 2017.

Đại diện của tổ chức Theo dõi Nhân quyền cho rằng lệnh cấm xuất cảnh đối với LS. Võ An Đôn và gia đình ông cho thấy “chính quyền Việt Nam sẵn sàng dùng mọi thủ đoạn bẩn thỉu, lạm dụng để bịt miệng số rất ít luật sư còn lại trong nước dám đứng lên đấu tranh cho quyền mà mọi người đều xứng đáng nhận được là có đại diện hợp pháp”.

LS. Võ An Đôn được Mạng lưới Nhân quyền Việt Nam trao giải Nhân quyền năm 2016 vì các hoạt động bảo vệ cho quyền con người, bắt chấp rủi ro và đe dọa.

Việc cấm xuất cảnh luật sư nhân quyền Võ An Đôn diễn ra giữa bối cảnh Việt Nam đang vận động trở thành thành viên của Hội đồng Nhân quyền LHQ. Hiện có nhiều nhà hoạt động quốc tế và tổ chức nhân quyền đang phản đối việc này.

Trả lời trong cuộc họp báo thường kỳ hôm 22/9, phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Việt Nam Lê Thị Thu Hằng phản bác rằng: “Chúng tôi hoàn toàn bác bỏ những nội dung sai sự thật, không khách quan, với định kiến xấu mà một số tổ chức nước ngoài đã đưa ra về tình hình Việt Nam”, đồng thời lặp lại “chính sách nhất quán của Việt Nam là bảo vệ và thúc đẩy các quyền cơ bản của con người”.

Truyền Thông Xã Hội Dân Sự

Lts. Trong số này VNNS xin hân hạnh giới thiệu đến quý độc giả bài viết đang được lan truyền rộng rãi trên các diễn đàn xã hội dân sự của facebooker Trần Quốc Phong. Kính mời quý độc giả theo dõi sau đây:

* * *

Bài viết hay của BS. Đỗ Duy Ngọc

Không biết lịch sử ghi lại các triều đại phong kiến đúng sai như thế nào, cũng chẳng có cách nào để kiểm chứng. Thế nhưng,

thời đại ta đang sống hoá ra toàn láo cả. Rồi lịch sử thời hiện đại sẽ viết sao đây?

Thằng doanh nhân bán đồ giả làm giàu, cứ tưởng nó giỏi, hoá ra chẳng phải thế. Nó chỉ là kẻ “Treo dê bán chó”, mua 30.000 bán 600.000 không giàu sao được, thế rồi lúc giàu lên, hàng ngày lên mạng truyền thông dạy đạo đức, dạy bí quyết, dạy cách cư xử.

Kẻ thì đem hoá chất trộn vào thức uống, khiến người ta nghiện chất độc, tạo thành thói quen nguy hiểm cho người dùng. Thế rồi khi có nhiều tiền, anh ta in sách dạy người ta tư duy, dạy cho tuổi trẻ cách sống. Nuôi đội ngũ nhà văn nhà báo tung hô mình như thánh sống, tuyên bố như đáng khải đạo.

Một ông chuyên làm thép, nghĩ toàn chuyện xây dựng những công trình có hại cho dân, nhưng lúc nào cũng mặc áo lam, đeo tràng hạt, nói toàn chuyện Phật pháp.

Một tập đoàn làm nước mắm giả, toàn hoá chất, bỏ biết bao tiền để quảng cáo lừa dân, bỏ tiền đầy túi. Một tập đoàn khác mua hoá chất quá hạn để sản xuất nước uống, lừa những kẻ phát hiện sai sót của sản phẩm mình để đưa họ vào tù, lại chuyên nói lời có cánh..... Kẻ buôn gian bán lận lại dạy cho xã hội đạo đức làm người.

Thời đại đảo lộn tất! Hài thế, mà vẫn không thiếu kẻ tôn sùng, xem các ông ấy như tấm gương sáng để noi theo. Khi vỡ lở ra, chúng toàn là kẻ nói láo.. Tất cả đều chỉ tìm cách lừa đảo nhau.

Toàn xã hội rất kẻ nói láo, ca sĩ nói láo theo kiểu ca sĩ, đạo diễn nói láo theo kiểu đạo diễn, diễn viên nói láo theo kiểu diễn viên. Ừ thì họ làm nghề diễn, chuyên diễn nên láo quen thành nếp, lúc nào cũng láo. Thế nhưng có những kẻ chẳng làm nghề diễn vẫn luôn mồm nói láo.

Thi gì cũng láo, từ chuyện thi hát đến thi hoa hậu, chỉ là một sắp đặt láo cả... Ngay chuyện từ thiện cũng rất chi tiết láo để mua nước mắt mọi người. Cứ có chuyện là loanh quanh láo khoét. Kẻ buôn lớn láo, kẻ bán hàng rong ở bên đường cũng lừa đảo, láo liên tục. Mỗi ngày mở truyền hình toàn nghe nói láo từ tin tức cho đến quảng cáo, rặt láo. Nhưng cả nước đều hàng ngày nghe láo mà chẳng phản ứng gì lại cứ dán mắt mà xem.

Thằng đi buôn nói láo đã đành, vì họ lừa lọc để kiếm lời. Thế mà cô hiệu trưởng nhà trẻ, anh hiệu trưởng trường cấp ba, ông hiệu trưởng trường đại học cũng chuyên nói láo. Thực phẩm cho các cháu có giòi, cô hiệu trưởng chối quanh... Các cháu học sinh đánh nhau như du côn, làm tình với nhau trong nhà trường, anh hiệu trưởng bảo là không phải, tặng bê tông rớt chết sinh viên, ông hiệu trưởng bảo là tự tử. Thế rồi tất cả đều chìm, đều im im ỉm. Người ta đồn tiền hàng đồng đã lớt tay bộ phận chức năng để rồi để lâu cứt trâu hoá bùn.

Mấy ngài lãnh đạo lại càng nói láo tợn Chỉ kể vài chuyện gần đây thôi, chứ kể mấy sếp nhà ta phát biểu láo thì thành truyện dài nhiều tập. Từ chuyện quốc gia đại sự cho đến chuyện hưng vong của tổ quốc, toàn chuyện quan trọng đến vận mệnh quốc gia thế nhưng dân toàn nghe láo. Kẻ thù mang tham vọng, âm mưu để biến nước ta thành chư hầu, chuyện này rõ như ban ngày, ai cũng thấy, ai cũng hiểu, thế mà các quan toàn nói tào lao, láo lếu.

· Đến chuyện Formosa, khi biển nhiễm độc, cá chết, các quan bày lăm trò láo để mị dân, lấp liếm tội ác của thủ phạm, tuyên bố, họp báo, trình diễn ăn hải sản, ở trần tắm biển...tất cả đều rặt láo.

· Đến chuyện BOT với các trạm đặt không đúng chỗ cho đến mở rộng phi trường Tân Sơn Nhất, các quan ở Bộ Giao thông lại được dịp nói láo, tuyên bố rùm beng để bênh vực những tập đoàn và cá nhân vi phạm.

· Khi vụ thuốc giả của VN Pharma nổ ra, cả một hệ thống truyền thông của Bộ Y tế kể cả các quan chức cấp bộ đều tuyên bố láo, tìm mọi cách che dấu tội ác của những tên buôn thuốc giả.

Rừng Sơn Trà quý hiếm, các ông vì tư lợi cá nhân, ra lệnh xây cất, chấp nhận nhiều dự án khai thác, các nhà chuyên môn, nhân dân phản ứng dữ quá, các ông bắt đầu chiến dịch nói láo, chạy quanh tìm kế hoãn binh.

Đến chuyện cá nhân của các quan thì lại càng nói láo tợn... Ông bí thư xây biệt phủ như cung điện của vua chúa ở xứ nghèo phải sống nhờ trợ cấp của chính phủ cho đến ông giám đốc môi trường xây biệt phủ mênh mông ở xứ lắm rừng, rồi đến ông lãnh đạo ngành ngân hàng với những dây nhà hoành tráng trên miếng đất hàng ngàn thước vuông. Tất cả đều cho rằng do sức lao động cật lực mà có. Kẻ thì do nuôi gà, trồng cây, anh thì bảo chạy xe ôm đến khóc cả người, người thì nhờ bán chổi, trồng rau, kẻ khác thì bảo nhờ tiền của con dù con chẳng làm gì ra tiền và có đũa thì mới mười chín tuổi.

Lương thì chẳng bao nhiêu mà quan nào cũng vi la trong và ngoài nước, nhà nghỉ trên núi, nhà mát dưới biển, lâu đài, nhà to ở nước ngoài. Con cái ăn chơi như các công tử, tiểu thư quý tộc. Các bà vợ thì như các mệnh phụ, chỉ xài đồ dùng ở nước ngoài, đi shopping các mall lớn ở nước ngoài như đi chợ... Thế nhưng các ngài luôn phát biểu yêu dân, thương nước, yêu tổ quốc, đồng bào, và luôn nhắc nhở đất nước còn nghèo phải học tập ông này, cụ nọ để có đạo đức sáng ngời.

Các lãnh đạo xem rừng như sân nhà mình, phá nát không còn gì.. Một cây có đường kính 1m phải mất trăm năm mới hình thành, lâm tặc chỉ cần 15 phút để đốn hạ. Hàng trăm chiếc xe chạy từ rừng chở hàng mét khối gỗ chỉ cần đóng cho kiểm lâm 400.000 đồng một chiếc là qua trạm. Rừng không nát mới lạ. Khi rừng không còn, lệnh đóng rừng ban ra, các lãnh đạo địa phương toàn báo cáo láo với chính phủ và có nơi tìm cách tiếp tục vét củ

chót bằng cách làm trắng những cánh rừng còn lại..

Rừng bị tận diệt vì nạn phá rừng, rừng còn bị huỷ diệt bởi những dự án thủy điện. Tất cả đều có sự tiếp tay của các quan và ban ngành chức năng của địa phương. Rừng không còn, lũ về gây tang thương chết chóc, đê vỡ khiến nhà cửa tài sản trôi theo dòng nước, các quan cho là xả lũ đúng quy trình.

Bão chưa tới, lũ chưa về, các quan tỉnh đã ngồi với nhau viết báo cáo thiệt hại để xin trợ cấp. Một anh từng là tổng biên tập tờ báo lớn, sau khi thu vén được hàng triệu đô la bèn đưa hết vợ con qua Mỹ, sắm nhà to, xe đẹp còn anh thì qua lại hai nước, lâu lâu viết bài biểu diễn lòng yêu nước thương dân, trấn trở với tiền đò tổ quốc, khóc than cho dân nghèo, kinh tế chậm lớn, đảng lao đao...

Còn biết bao chuyện láo không kể xiết: Ngay cả thầy tu, các bậc tu hành cũng làm trò láo để quảng cáo chùa của mình, để thêm nhiều khách cúng bái, để thùng phước sượng thêm đầy, để nhà thờ của mình thêm tín hữu. Chúa, Phật đành bỏ ngôi cao mà đi khi thấy những kẻ đại diện mình đến với mọi người bằng những điều xảo trá..

Chúng ta đang ở một thời đại láo toàn tập, láo từ trung ương đến địa phương, láo từ tập đoàn cho đến công ty, láo từ một tổ chức cho đến cá nhân. Láo mọi ngành nghề, láo toàn xã hội. Tất cả đều bị đồng tiền sai khiến, bị danh lợi bám quanh. Hơn nữa vì sự thật bị đát quá, đành láo để khoả lấp, hi vọng sẽ an dân. Nhưng thời đại bùng nổ thông tin, dân biết hết nên chuyện láo trở thành trò trên.

Nghe láo quen, chúng ta lại tự láo với nhau và chuyện láo trở thành bình thường, láo để tồn tại, để phấn đấu, để thêm lợi thêm danh, và rồi láo đã trở thành một nếp sống.

Trẻ con học người lớn nói láo rồi tiếp tục những thế hệ nói láo. Ở nhà trường nghe cô thầy nói láo, ra đời nghe thiên hạ nói láo, về nhà lại được nghe nói láo từ cha mẹ, mở máy nghe, nhìn cũng rất điều láo.

Một nền văn hoá láo đã nảy sinh và phát triển.

Hỏi sao trẻ con không láo và tương lai lại tiếp tục láo. Nghĩ cũng buồn!

Bs Đỗ Duy Ngọc

YÊU QUÊ HƯƠNG QUA LỜI CA, TIẾNG NHẠC

Nhiều người hỏi tôi rằng: "Em rời Việt Nam khi tuổi đời còn nhỏ mà sao tâm tư vẫn luôn hướng về VN?". Suy nghĩ mãi, cuối cùng tôi đã tìm ra được câu trả lời: Tôi yêu quê hương Việt Nam có lẽ qua lời ca, tiếng nhạc....

Còn nhớ, những năm 79-80 mẹ tôi lên Sài Gòn lấy thuốc tây về bán, mẹ tìm được chỗ thu âm nhạc, mẹ chọn ra những bài hát mẹ thích rồi nhờ người ta thâu nhạc chọn lọc vào băng cassette. Mẹ nói phải thâu lên vì nhạc tiền chiến đang bị cấm.

Mỗi khi thâu được một cuốn băng đem về mẹ vui lắm, cứ mở đi mở lại những bài: 7000 ngàn đêm, Biển mặn, Thương Hoài Ngàn Năm, Ngậm ngùi, Chiều Về Trên Cánh Đồng Quê, Năm Cụm Núi Quê Hương...

Mẹ rất yêu nhạc nhưng mẹ ít có thời gian để nghe hết, và tôi thì thường nghe đi nghe lại nên những dòng nhạc vàng đã để lại nhiều ấn tượng rất truyền cảm trong tôi.

Khi tôi vượt biển qua Thái Lan và được bảo lãnh qua Đức, tình cờ dưới nhà tôi có một chú Việt Nam ngồi xe lăn, chú cũng bị thương trong thời chiến và được đưa qua Đức chữa trị. Trong nhà chú toàn nhạc vàng trước 75, thấy tôi thích chú cho mượn về nghe.

Càng nghe, tôi càng cảm thấy yêu nhạc vàng, tôi cảm thấy quê hương mình nằm tất cả trong những bài nhạc đó...

Tôi cảm thấy thương những người mẹ, những người vợ, những người con ngày đêm trông ngóng, đợi chờ người ngoài tiền tuyến trở về qua lời nhạc: "...lạy Chúa con là lúa tuổi học sinh, vì cha là lính đi trấn biên cương, ba năm vẫn chưa về phép, tuổi thơ yên tâm sách đèn để mẹ hiền thôi bớt ưu phiền...". Những bài hát đã đem lại nhiều cảm xúc và nỗi buồn trong tôi, vì trong thời chiến chị em tôi cũng thường thiếu vắng bóng cha mình.

Khi nghe những bài nhạc vui của nhạc sĩ Hoàng Thi Thơ: "Ô, ô sáng hôm nay trên quê hương tôi, quê hương xinh xinh, quê hương hữu tình, quê hương xinh xinh quê hương hòa bình...", hay những bài: "Tình Thắm Duyên Quê", cho tôi cảm thấy rằng quê hương mình đẹp lắm...

Rồi khi tôi nghe bài "Ngàn Năm Tình Vẫn Đẹp" của cô Thanh Thúy ca: "...một chiều hay tin anh tử trận trên chuyến xe, chuyến xe đêm lẻ loi, vắng bóng người tôi thương mến, ngàn năm vẫn còn đẹp...", bài hát nghe buồn làm sao, thương người lính mà cũng thương người yêu, người vợ của lính.

Có lẽ vì thế tôi thương những chú Thương Phế Binh đã vì nước hy sinh, khi vận nước điêu linh. Tôi yêu các cô giáo thời đó rất tận tụy, thương yêu, đùm bọc và thường nâng đỡ các em học sinh nghèo. Mà ngày nay có lẽ rất là hiếm.

Sau này, khi có mạng internet, tôi biết được rằng không những chỉ có những người mẹ trong Nam đau khổ vì mất con, mà những người mẹ ngoài Bắc cũng đau khổ không kém cho những đứa con sinh Bắc tử Nam, ra đi không có ngày về.

Những dòng nhạc vàng đã mang tới cho tôi nhiều cảm xúc, và có lẽ vì thế tôi vẫn yêu nước Việt và yêu người Việt Nam như bài hát của cô Thái Thanh: "Tôi yêu tiếng nước tôi từ khi mới ra đời...".

Khi có Facebook, tôi lại thấy nhiều người đang có đất có nhà bỗng nhiên trở thành dân oan. Nhiều người đi biểu tình đòi lại Hoàng Sa, Trường Sa bị Trung Cộng chiếm cũng bị bắt, hoặc những người đi biểu tình Formosa xả thải chất độc làm cá chết, làm thiệt hại đến môi trường, thiệt hại đến người dân vùng biển, đều bị cho là phản động và bị đi tù.

Vì nhìn thấy những bất công đó của chế độ độc tài nên những người Việt hải ngoại như tôi dù có cuộc sống âm êm, nhưng tâm vẫn còn nặng lòng với quê cha, đất tổ, vẫn luôn mong sao cho đất nước Việt Nam không còn bị độc tài cai trị và người dân hai miền Nam-Bắc được sống ấm no và được hưởng những quyền lợi của mình.

Và không bao giờ còn có những người con đất Việt bị đàn áp quyền con người ngay trên quê hương mình hay phải ra nước ngoài để tìm một cuộc sống tốt đẹp hơn.

T.H.Y

Thơ Trần Hoàng Yên

MÙA THU KỶ NIỆM

Mùa thu ấy với bao nhiêu kỷ niệm
Tuổi mười tám đầy ấp những mộng mơ
Em con gái, mái tóc dài yếu điệu
Biết thẹn thùng, khi ai hỏi làm quen.
Mái tóc dài em hay cài hoa trắng
Cùng chúng bạn tung tăng mãi vui đùa
Bao thơ tình, em để qua một bên
Vi chậm lớn! Hay tình em không lớn!
Ai đó hỏi, sao anh hiền và giỏi
Mà sao em chẳng để ý thương anh!
Em vô tư nên không hề suy nghĩ
Chỉ mỉm cười, chứ biết trả lời sao?
Rồi một ngày, khi em hai mươi tuổi
Đại hội về, anh tới ngõ làm quen
Tuy phương xa nhưng lòng anh không ngại
Mối tình đầu anh dành hết cho em!
Tú tài xong, giờ anh nên học gì?
Ngành cơ khí hay đi ngành IT?
Tôi bâng quơ, trả lời nhỏ nhỏ: "IT"
Bởi biết gì mà trả lời đâu anh!
Và thương em, anh cũng đi ngành đó
Sáng đi học, chiều bỏ báo kiếm tiền!
Đời sinh viên anh cũng lắm cơ hàn
Nhưng cho em, anh không hề toan tính!
Dù xa xôi nhưng lòng anh không ngại
Đồ ăn này anh mang đến cho em
Em ăn đi để cho đời thêm đẹp!
Sợ em lạnh, anh mua áo cho em.
Rồi một ngày, anh nghe được hung tin
Người mẹ mất khi hồi hương trở về
Và từ đó anh thường hay đi lại
Mối tình đầu không trọn vẹn từ đây!

T.H.Y

Trại cải tạo của CSVN sau năm 1975

Nguyễn Cao Quyền

Nguồn: <https://hoiquanphidung.com/>

Những đoạn viết sau đây sẽ trình bày một số sự kiện chính trị đưa dẫn đến việc những quân nhân VNCH bị Hà Nội tập trung cải tạo, mô tả chính sách cải tạo của CSVN sau năm 1975 và sau cùng đề cập đến thiện chí của Hoa Kỳ trong việc giải thoát tù cải tạo và cho họ cùng gia đình sang sinh sống tại Hoa Kỳ và tại những nước dân chủ trên thế giới.

* * *

I – GIAI ĐOẠN LỊCH SỬ CHUNG CỦA HOA KỲ VÀ VIỆT NAM

Hoa Kỳ can thiệp vào Việt Nam kể từ thập niên 1940 nhưng sự can thiệp này chỉ trở thành tích cực bắt đầu từ thập niên 1950. Sau khi Thế Chiến 2 chấm dứt và cục diện chính trị thế giới đã hình thành rõ rệt với hai khối Tự Do và Cộng Sản kinh chống nhau trong một mô thức được gọi là Chiến Tranh Lạnh thì tại Hoa Kỳ tổng thống D. Eisenhower tuyên bố rằng chiến tranh Đông Dương không còn là chiến tranh thuộc địa mà là cuộc chiến giữa Cộng Sản và Thế Giới Tự Do. Từ đó Hoa Kỳ viện trợ cho Đông Dương càng ngày càng nhiều để đánh trả lại Việt Minh hầu ngăn chặn sự bành trướng của phe cộng sản do Liên Xô và Trung Cộng lãnh đạo.

Sau Hiệp Định Genève 1954 (chia cắt Việt Nam thành 2 miền Nam, Bắc,) Hoa Kỳ biến miền Nam thành tiền đồn chống Cộng. Tình nghĩa đồng minh mặc dù thấm thiết nhưng tới lúc cần tự mình đảm nhiệm cuộc chiến, Hoa Kỳ đã không do dự loại bỏ tổng thống Ngô Đình Diệm để được rảnh tay mang quân vào Việt Nam và Mỹ hóa chiến tranh. Ngày 8-3-1965 thủy quân lục chiến Hoa Kỳ đổ bộ lên Đà Nẵng mà không hề thỏa hiệp trước với chính phủ Saigon. Số quân Mỹ tham chiến ở Việt Nam lớn dần theo thời gian và có lúc đã lên tới nửa triệu người.

Đến khi Hoa Kỳ can oanh tạc Bắc Việt thì họ lại tạo ra sự kiện tàu Maddox. Tuy nhiên với những trận mưa bom trên đất Bắc và những chiến dịch lùng diệt rất quy mô tại miền Nam, Hoa Kỳ vẫn không đạt được mục tiêu và bị sa lầy. Số binh sĩ Mỹ tử trận tại miền Nam càng ngày càng gia tăng và số phi cơ bị bắn hạ tại miền Bắc cũng lên cao (1621 chiếc từ 1961 đến 1966).

Trại KI Gia Trung

Cuối năm 1967 nước Mỹ chìm trong xáo trộn và phân hóa vì chiến tranh Việt Nam. Tổng thống Johnson quyết định “Việt Nam Hóa” cuộc chiến. Được tăng cường, quân lực Việt Nam Cộng Hòa (VNCH) lần lượt thay thế quân lực Hoa Kỳ trong những trách vụ hành quân quan trọng.

Chiến tích lẫy lừng nhất của quân lực anh hùng này là chiến thắng Tết Mậu Thân (1968) Chiến thắng này bẻ gãy kế hoạch

tổng tấn công/tổng nổi dậy của tướng c.s Võ Nguyên Giáp và phá tan huyền thoại “bách chiến bách thắng” của quân đội cộng sản Bắc Việt. Gần 60.000 quân cộng sản tung vào trận địa đã bị tiêu diệt hết phần nửa chỉ trong một tháng giao tranh. Phần còn lại bị thanh toán gần hết khi cuộc chiến chấm dứt. Trong cuộc chiến khốc liệt ấy, người ta ghi nhận bên phía VNCH chỉ có 4954 chiến sĩ hy sinh.

Sau chiến thắng Tết Mậu Thân, quân lực VNCH tự đảm nhiệm trọng trách tác chiến để quân Mỹ có thể rút về nước. Cuộc hành quân thần tốc vào Campuchia để truy lùng Việt Cộng và tiếp cứu Lon Nol, chiến dịch Lam Sơn 719 cắt đứt đường tiếp liệu của cộng sản, cuộc tử thủ An Lộc được ví như trận Verdun của Pháp, cuộc tái chiếm cố thành Quảng Trị tranh nhau với binh sĩ cộng sản từng thước đất, đã chứng minh một cách hùng hồn khả năng tác chiến và tinh thần dũng cảm của quân lực anh hùng ấy.

Song song với những chiến tích lẫy lừng của quân đội, công cuộc “Bình Định và Phát Triển Nông Thôn” cũng ở trên đà thành công tốt đẹp. Vào những năm đầu của thập kỷ 1970, theo cuộc thăm dò của Hamlet Evaluation Survey (HES) do các cố

vấn Hoa Kỳ thực hiện khắp miền Nam Việt Nam thì trong 1333 xã ấp cuối cùng do chiến dịch Accelerated Pacification Campaign (APC) đảm trách, 1035 xã ấp đã có an ninh và 80% dân số miền Nam đã được sống trong vùng chính phủ kiểm soát.

Chương trình Việt Nam Hóa Chiến Tranh đang đi vào giai đoạn thành công thì trên thế giới xảy ra một biến cố làm cho chương trình này đứt đoạn và cuộc chiến thắng của VNCH bị bỏ lỡ. Năm 1969, trên sông USSURI, dọc theo biên giới Đông Bắc Trung Hoa, Liên Xô và Trung Cộng đã động binh giáp chiến. Sự kiện này chứng minh cho Hoa Kỳ thấy rằng sự nứt rạn, từ năm 1953, giữa hai đảng cộng sản anh em là có thật và Hoa Kỳ đã không bỏ lỡ cơ hội tìm cách ly gián để làm suy nhược hàng ngũ đối phương.

Chiến lược toàn cầu của Mỹ thay đổi từ giờ phút đó. Những cuộc vận động ngoại giao và chính trị dồn dập xảy ra nhằm hỗ trợ mục tiêu chiến lược vừa nói :

-Ngày 9-7-1971 Kissinger có mặt ở Bắc Kinh và được Chu Ân Lai tiếp kiến.

-Ngày 25-10-1971 tại Đại Hội Đồng thứ 26 của Liên Hiệp Quốc, Hoa Kỳ bỏ rơi Đài Loan để bắt tay với Trung Cộng.

-Ngày 21-2-1972 tổng thống Hoa Kỳ Richard Nixon thăm viếng Trung Quốc trong 7 ngày.

-Ngày 28-2-1972 Thông Cáo Chung Thượng Hải ra đời. Tổng thống Nixon tuyên bố đây là "một tuần lễ" sẽ làm thay đổi thế giới ".

Sự thay đổi thế giới khởi sự bằng tiến trình rút quân Hoa Kỳ khỏi Việt Nam. Bill Sullivan, phụ tá của Henri Kissinger tại hòa đàm Paris tuyên bố rằng : "...người Trung Hoa đã khai thông với chúng ta. Làm cho người Trung Hoa tách rời khỏi Liên Xô và nghiêng về phía chúng ta quan trọng hơn nhiều việc chiến thắng ở Việt Nam. "

Điều không may cho miền Nam Việt Nam là đúng vào lúc chương trình Việt Nam Hóa Chiến Tranh đang thành công tốt đẹp thì, trên bàn cờ chính trị thế giới, Hoa Kỳ thay đổi chiến lược toàn cầu, còn trong nước thì làn sóng chống chiến tranh dâng lên như nước thủy triều. Cả một thế hệ xuống đường vào năm 1968, gồm toàn những thành phần trẻ mới vào đời, chịu ảnh hưởng tiểu thuyết hiện sinh của Hemingway và Fitzgerald. Họ sợ hãi. Một loại sợ hãi đặc biệt chỉ tìm thấy trong các xã

hội giàu có. Đó là thứ sợ hãi trách nhiệm vì ham hưởng thụ và không chịu ràng buộc vào bất cứ vấn đề gì. Hoa Kỳ thay đổi chiến lược toàn cầu một phần vì muốn lợi dụng sự phân hóa trong khối cộng sản quốc tế nhưng phần khác cũng tại áp lực của phong trào phản chiến trong nội địa.

Về phía miền Nam Việt Nam thì mặc dầu chiến đấu oanh liệt và thắng lợi như vậy, rốt cuộc quân lực VNCH đã phải tử hờn rã ngũ để nhìn Việt Cộng chiếm trọn quê hương. Họ đã là thành phần phải trả giá đắt nhất cho một sự phản bội. Họ không thua vì hèn kém mà thua vì lộ đồ bại trận đã được đồng minh Hoa Kỳ vạch sẵn từ lâu.

Vào giờ phút hấp hối của VNCH, khi nghe Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng vô điều kiện, 5 vị tướng tài ba và đảm lược nhất của quân đội đã tuân tiết theo truyền thống hào hùng của ông cha. Đó là các tướng Nguyễn

Khoa Nam, tư lệnh Quân Đoàn 4, Lê Văn Hưng, tư lệnh phó Quân Đoàn 4, Lê Nguyên Vỹ, tư lệnh Sư Đoàn 5, Trần Văn Hai, tư lệnh Sư Đoàn 7 và Phạm Văn Phú, tư lệnh Quân Đoàn 2. Trong hàng sĩ binh sĩ cấp dưới cũng không ít những tấm gương hiên ngang và khí phách tương tự. Điểm son này cần ghi lại cho các thế hệ mai sau vì là một trong những nét kiêu hùng của nòi giống.

II – TIẾN TRÌNH CẢI TẠO

a/ THỦ ĐOẠN LỪA DỐI THAM ĐỘC CỦA CSVN:

Khi đồng minh Hoa Kỳ tháo chạy trước đà tiến quân của cộng sản Bắc Việt, họ đã để lại đằng sau 980.000 người lính của quân lực VNCH, những quân nhân đã từng sát cánh với binh sĩ Hoa Kỳ bảo vệ biên cương của thế giới Tự Do.

Vào giờ VNCH hấp hối thảm cảnh "sống chết mặc bay" diễn ra vô cùng chua xót. Người ta dấn lên nhau chạy trốn cộng sản không kể gì đến sinh mạng và tài sản vì Hoa Kỳ không có một chương trình di tản nào tương xứng với tình nghĩa đồng minh. Khởi thủy Mỹ chỉ muốn di tản 50.000 người. Vào phút chót số nhân mạng được may mắn cứu vớt mới nhích lên được con số 130.000. Họ muốn mọi chuyện diễn ra nhanh chóng cho xong việc.

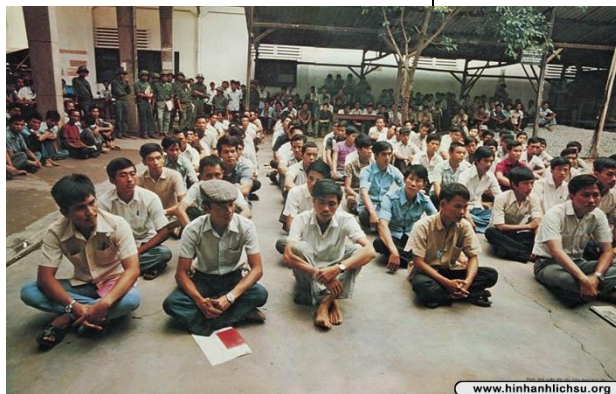
Người ta đoán được tâm trạng này qua lời nguyện rửa rất tàn nhẫn của Henri Kissinger : " Sao chúng

không chết phứt cho rồi”(Why don't these people die fast ?). Như vậy, chỉ cần làm một con tính nhỏ người ta có thể thấy ngay là hơn 800.000 binh sĩ của quân lực VNCH đã là nạn nhân của chế độ cải tạo của cộng sản Việt Nam.

Chỉ vài ngày sau khi chiếm trọn miền Nam, những người cộng sản đã lừa quân nhân, công chức và thành viên đảng phái quốc gia vào tù bằng một thủ đoạn vô cùng hèn hạ. Trong một buổi ra mắt mừng chiến thắng, tướng cộng sản Trần Văn Trà, chủ tịch Ủy Ban Quân Quản thành phố Hồ Chí Minh (Saigon) với dụng ý hiểm độc đã tuyên bố trước báo chí một câu mà những người bị cải tạo không thể nào quên “

Đối với người Việt Nam không có ai là kẻ chiến thắng hay chiến bại. Chỉ có đế quốc Mỹ là bị đánh bại mà thôi.” Vì lời tuyên bố đường mật này mà các quân nhân, công chức và thành viên đảng phái quốc gia đã tự nguyện đi học tập cải tạo với số lương thực tự túc là 10 ngày hay 1 tháng tùy theo cấp bậc, chức vụ.

Thế rồi một tháng trôi qua, không ai được tha. Khi giải thích sự việc này, bọn cai tù cộng sản, dương dương tự đắc nói rằng :”Đó là nghệ thuật của Cách Mạng bắt các anh vào tù chứ làm gì có chuyện trả tự do, sau 1 tháng giam giữ, cho các con người có nợ máu với nhân dân như các anh. Các anh còn phải cải tạo dài dài.”. Biết mình bị lừa nhiều người đã tự tử. Một số người khác tìm cách trốn trại để rồi cũng bị bắt lại và đánh chết thảm thương như những con vật.

và tinh thần sa sút đến cùng cực. Một lần sóng tự tử thứ hai lại xảy ra, nhưng lần này bên cạnh những xác chết vì thất vọng còn có thêm nhiều xác chết khác vì đói khát và bệnh tật.

Vợ con của những người bị bắt đi cải tạo cũng trở thành nạn nhân của các biện pháp kỳ thị và ngược đãi. Họ bị đuổi khỏi nơi cư trú và phải đi vùng kinh tế mới giữa những rừng núi hoang vu không có một chút tiện nghi tối thiểu cần thiết cho đời sống. Con cái họ bị kỳ thị gắt gao khi thi cử và không được phép vào đại học. Nhà cửa của họ bị cán bộ cộng sản chia nhau chiếm đoạt, tiền bạc của họ ở ngân hàng cũng không được phép lấy ra. Trong cơn túng quẫn những phụ nữ trẻ đẹp đã bị dồn vào thế làm lẽ mọn cho cán bộ cộng sản để có phương tiện nuôi thân và nuôi con còn nhỏ dại. Những người khác, rủ nhau chạy ủa ra biển, đem sinh mạng của chính mình và của con cái mình để đổi lấy tự do. Phong trào “thuyền nhân tị nạn cộng sản” đã đánh động lương tâm nhân loại vì trong số hàng triệu người liêu chết ra đi, gần một phần nửa đã nằm trong bụng cá hoặc làm mồi cho hải tặc.

b/ NHỮNG CHẶNG ĐƯỜNG CẢI TẠO (KINH NGHIỆM BẢN THÂN)

– Những ngày đầu giam lỏng : Sau khi trình diện để được “học tập cải tạo” chúng tôi được chở bằng xe bus đến Long Thành. Nằm trên đường Saigon-Vũng Tàu, không cách xa thị xã Biên Hòa là bao nhiêu, trại giam Long Thành là một cô nhi viện cũ bị cộng sản trưng dụng làm nhà tù.

Trong những ngày đầu, chúng tôi tương đối được tự do, ăn uống không thiếu thốn vì ngoài lương thực mang theo 1 tháng chúng tôi còn có thể mua thực phẩm tại căng tin của trại. Chúng tôi cũng chưa phải lao động mà chỉ phải học tập 10 bài chính trị và viết tự kiểm. Các bài học chính trị là những tài liệu đơn giản kể tội Mỹ-Ngụy, tuyên truyền lý thuyết cộng sản và phổ biến chính sách khoan hồng nhân đạo của chính phủ cách mạng. Những buổi học tập này nhằm gieo vào đầu óc chúng tôi mặc cảm tội lỗi để chúng tôi nhận tội và an tâm cải tạo lâu dài. Tỉnh thoảng cũng có cán bộ cao cấp từ trung ương về thuyết trình những đề tài chính trị và quân sự có tính cách vừa khoe khoang vừa đe dọa.

Sau một năm áp dụng lao động khổ sai cho chế độ cải tạo, Chính Phủ Cách Mạng Lâm Thời Cộng Hòa Miền Nam, trước khi bị Hà Nội giả tán, công bố chính sách 12 điểm quy định thời gian cải tạo là 3 năm. Sự công bố này lại mang hy vọng cho những người đã mất hết tin tưởng vào viễn ảnh của một ngày về đoàn tụ với gia đình.

Đến cuối năm 1978 thì cái hy vọng mong manh nói trên lại tan tành ra mây khói. Thời gian cải tạo 3 năm như lời cộng sản hứa đã chấm dứt, song chẳng thấy ai được tha về. Trái lại, trong thời gian này, đa số đã bị lưu đầy lên những vùng rừng núi Bắc Việt ma thiêng nước độc với thân tàn ma dại

Cái mà những người cộng sản muốn đạt được không phải là vấn đề cải tạo chúng tôi thành những người ủng hộ chế độ mà chủ yếu là khai thác chúng tôi qua những bản tự kiểm để biết thêm tin

tức về các mặt tình báo và tài nguyên của miền Nam. Trong thời gian làm tự kiểm cán bộ cộng sản đối xử với chúng tôi rất hòa nhã và tử tế. Họ khuyến khích khai thành thật với bằng chứng cụ thể và tố cáo thật nhiều để đái công chuộc tội với cách mạng. Phải nhìn nhận rằng về mặt khai thác này những người công an cộng sản rất lành nghề và làm việc có hiệu quả cao.

Sau một tháng cải tạo không ai được tha. Đợt tha đầu tiên, gồm một số ít người có gia đình biết chạy chọt tiền bạc, chỉ xảy ra vào đầu năm 1976 trước khi chúng tôi bị lưu đầy ra Bắc. Chiến dịch lưu đầy này được cộng sản chuẩn bị chu đáo vì họ có thời gian một năm để sắp xếp và thực hiện. Các trại tù miền Bắc được xây cất thêm hoặc dọn lại để có chỗ tiếp nhận chúng tôi. Phương tiện chuyên chở thì gồm vừa hàng không vừa hàng hải. Chuyến máy bay duy nhất chở tù chính trị ra Bắc nhằm mục đích quảng cáo cho chế độ và đánh lừa dư luận để người ta không để ý tới những chuyến hải hành khủng khiếp tiếp theo.

Sau khi những quân nhân và công chức cao cấp của VNCH được chở bằng máy bay đi rồi chúng tôi được di chuyển từ Long Thành lên trại giam Thủ Đức. Cảnh tù đầy đầu tiên đến với chúng tôi tại trại giam này. Chúng tôi bị lừa vào những phòng giam chật chội thiếu vệ sinh, có cửa sắt khóa chặt dưới con mắt kiểm soát cú vọ của những người công an cộng sản với nét mặt căm thù và hồng hách. Hai tháng không học tập, không lao động, chỉ ngồi ăn làm cho số lượng thực dự trữ của chúng tôi dần dần khô cạn. Viễn tượng đói khát bắt đầu xâm chiếm tâm hồn nhưng mỗi người trong chúng tôi cứ phải thúc thủ với ý nghĩ riêng của mình mà không dám chia sẻ với ai vì sợ bị gán cho tội nói xấu chế độ. Chúng tôi ý thức rằng cuộc đời phiêu lưu gian khổ sẽ bắt đầu từ đây.

– Chuyến hải hành khủng khiếp :Thế rồi việc gì phải đến đã đến. Tại trại giam Thủ Đức, một đêm, chúng tôi bị đánh thức dậy, nhận lệnh sắp xếp quân áo để chuyển trại, bị còng tay và chở bằng xe hơi lên bến Tân Cảng Saigon. Tại đây một chiếc tàu thủy to lớn đã chờ sẵn. Chúng tôi bị lừa vào những hầm tàu dành cho súc vật, nằm chờ tàu nhỏ neo để bắt đầu chuyến hành trình ra Bắc. Bóng

tối của hầm tàu che dấu những giọt nước mắt tuôn ra vì lo sợ, đau buồn và tủi nhục.

Trong suốt ba bốn ngày đêm lênh đênh trên mặt biển chúng tôi phải thu hết can đảm và nghị lực để chịu đựng sự tan tưởi và hôi hám của hầm tàu. Ban đêm hầm tối đen như mực. Ánh sáng chỉ lọt qua những kẽ hở khi mặt trời ló rạng. Khi tàu chuyển máy ra khơi, phần đồng anh em tù nhân bị say sóng và nằm mê man bất tỉnh. Cao điểm của cảnh khổ cực này xảy ra chỉ một ngày sau khi chuyển hải hành khởi sự. Vĩ say sóng, nôn mửa và bài tiết nhiều nên lượng bài tiết lớn hơn những thùng chứa đựng khiến phân và nước tiểu cứ tự do đào thoát ra ngoài và len lỏi vào chỗ nằm của các tù nhân mỗi khi tàu chao đảo.

Khi tàu cập bến Hải Phòng, mở nắp hầm ra, những người cai tù sa sẩm mặt mày vì mùi hôi thối xông lên nồng nặc. Họ tức tốc đóng cửa hầm lại, đi lấy khẩu tranh đeo vào mũi miệng rồi mới tiếp tục công việc chuyển tù lên đất. Riêng đối với tù nhân thì khi bước ra khỏi hầm tàu ai cũng có cảm giác như vừa từ địa ngục được bước lên thiên đàng, một cảm giác chết đi sống lại.

Thoát được cảnh hầm tàu hôi hám chúng tôi liền bị còng tay và nhồi nhét vào những chiếc xe hơi bịt bùng không cho nhìn thấy cảnh vật bên

ngoài. Xe chạy rất lâu trong đêm tối. Mãi gần sáng chúng tôi mới được lệnh ra khỏi xe và nhập trại. Những người công an canh gác cho chúng tôi tắm rửa ngay ở miệng một giếng nước, giặt rũ qua loa rồi hối thúc chúng tôi vào những phòng giam kiên cố của nhà tù. Sau khi cửa sắt đóng lại và khóa chặt, họ nói vọng vào tù bên ngoài : “Các anh đến đây an toàn rồi, bây giờ chỉ còn việc an tâm cải tạo để chờ ngày được chính phủ khoan hồng”. Nói xong họ bỏ đi chỉ còn lại hai người công an trẻ cầm súng gác.

Hỏi thăm hai người công an trẻ chúng tôi được biết trại này là trại Quảng Ninh, nằm trên rừng núi cao và nhìn ra vịnh Bắc Việt. Trại này hoàn toàn cách ly khỏi xã hội bên ngoài vì đường giao thông rất khó khăn. Xã hội thu hẹp của chúng tôi bây giờ chỉ gồm có ba thành phần :nhóm tù cải tạo chúng tôi mới đến, những người tù hình sự bị giam giữ từ lâu và những người cai tù có nhiệm vụ canh giữ.

Ngày đầu tiên đến trại Quảng Ninh, chúng tôi có cảm tưởng hình như thời gian trôi nhanh hơn thường lệ. Mới sáng dấy mà đã tối ngay. Khí lạnh của độ cao rừng núi thấm vào phòng giam và vào cơ thể con người. Khi màn đêm đổ xuống, trong phòng chỉ còn lại một ngọn đèn dầu leo lắt và những tiếng thở dài náo nức trong im lặng buồn tanh và ghê rợn.

– Tiến trình diệt chủng bắt đầu : Sáng hôm sau chúng tôi bị phân chia thành đội để bắt đầu làm quen với lao động. Mỗi đội, 30 người, do một đội trưởng là tù nhân và một quản giáo là cán bộ công an phụ trách. Khi đội đi lao động, công an vác súng đi kèm.

Trong những ngày đầu chúng tôi chỉ phải lao động nhẹ chẳng hạn như trồng rau hoặc cuốc sắn gần khu trại giam. Dần dần chúng tôi phải đi xa và phải lao động nặng nhọc hơn chẳng hạn như vào rừng lấy gỗ làm nhà. Sau nhiều ngày làm quen với khung cảnh sinh hoạt

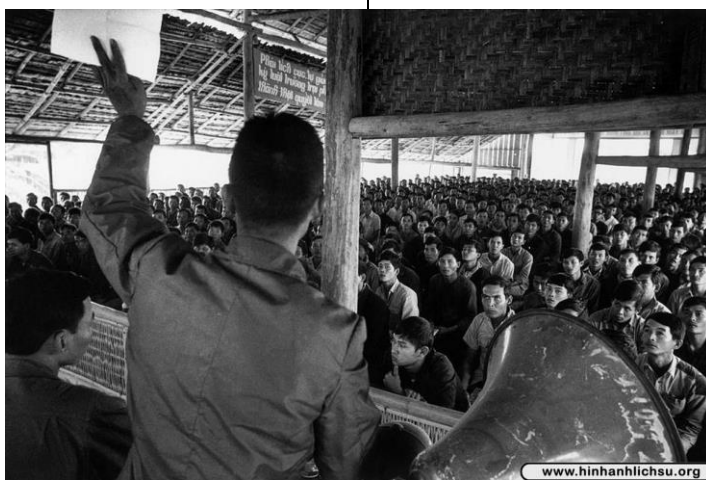
trong trại chúng tôi thấy rằng mỗi trại tù cộng sản là một đơn vị kinh tế độc lập. Tù nhân phải lao động để nuôi cán bộ canh giữ mình, để xây trại giam hãm mình và để cung cấp tiện nghi cho khu gia đình là khu vợ con cán bộ ở. Nhà nước không cần chi phí gì nhiều cho trại tù nên nếu nói rằng dưới các chế độ cộng sản nhà tù nhiều hơn trường học thì cũng không có gì đáng ngạc nhiên.

Bị lưu đầy ra Bắc chúng tôi mất hết liên lạc với gia đình, cho nên mọi nguồn tiếp tế lương thực đều bị cắt đứt. Lao động cả ngày mệt nhọc, chúng tôi chỉ được trại cho ăn 2 bữa, với mỗi bữa hai chén cơm đầy sạn thóc và một ít rau muống luộc. Ngoài hai bữa cơm ra chúng tôi không có thứ gì khác để nuôi sống cơ thể. Mỗi ngày anh em tù nhân nhìn nhau chỉ còn biết thở dài. Ai cũng gầy ốm đi trông thấy.

Ở trại Quảng Ninh chừng hơn một tháng, tôi và một số tù nhân khác bị chuyển đi trại Thanh Cẩm. Trại này nằm trong vùng Bái Thượng, trên thượng nguồn sông Mã, sau những dãy núi Lam xanh biếc. Từ trại sang biên giới Lào ước lượng chỉ vài cây số. Đến đây chúng tôi bị giam chung với khoảng 700 anh em tù chính trị khác và trong trại cũng có cả một số tù hình sự. Tôi bị giam ở trại này liên tục cho đến ngày được tha về.

Tại trại Thanh Cẩm, chế độ lao động còn khắt khe và nặng nhọc hơn ở trại Quảng Ninh. Dưới mũi súng canh gác của công an gốc dân tộc Mường, chúng tôi phải đi rất xa để lấy cát làm nhà. Mỗi chuyến vừa đi vừa về vào khoảng 3 cây số. Mỗi ngày phải đi ba chuyến mà chỉ được ăn có 4 chén cơm với vài cọng rau muống luộc thì sức nào chịu nổi. Nếu đội nào không đi xe cát thì phải xe đá hoặc vào rừng dẫn luồng vác về cho cán bộ làm nhà. Những người lao động ở trại cưa, trại mộc cũng không sung sướng gì hơn. Cả ngày quần nhau với những cây gỗ lớn, cưa sẽ liên hồi hoặc đục đẽo luôn tay thì lấy năng lượng đâu mà bù đắp. Cuộc đất trồng khoai ngô mới là mệt vì đất núi bạt ngàn mà nhân công thì thừa thớt. Ấy là chưa kể những vụ gánh phân đi bón nặng gầy sương sườn và chốc lở sương vai.

Sức người có hạn còn nhu cầu của trại thì mỗi ngày một tăng thêm. Bên cạnh những cái chết vì tai nạn lao động như bị đá núi đè, lợp nhà té xuống

đất hay bị cây luồng đâm thủng bụng, dần dần người ta thấy xuất hiện những cái chết vì đói, vì thiếu lực. Sau hơn ba năm bị lưu đầy ra Bắc anh em tù nhân chôn nhau, vì chết đói, đã chôn cả một phần đồi sắn. Có một thời gian, trong tâm tư và trước mắt mọi người cái chết đã trở thành quen thuộc, không gây sợ hãi và cũng không gây xúc động. Tù nhân chờ đợi Thần Chết đến thăm như chờ đợi một sự giải thoát.

Chính sách bắt lao động khổ sai kết hợp với bỏ đói là phương cách giết người tinh vi và thâm độc của những người cộng sản. Đó là sự nhẫn tâm và tàn ác nhất mà con người có thể đối xử với con người.

– Một vài cảnh đói ngoài tưởng tượng : Xin kể ra đây vài cảnh đói mà người bình thường sống ngoài xã hội, cho dù óc tưởng tượng có xúc tích đến đâu, cũng không thể nào nghĩ tới :

Một hôm nhân lúc đội tù đang lợp nhà, thỉnh linh anh em tù nhân phát giác một ổ rắn dưới tấm lá tranh. Tức thì một anh hô to “Rắn, Rắn”. Tiếng hô vừa dứt, đám tù nhân nhanh như cắt đã vây quanh ổ rắn và chỉ trong nháy mắt, bằng tay không, các anh đã bắt hết những con rắn độc, bẻ cổ vứt đi và nhét phần còn lại vào túi áo. Trong giờ giải lao, được phép của cán bộ canh giữ, các anh đã nổi

lửa rồi đem rần ra nướng và ăn ngon như chưa bao giờ ngon thế. Không phải chỉ có rần mà cả rết, cả chuột, cả cóc nhái, sên ốc...nghĩa là tất cả những con gì cử động mà để cho các anh trông thấy thì đều chịu chung một số phận.

Một hôm khác, nhân ngày Chủ Nhật, không phải lao động, các tù nhân ốm bụng đói đang thiu thiu ngủ thì một anh nghe tiếng chuột con kêu trên mái nhà. Không bỏ lỡ cơ hội, anh liền chồm giậy, gọi thêm 2 người khác rồi cả ba, khiêng bàn, công kênh nhau lên bắt chuột. Họ bắt được một ổ chuột con hãy còn đỏ hồng, chia nhau ăn sống như nhai những củ sâm. Mặc cho máu mê trào ra ngoài miệng trông như ác quỷ, các anh thản nhiên nhai ngấu nghiến như không màng gì tới hoạt cảnh ghê rợn tạo nên.

Một buổi chiều sau khi đi lao động về, chúng tôi thấy một anh bạn tù nhân sắp chết đói đang ngồi bên một dòng nước tiểu chảy ta từ phía những thùng phân nổi trong cầu tiêu. Nhìn kỹ thấy anh đang bắt mấy con kiến, tha những mảnh ngô chưa tiêu kịp, di chuyển từ cầu tiêu về tổ. Anh lượm những mảnh ngô đó bỏ vào mồm rồi tha cho những con kiến để chúng tiếp tục làm công việc vận tải mà anh thêm muốn. Chương trình cướp ngô của kiến anh chỉ thực hiện được có một ngày. Ngày hôm sau anh trút hơi thở cuối cùng vì quá đói.

Bằng chính sách bỏ đói kết hợp với lao động khổ sai những người cộng sản đã giết tù cải tạo mà không cần đem ra trường bắn, không cần nhốt vào lò hỏa thiêu như người Đức Quốc Xã đã làm. Họ cũng chẳng cần tạo ra những cảnh "tắm máu" làm gì.

– Một chuyện tù vượt ngục : Trại cải tạo Thanh Cẩm có một khu kiên giam dành cho những thành phần được cộng sản coi là đặc biệt nguy hiểm. Những người bị giam trên khu này không phải lao động nhưng bị cùm chân ban đêm khi đi ngủ. Có một thời gian, tôi cũng là một tù nhân của khu vực kiên giam này. Nhờ không phải lao động nên tôi mới sống sót đến ngày nay. Tại đây tôi còn giữ lại một kỷ niệm hãi hùng mà suốt đời không bao giờ quên được, kỷ niệm liên quan đến một chuyện tù vượt ngục.

Là những tù nhân không có ngày về và bị bỏ đói triền miên hết ngày này qua tháng khác, chúng tôi cam tâm kéo dài cuộc sống bị đầy ải và hoàn toàn tuyệt vọng giữa rừng núi hoang vu của biên giới Lào-Việt. Khi màn đêm đổ xuống, khu kiên giam lạnh lẽo và tĩnh mịch, nặng nề như một nhà quan chát chứa những xác người chưa chết. Ban ngày, chúng tôi đau đớn nhìn nhau như nhìn những bộ xương khô biết cử động. Viễn tượng của ngày xum họp với gia đình, từ lâu, đã hoàn toàn tan biến. Tương lai duy nhất còn lại là sự chờ đợi ngày về với tổ tiên.

Thế rồi, một biến cố kinh hoàng đã xảy ra. Đêm ấy là đêm 1 tháng 5 năm 1979, đêm liên hoan của cộng sản nhân dịp lễ Lao Động. Bọn công an trẻ thường chênh mảng trong nhiệm vụ canh gác mỗi khi có liên hoan. Bỗng nhiên trong bầu không khí tĩnh mịch của đêm khuya, chúng tôi nghe phát ra từ phòng giam bên cạnh, một âm thanh ào ào đều đều như máy chạy. Thỉnh thoảng lại có tiếng người rầm rì động viên nhau như hồi giục.

Chúng tôi hiểu ngay đó là một kế hoạch trốn trại đang được tiến hành. Trong cơn tuyệt vọng, các anh mới đến từ trại Quyết Tiến, đang chọn đi vào chỗ chết để tìm đường sống. Mọi người trong phòng giam bên này đều nhắm mắt cầu nguyện cho các bạn đó thành công.

Đêm càng khuya chúng tôi càng hồi hộp. Âm thanh ào ào nghe mỗi lúc một yếu dần. Gà bắt đầu gáy sáng mà âm thanh vẫn còn tiếp tục. Khi âm thanh chấm dứt thì ánh nắng đã luôn qua khung cửa sắt chật hẹp của phòng giam.

Đang lo lắng cho số phận của mấy anh em trốn trại, chúng tôi giật mình vì những tiếng súng báo động nổ rền. Rồi tiếng chân người xô chạy về thượng nguồn sông Mã xen lẫn với những tiếng la hét vọng lại từ xa. Trong phòng lúc đó không biết ai đã thờ dài và thốt ra hai tiếng "thất bại". Chúng tôi đau đớn chia sẻ sự thất bại đó và lo sợ đến tột cùng khi nghĩ tới những biện pháp trả thù của bọn công an cộng sản trong cơn tức giận.

Khi trời sáng hẳn, phòng giam của những người trốn trại bị công an lục soát rất kỹ. Một tên công an thản nhiên nói với đồng bọn : "Thằng Tiếp chết rồi". Anh Đặng Văn Tiếp là một cựu trung tá của không lực VNCH và dân biểu quốc hội trước khi miền Nam sụp đổ. Nghe hung tin đó chúng tôi đau

www.hinhanhlichsu.org

đón lặng người. Những giọt nước mắt từ từ lăn trên gò má như một lời vĩnh biệt. Tất cả các anh khác bị bắt lại hết và bị đánh đập tàn nhẫn. Hai ngày sau, anh Lâm Thành Văn chết theo anh Tiếp. Riêng cha Nguyễn Hữu Lễ may mắn sống sót dù bị đả thương rất nặng. Sau 13 năm cải tạo, linh mục Lễ hiện đang phụ trách một họ đạo ở Tân Tây Lan.

Bài học của Bắc Kinh : Vào khoảng đầu năm 1979, tại trại Thanh Cẩm, anh em tú cải tạo chết đói khá nhiều. Trong khi ai cũng cam tâm chờ chết thì một đêm chúng tôi nghe thấy những bài bình luận lạ tai phát ra từ những loa tuyên truyền ngoài cổng trại. Sau nhiều ngày theo dõi tin tức chúng tôi được biết giữa Hà Nội và Bắc Kinh đang có sự xích mích nặng nề.

Bắc Kinh đang chuẩn bị cho Việt Nam một bài học. Một quân đoàn Trung Cộng, trải dài trên 600 cây số tại biên giới phía Bắc sẽ xâm lăng Việt Nam và sẽ tiến vào Hà Nội trong vài ngày. Không khí chiến tranh bao trùm cả nước. Lệnh tổng động viên được ban hành và bộ đội

đang di chuyển cấp tốc từ Campuchia về biên giới Việt-Trung. Các trại cải tạo nằm sát biên giới như Quyết Tiến, Phong Quang...được di tản sâu vào nội địa. Trại Thanh Cẩm phải nhận thêm một số tù nhân đến từ trại Quyết Tiến.

Chiến tranh đã thật sự xảy ra nhưng quân Trung Cộng, sau khi làm cỏ, mấy tỉnh miền biên giới, chỉ tiến đến Việt Trì rồi rút về nước. Hà Nội không bị bao vây và công hãm.

Bài học của Bắc Kinh đã cứu sống rất nhiều tù cải tạo, đó là điều mà ít người biết tới. Vì có bài học này nên chính sách cải tạo khắc nghiệt của Hà Nội có đôi phần nới lỏng. Sau 4 năm bị cắt đứt mọi liên lạc với gia đình, chúng tôi được viết thư và nhận đồ tiếp tế trở lại. Không những thế, gia đình còn được phép đến trại thăm gặp và trong vài trường hợp đặc biệt tù nhân cải tạo còn được phép ở lại suốt đêm ngoài nhà khách để sinh hoạt với gia đình.

Một chuyện khác mà không ai ngờ tới là những gói quà tiếp tế không những đã cứu sống chúng tôi khỏi chết đói mà còn cho chúng tôi cơ hội cải tạo những bộ óc chậm tiến của những người tự cho có nhiệm vụ cải tạo chúng tôi.

Mỗi đợt khám quà của tù nhân là một dịp để các cán bộ làm quen với thế giới bên ngoài qua những đồ tiếp tế. Lần đầu tiên khám quà một anh cán bộ trẻ thấy một gói lạp xưởng đòi tịch thu. Chúng tôi hỏi tại sao thì được trả lời : "Tịch thu, vì các anh không được phép mang nển (đèn cày) vào trong trại". Tội nghiệp, từ bé tới lớn anh chưa được ăn lạp xưởng bao giờ nên tưởng lạp xưởng là đèn cày.

Những thứ lạ mắt như những cuốn giấy vệ sinh trắng muốt, những chai sà bông nước, những lon cà phê-sữa bột, những viên thuốc Tây xanh đỏ đựng trong những lọ có nắp khó mở....đều là những thứ mà trại thấy cần phải giữ lại để nghiên cứu. Sau này khi biết những thứ đó không có gì

nguy hiểm và thỉnh thoảng lại được chúng tôi "kỷ niệm"(nghĩa là cho theo ngôn từ cộng sản) các công an trẻ dần dần làm thân và thường muốn nghe chúng tôi kể những chuyện của thế giới bên ngoài, trong giờ lao động. Kỷ luật trại giữa cán bộ và tù nhân cũng không còn gay gắt như trước nữa.

Ngày một số anh em chúng tôi được trả lại tự do (1985) những người công an trẻ đến chia tay bằng một câu nói cảm động : "Thôi các anh về mạnh khoẻ rồi đi ngoại quốc. Chúng tôi thì còn ở đây chưa biết đến bao giờ.". Ngay lúc đó chúng tôi chưa nắm bắt được thông điệp "rời đi ngoại quốc " nhưng chúng tôi hiểu ngay rằng những thanh niên cộng sản đó đã bắt đầu tỉnh ngộ sau thời gian mấy năm được chúng tôi cải tạo.

III – CHIẾN DỊCH GIẢI THOÁT TÙ CẢI TẠO

Có một thời gian, công an trại thường chỉ mặt chúng tôi và hăm dọa nhiều lần : " Nếu bọn Mỹ không chịu bồi thường 3 tỷ 2 thì các anh sẽ còn cải tạo mút mùa.". Câu hăm dọa này không làm chúng tôi lo sợ mà, trái lại, làm chúng tôi mừng thầm vì đoán rằng có thể ở bên ngoài xã hội đang diễn ra một cuộc thương lượng giữa Hoa Kỳ và Việt Cộng để giải thoát chúng tôi khỏi cảnh tù đầy. Cho dù đây chỉ là một hy vọng rất mong manh nhưng chúng tôi cứ bám víu lấy nó như người sắp chết đuối vớ được cọc, để có lý do và can đảm tiếp tục cuộc sống.

Thế rồi, không bao lâu sau, sự ước đoán của chúng tôi được thân nhân vào thăm xác nhận là

đúng. Từ đó, trong lòng chúng tôi, ngày nào cũng như mở hội. Hy vọng được về sum họp với gia đình có nhiều triển vọng trở thành sự thật.

Tôi được trả tự do vào cuối năm 1985, sau 10 năm 4 tháng 10 ngày bị cộng sản bỏ tù. Hội nhập lại vào xã hội bên ngoài, tôi được biết vào năm 1976, Kissinger đã tuyên bố: "Hoa Kỳ đang chuẩn bị bình thường hóa bang giao với Việt Nam". Việc bình thường hóa bang giao không thành vì trong cuộc đàm phán ở Paris vào đầu năm 1977 Hà Nội khăng khăng đòi Hoa Kỳ phải trả 3250 triệu Mỹ Kim để bồi thường chiến tranh. Lẽ cố nhiên là Hoa Kỳ bác bỏ đòi hỏi vô lý đó vì Hà Nội đã không tôn trọng hiệp định Paris năm 1973.

Nền kinh tế của Việt Nam mỗi ngày một sa sút. Sự vô hiệu của kinh tế hoạch định và tình trạng sa lầy trong chiến tranh Campuchia khiến chế độ Hà Nội đứng trên bờ vực thẳm. Trung Cộng đã trở thành thù nghịch còn Liên xô thì cũng đang gặp khó khăn nên không biết nương tựa vào ai. Hoa Kỳ là sinh lộ duy nhất còn lại. Làm gì không được, Hà Nội bắt đầu đầu dụ.

Đầu thập niên 1980, cả Phạm văn Đồng lẫn Nguyễn Cơ Thạch đều sẵn sàng là sẽ thả tù cải tạo nếu Hoa Kỳ tiếp nhận. Hà Nội dùng tù cải tạo như phương tiện mặc cả để xin viện trợ của Hoa Kỳ. Hoa Thịnh Đốn đáp ứng và diễn tiến của chiến dịch giải thoát tù cải tạo được ghi nhận như sau.

Ngày 11-9-1984 ngoại trưởng George Schultz chính thức yêu cầu Hà Nội trả tự do và cho phép các tù nhân chính trị được định cư tại Hoa Kỳ. Ba tuần sau tổng thống Reagan gửi văn thư chính thức đến các bộ ngoại giao, an sinh và tư pháp về việc thu nhận những người tù cải tạo Việt Nam.

Hoa kỳ đồng ý gặp đại sứ Võ Đông Giang của Hà Nội tại Nữu Ước. Cuộc đàm phán tiến hành trong bí mật.

Tháng 7 năm 1988 phái đoàn Robert Funseth, phụ tá thứ trưởng ngoại giao Hoa kỳ, đi Hà Nội họp với phụ tá bộ trưởng ngoại giao Việt Cộng Trần Quang Cơ để bàn về việc trả tự do cho tù chính trị và đưa họ đi định cư tại ngoại quốc.

Ngày 30-7-1989, ông Robert Funseth và Vũ Khoan, thứ trưởng ngoại giao Việt Cộng ký kết tại Hà Nội văn kiện về việc định cư tù cải tạo.

Qua thỏa hiệp này 3000 tù cải tạo và gia đình đã đến Hoa Kỳ trong những tháng đầu tiên của năm 1990. Chương trình định cư này trừ liệu đưa ra nước ngoài 400.000 người thì 20% đã đến bến tự do năm 1990, 30% năm 1991, 30% năm 1992, 10% năm 1993 và 10% còn lại vào những năm kế tiếp.

Dựa theo các tài liệu đáng tin cậy người ta cũng được biết là trong số quân nhân VNCH được sang Mỹ định cư sau thời gian cải tạo thì 61% là cấp úy, 35% là cấp tá và tướng và 4% là viên chức chính phủ.

Con số những người chết trong các trại cải tạo chưa được xác định là bao nhiêu. Tài liệu của Khu Hội Tù Nhân Chính Trị Hawaii, thiết lập ngày 20-4-1993 đưa ra một con số rất thiếu sót là 587 người. Đây chỉ là một phần nhỏ của số "tử vong vì cải tạo" trong thực tế.

Cũng theo một tài liệu khác chưa đầy đủ thì số trại cải tạo CSVN thiết lập trên toàn quốc sau năm 1975 là 80 trại (bao gồm cả 2 trại ở các đảo Côn Sơn và Phú Quốc).

Quyết định của Cộng Sản Việt Nam đưa quân cán chính VNCH đi cải tạo lâu dài sau năm 1975 là một sai lầm trầm trọng. Sau khi chiếm miền Nam, đáng lý ra Hà Nội phải biết lợi dụng thời kỳ vàng son này để hòa hợp hòa giải dân tộc và xây dựng tương lai phồn thịnh cho đất nước.

Giữa tháng 5-1975, bộ trưởng ngoại giao 5 nước ASEAN họp thường niên tại Kuala Lumpur đã bày tỏ ý muốn thiết lập bang giao với các nước Đông Dương. Trong thông cáo chung ngày 24-7-1975 Phi Luật Tân và Thái Lan minh định rõ là các căn cứ quân sự của nước ngoài trong khu vực chỉ là tạm thời và khối SEATO sẽ giải tán.

Vào thời gian đó Nhật cũng trừ liệu một ngân khoản 1600 triệu Mỹ Kim để giúp 5 nước ASEAN và 3 nước ĐÔNG DƯƠNG xây dựng khu thịnh vượng chung Đông Nam Á. Tiếp theo, tháng 8 năm 1977, Nhật lại kêu gọi sự hợp tác thân hữu giữa các nước trong vùng kể cả Miến Điện, và hứa viện trợ 5 tỷ Mỹ Kim cho kế hoạch phát triển Đông Nam Á thành một khu vực phồn vinh.

Sau khi gia nhập Liên Hiệp Quốc, Việt Nam còn được gia nhập Quỹ Tiền Tệ Quốc Tế với một

khoản vay mượn đầu tiên là 35 triệu Mỹ Kim. Ngân Hàng Thế Giới cũng xúc tiến kế hoạch giúp đỡ Việt Nam phát triển kinh tế thời hậu chiến. Thừa kế chỗ trống của VNCH, Hà Nội còn là hội viên của ngân hàng phát triển Á Châu.

Trong bối cảnh đó nếu không có chính sách cải tạo sai lầm thì nhân dân hai miền Nam Bắc đã cùng dồn nỗ lực vào việc hàn gắn vết thương chiến tranh, thực hiện việc hoà hợp hòa giải dân tộc để nhanh chóng đưa đất nước đến cảnh phú cường.

Bị Hoa Kỳ giăng bẫy CSVN đã xé bỏ hiệp định Paris và xâm chiếm miền Nam để rồi liền sau đó lại bị Trung Cộng giăng bẫy nhử sang Campuchia và bị sa lầy ở đó. Hậu quả của những quyết định

mù quáng này là một nước Việt Nam kiệt quệ và tụt hậu, cam tâm làm chư hầu một lúc cho hai thế lực thù địch. Cắt đứt dăng Trung Quốc để duy trì mạng sống chính trị và qùy gối ôm chân Hoa kỳ để kiếm miếng ăn. Chưa bao giờ trong lịch sử dân tộc lại có một thời kỳ nhục nhã như hiện nay.

Đối với Hoa Kỳ, bỏ rơi miền Nam Việt Nam trong trận đồ quốc tế để thắng Liên Xô và làm tan rã khối cộng sản là một vấn đề chiến lược. Tiến hành chiến dịch giải thoát tù cải tạo Việt Nam để họ được sang sinh sống và đoàn tụ tại Hoa Kỳ là một vấn đề của lương tâm. Đứng về phương diện quyền lợi của Hiệp Chúng Quốc mà xét thì trong cả hai việc làm này Hoa Kỳ đều khôn ngoan và thắng lợi.

Mẹ Trăm Năm Mẹ Ngàn Năm

Xòe tay thấy mẹ trăm năm
Con tròn hơi thở mẹ nằm đơn côi
Đong đưa sinh mệnh dưới trời
Lời ru mẹ gửi từ thời xa xăm

Mẹ trăm năm mẹ ngàn năm
U mê vỡ vụn mới kham phận người
Con rồng tiên giữa cõi đời
Con đau mẹ trái còn nơi tim này

Gió mùa thả tóc mẹ bay
Làn hơi mẹ thở đã dài trăm năm
Trăm năm về với ngàn năm
Lá vàng về đất cho mầm lá xanh

Mẹ trăm năm ngủ giấc lành
Mẹ ngàn năm giữa ngã quanh muôn trùng
Trăng tròn trăng khuyết thủy chung
Sông dài biển rộng mẹ cùng lênh đênh

Nước mây bạc trắng đầu ghềnh
Mẹ ngàn năm đứng trên đền miếu xưa
Vai oằn gánh nặng chưa vừa
Đất con về núi từ xưa lắm rồi

Gậy thiêng chống một góc trời
Tiếng ru từ ái vang lời của Tiên
Mẹ xinh tươi nét sơ nguyên
Dịu dàng mẹ mở một miền quê hương

Nguyễn Hoàn Nguyễn

CUỘC VƯỢT THOÁT KỲ DIỆU

Mũ Đỏ BS. Nguyễn Thanh Liêm

Hồi Ký từ Mặt Trận Khánh Dương. Đèo M's Drak - Cuối Tháng 3/1975

Lời giới thiệu Của Niên Trưởng Trung Tá Bùi Quyền, TĐT TĐ5ND:

Bác sĩ Liêm là Y sĩ trưởng cuối cùng của Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù khi tôi là Tiểu Đoàn Trưởng. Trong trận Khánh Dương, khi theo lệnh Bộ chỉ huy Lữ đoàn 3 Nhảy Dù triệt thoái về sau tuyến II, tức phía sau khu vực Tiểu đoàn 6 Nhảy Dù. Tôi quyết định cho Tiểu Đoàn đoạn chiến và triệt thoái vào ban đêm. Khi Đại đội 54 dẫn đầu cánh quân B chạm địch, Bác sĩ Liêm lại đi cùng cánh quân này vì còn chuyện trò tâm sự với Đại úy Huỳnh Quang Chiêu, ở gần nhà BS Liêm và là Sĩ quan được tôi chỉ định kèm cho Trung úy Vũ, tân Đại đội trưởng đại đội 54. Trung úy Vũ hy sinh và Đại úy Chiêu cùng Bác sĩ Liêm mất tích. Khi về đến Sài Gòn tôi đến nhà 3 Sĩ quan này để phân ưu. Không ngờ khoảng 1 tuần sau, Quân cảnh Vũng Tàu liên lạc với Tiểu Đoàn để xin xác nhận có 2 Sĩ Quan tên Chiêu và Liêm theo thuyền dân cập bến Vũng Tàu và nhất là họ mang theo chiến lợi phẩm là súng AK-47 của Việt Cộng. Sau khi xác nhận, ngày sau 2 vị này về Sài Gòn. Tôi rất vui, song lúc đó Bác sĩ Liêm chỉ kể qua loa chuyện vượt thoát của ông. Hôm nay được đọc bài Bác sĩ Liêm viết chi tiết về cuộc vượt thoát này, tôi rất vui và xin giới thiệu với bạn đọc câu chuyện vượt thoát hy hữu của 1 y sĩ quân y nhảy dù.

* * *

Đã 42 năm qua, tôi những tưởng câu chuyện vượt thoát y như phim ảnh này đã chìm vào dĩ vãng. Nào ngờ các bạn Mũ Đỏ gần xa yêu cầu tôi nên ghi lại để được tỏ tường Nhảy Dù là Cố Gắng. Tôi cố gắng nhớ lại để không phụ lòng anh em mong đợi.

Ngày 1 (28/3/1975): Trời chiều của Tháng 3 thật là nóng bức. TĐ5 ND đóng trên sườn đồi gần đèo M'Drak. Đó là khúc đường trên Quốc Lộ 21 dài khoảng 20 Km. Đầu đèo cách Buôn Ma Thuộc (hay Ban Mê Thuộc) 96Km. Đoạn đường đầu đèo dài 4 Km nằm giữa hai dãy núi khá cao, vách núi dựng đứng. Núi Chu Kroa cao 958 m về phía Bắc. Các triền núi nhỏ hơn mà đỉnh cao nhất là 609 m về phía Nam. Các bạn cũng biết, Quốc Lộ 21 nằm giữa Quận Khánh Dương và Quận Ninh Hòa. Từ trên đồi cao, tôi nhìn qua Quốc Lộ 21 là Buôn Làng M'Mo của người ÊĐê với chũng năm ba mái nhà sàn xưa cũ. Tiểu Đoàn có nhiệm vụ ngăn chặn địch từ Ban Mê Thuộc kéo về Nha Trang. Tôi nhìn thấy nhiều Thiết Vận Xa M113 án ngữ trước Buôn M'Mo, gần cây cầu xi măng trên Quốc Lộ 21. Tất cả đều ở tư thế sẵn sàng chiến đấu. Pháo địch bắt đầu rơi, băng qua ngọn đồi rồi rớt âm đầu đó dưới chân đồi. Tiểu Đoàn vô sự. Đêm xuống dần, Trung Tá Bùi Quyền, TĐT TĐ5 ND tiên liệu địch sẽ tràn

lên đồi theo chiến thuật tiền pháo hậu xung nên ra lệnh cho mọi người đều phải sẵn sàng. Trời tối đen như mực, dưới đồi có tiếng chân người đạp lá rừng nghe xào xạc, có vẻ như rất đông người đang bò lên đồi. Lệnh triệt thoái, đi hàng một, im lặng, súng cầm tay, đạn lên nòng; cả tiểu đoàn di chuyển theo nhau về hướng Đông Nam. Lúc đó là 7 giờ tối. Tôi đi theo theo Tr. Tá Quyền, cố gắng đi gần ông. Phải cố gắng lắm vì trời tối quá, đường đồi nhiều cỏ tranh và khó bước vì trơn trượt. Cũng may có Đại úy Chương lâu lâu gọi khẽ "Bác Sĩ đâu rồi". Khoảng 10 giờ đêm thì Tiểu Đoàn dừng lại trên một ngọn đồi thấp. Pháo địch từ chân đồi phóng lên, nhìn rất đẹp y như mấy trái hỏa châu, hướng về TĐ 5 và nổ loạn xạ. Phân tán nhanh. Phân tán nhanh. Mọi người phóng nhanh về điểm hẹn để trực thăng xuống bốc. Tôi lạc đàn từ phút ấy!!!

Ngày 2 (29/3/1975): Nhiều tiếng hét đồng loạt "hàng sống chống chết" vang lên hung bạo và đầy hận thù từ dưới đồi dần dần to hơn, rõ hơn. Miệng tôi đắng lạ thường, tay chân tôi luống cuống, mắt tôi may còn kính cận thị chưa bị rớt. Tôi chui lẹ vào đám rế cỏ tranh rậm rạp mọc cao hơn đầu người, sau khi còn đủ trí khôn lẫn long lóc xuống chân ngọn đồi nhỏ. Lúc này, địch dàn hàng ngang, cầm

AK có lựu lê nhọn gắn đầu súng, vừa đi vừa xâm xoi tìm lính Dù để đâm cho chết hoặc bắt làm tù binh. Trong số đó không có tôi.

Tôi bình an vô sự. Lục soát đã ngưng, địch rút lui trong yên lặng. Suốt đêm đó tôi nằm yên, lạnh và ướt dưới đám cỏ tranh. Trời dậy khi trời vừa sáng, tôi nghe có tiếng gọi của ai đó, nằm rất gần. Té ra là Minh, y tá Dù của tôi. Thầy trò mừng quá, ôm nhau và tôi lại có một túi cứu thương khá đầy đủ thuốc men do Minh trao lại “Em giao lại cho Bác Sĩ”. Hai thầy trò cứ nhắm hướng Đông mà đi vì nghĩ đó là hướng biển, hy vọng gặp lại những người cùng cảnh ngộ với mình. Bể rừng mà đi, bụng đói, miệng khát. Nhưng hai thầy trò may mắn gặp được Thiếu Úy H. và Trung Sĩ Q. cùng 3 lính Dù của TĐ5. Riêng Th. Úy H. còn bản đồ hành quân và địa bàn, và mọi người vẫn còn súng M16 và lựu đạn. Ngày nghỉ, đêm đi, cả đoàn 7 người đều còn sức khỏe.

Chúng tôi đập nước theo dòng suối mà đi để địch không tìm ra dấu giày. Dọc đường dây điện thoại màu đen lẫn với lá rừng, nằm chờ vợ khi ẩn khi lộ thiên, đi không khéo đụng chạm, địch sẽ biết. Chúng còn khắc chữ K lên thân cây để chỉ hướng tiến quân về Nha Trang (dấu I và dấu < nhập lại thành chữ K, dấu < mũi nhọn là hướng tiến của địch) Nhờ có thuốc lọc nước Iodine mà chúng tôi uống nước dơ ngon lành. Lại có rau tàu bay và mấy con cua kẻ đá, chúng tôi ăn sống cho khỏi chết vì đói. Nhưng tôi bị kiết lỵ, dài dài cho đến ngày về đến Sài Gòn. Bình thường lính Dù ai cũng khỏe mạnh nên túi cứu thương không có thuốc trị kiết lỵ!

Ngày 3 (30/3/1975): Đêm nay cả 7 người tiếp tục băng rừng, đi đầu là Th. Úy H. kế đó là tôi, sau tôi là y tá Minh, rồi đến A Chầy (Chầy có nghĩa là Trai) và 2 lính Dù, Tr. Sĩ Q. đi đoạn hậu. Chúng tôi yên lặng đi cách nhau 2 sải tay, vậy mà đôi lúc người không nhìn thấy bóng bạn phía trước. Tôi nhiều lần kêu khẽ “Th. Úy chậm bước chút xíu”. Cây rừng đan dày đặc, có cây to gốc 3 người ôm mới giáp vòng. Trong đêm tối có cây màu đen, có cây màu trắng do vỏ cây có lân tinh chiếu sáng. Tôi đưa tay vịn một sợi dây mây, ai ngờ “rột một cái” dây đó rút lên trên cành cây to, đó là một con rắn lớn thòng xuống rình mồi. Thật hú hồn! Đoàn người cả đêm đi không ngừng vì ngó lại hướng đóng quân cũ thấy ánh lửa sáng rực xa xa, chắc là địch đang

đốt cháy tại nơi chúng vừa chiếm đóng. Th. Úy H. nói “mình phải đi thật nhanh hơn nữa”.

Ngày 4 (31/3/1975): Gần sáng, cả đoàn mệt và chân đã mỏi nhừ, tìm được một chỗ ẩn nấp khá an toàn là dưới một thân cây thật to bị đốn ngã nằm ngang do dân làm rừng để lại. Bố trí an toàn xong, cả đoàn nghỉ, nằm với lá cây phủ đầy người mà không dám thở mạnh. Đó đây, nhiều tiếng vượn hú “Húhu u u...Chóc chóc chóc” chúng gọi nhau trên các cây chà là rừng to cao để báo động có người. Lại còn có tiếng chim gì kêu nghe lạ tai “cọc cọc” y như điệp khúc, nghe cũng ớn ớn. Những con vắt, đĩa và sâu đo, mấy ngày qua hút máu ở kẽ ngón chân và trong nách được chúng tôi “giải phóng” với cái bụng no nê đầy máu sau khi chúng tôi cởi giày ra và giũ áo mới thấy chúng còn bám chặt trong nách và các kẽ ngón chân. Miệng tôi đã khô đến nỗi không còn đủ nước bọt mà quỵện với cỏ để dùng tay rút chúng ra!

Ngày 5 (1/4/1975): Đã xa vùng hỏa tuyến, chúng tôi thử đi ban ngày và ngủ vào ban đêm, nhưng vẫn cảnh giác đề phòng địch. Đang đi, bất chợt Th. Úy H. ra dấu dừng lại. Phía trước mặt, chỗ mấy cây cổ thụ to, có một đám lá rừng chất đống bất thường, một bầy ruồi nhặng bay lên với mùi hôi thối của xác chết!!! Địch đã giết chết nhiều lính

Dù và lính Bộ Binh, tháo giày vì các xác đều chân trần, rồi phủ lá rừng che lại. Chúng tôi đứng nghiêm chào kính và ngậm ngùi chào tiễn biệt các anh hùng tử sĩ đã vị quốc vong thân. Mong các anh thông cảm cho chúng tôi phải vượt thoát lẹ, cầu mong các anh phù hộ cho chúng tôi về được đến nhà. Bước đi rồi, tôi mới thấy mặt mình sao ướt ướt! Có thể vì tôi vẫn còn nhớ khi học “Chinh Phụ Ngâm Khúc” của Đặng Trần Côn:

“Hồn tử sĩ gió ào ào thổi.

Mặt chinh phu trăng dãi dãi soi.

Chinh phu tử sĩ mấy người.

Nào ai mặc mặt, nào ai gọi hồn!”

Trên đường đi, chúng tôi còn gặp các tử sĩ dục năm dục ba, phủ lá đầy ruồi nhặng và đã phân hủy, do địch giết hại. Đếm được 4 chỗ như vậy, chúng tôi nghĩ là còn nhiều nữa trong cánh rừng Khánh Dương này.

Ngày 6 (2/4/1975): Vẫn di chuyển hàng một với Th. Úy H. đi đầu và Tr. Sĩ Q. đoạn hậu. Ngày đi đêm nghỉ, chúng tôi đang đi vào vùng đất Cọc Khánh Hoà Ma Bình Thuận. Nhiều dấu chân Cọc

được chúng tôi nhìn thấy gần các bụi tre gai rừng màu vàng sẫm. Đang đi cả đoàn phải ngồi thụp xuống, ô kìa, phía trước mặt, một bầy nai lông xám, chừng 8 con đang cúi đầu xuống uống nước hồ bom, có một con nai đực có gạc to đứng canh chừng. Đừng bắn, đừng bắn, địch nghe tiếng súng M16 sẽ bao vây và chúng ta khó thoát. Cả đoàn nghe lời tôi, mặc dù ai cũng đói vì đã đi 5 ngày rồi. Đàn nai đánh hơi, thấy động, thoáng một cái đã biến nhanh vào rừng. Chúng tôi lấy bi đông ra lấy nước, sau khi bụm tay lấy nước rửa mặt và uống thật no. Tôi cảm thấy cũng không xong vì đói lâu ngày chỉ nên uống vài ngụm. Tiếp tục đi, độ nửa giờ sau, chúng tôi gặp một cái chòi che đậy bằng cành cây lá rừng. Chắc là địch di chuyển nhanh về Nha Trang nên bỏ trống. Dưới nền đất đào sâu đủ cho 3 người núp, chúng tôi gom được nhiều lương khô, là các bánh cơm và các thẻ đường vàng bọc ngoài giấy in đầy chữ tàu. Bây giờ, đoàn gặp phải một cái hào nước không sâu nhưng chạy dài về hướng Đông. Thôi đành phải lội, nước ngập tới ngực, súng phải kê cao khỏi đầu, đoàn lội hàng dọc, vén lau sậy mà đi.

Vừa lên bờ, chúng tôi chạm trán 2 cán binh địch với 2 súng AK 47 chĩa thẳng vào và bắt tất cả chúng tôi buông súng. Gần đó có một ngôi chùa, chúng tôi bị 2 tên cán binh này dẫn độ về đó. Đến nơi chúng bắt chúng tôi ngồi chung một chỗ ngoài hiên chùa. Chúng gom hết súng và lựu đạn của chúng tôi để một chỗ xa hơn trong chùa, xong cả 2 đứa binh tnh đi chiên cá chør đơn vị bộ đội của chúng sắp về ăn cơm chiều. Chúng gác 2 cây súng AK gần bên chảo dầu đang sôi sùng sục thơm nức mùi cá chiên chừng 5 con vừa bắt ở dưới hào.

– Hành động ngay. Hành động ngay.

Th.Úy H. và Tr. Sĩ Q. bàn chuyện cướp súng và hạ 2 tên này. Kế hoạch được thi hành ngay trong chớp nhoáng, 2 tên ngã quy vì đòn hội đồng với que củi tạ. Chúng tôi gom hết cá chiên vào 2 nón cối, quơ luôn 2 súng AK, dép râu cùng dây nịt bằng da nâu. Toàn là chiến lợi phẩm rất hữu dụng sau này trên đường vượt thoát gian nan. Thật nhanh và thật gọn, 7 người chúng tôi chạy nhanh ra khỏi chùa để tránh địch trở về biết được và truy lùng. Trời đã về chiều, ống cống thông thủy gần quốc lộ hiện ra cứu chúng tôi. Cả đoàn chui ngay vào và chạy thật lẹ trong đường cống có đường kính cao

hơn đầu người. Đường tối om om, chân tôi đạp nước cống bì bõm, mồ hôi nhễ nhại, người nóng, tim đập thình thịch. Ra khỏi đoạn đường ống cống là khoảng đất trống bấp của dân quê vắng ngắt, chúng tôi dừng lại, xúm nhau bốc cá chiên còn nóng và ăn vội vàng. Thật tuyệt vời làm sao! Đói quá nên tôi chưa kịp nhai đã nuốt, may mà không bị hóc xương cá, hay là đã nuốt luôn xương cá nhỏ rồi chẳng?! A. Chãy còn đi vào rẫy bẻ trộm bắp non được vài trái, xong cả đoàn chạy bang vào lùm cây trước mặt, thì trời đã tối hẳn, bỏ lại sau lưng tiếng la của dân làng và tiếng chó sủa truy đuổi. Lại một đêm ngủ trong rừng lá thấp, chúng tôi lấy iodine bỏ vào bi đông nước để lãng chết mấy con đũa nhỏ, uống ngon lành, chia phiên gác xong, tôi ngủ thiếp đi.

Ngày 7 (3/4/1975): Khi mặt trời đã lên cao, chúng tôi tiếp tục đi về hướng Đông do địa bàn chỉ hướng. Khi qua một bụi tre cao có hai con chim nhỏ như chim cu, cứ bay trên đầu chúng tôi, một con kêu “te te”, con kia kêu “hoạch hoạch”, ai nuôi hay chim rừng? Chúng tôi sợ bị lộ nên cứ chạy thật nhanh để rút vào rừng cây trước mặt. Đến nơi, vừa lãng xuống đất nằm để thở, tôi nhớ lại chuyện Tắm Cám mà mỉm cười một mình “Te Te hoành hoạch, giặt áo chồng tao, phải giặt cho sạch, đừng phơi hàng rào, rách áo chồng tao”. Đường đi bây giờ là con đường quanh co và xuống dốc, không

còn những cây to và gai rừng cản trở nữa, nhưng vượt qua những khoảng trống thật không phải dễ. Để tránh địch thấy và bao vây bắt trọn, chúng tôi ngụy trang, người cầm đầy cành lá cây rừng địa phương. Bầy bụi cây người di chuyển chậm qua các khoảng trống. Đến chân một gò cao, ô kìa có cây cam rừng nặng trĩu trái chín xanh xanh vàng vàng. Thế là chúng tôi xúm nhau rung gốc cây, thu được vài chục trái cam chín rụng xuống.

Thôi rồi, nước cam đắng như nước trái khỏ qua! Đàng kia có một cái mương nước đã khô nhưng kẽ đá chặn có nước nhỏ giọt, chúng tôi hứng được nửa bi đông. Đến chiều chúng tôi lọt vào vòng đai của Trung Tâm Huấn Luyện Dục Mỹ (Nha Trang). Tối hôm đó chúng tôi yên lặng nằm nghỉ bên mấy gò mả, nhưng lại thức giấc vì tiếng thờ phì phò của vài con bò bị chủ chạy giặc bỏ lại. Tr.Sĩ Q. và ba lính Dù thịt con bò nhỏ, cắt một cái đùi bỏ vào ba lô và lấy lá gan còn nóng hổi chia cả đoàn cùng ăn sống cho đỡ đói. Gan bò sống, tanh, còn ấm, khó nuốt, nhưng đói quá, tôi cũng nuốt được. Bây giờ, bệnh kiết lỵ của tôi đã bớt nhiều, người gầy ốm và

râu cũng mọc dài thưa thưa. Nhờ trời, hai chân tôi vẫn còn đi khỏe lắm.

Ngày 8 (4/4/1975): Trời gần sáng, chúng tôi chạy vội lên một ngọn đồi, lên cao, ngắm nhìn biển đã hiện ra về phía Đông. Xa xa có một hòn đảo nhỏ, bản đồ hành quân ghi là Hòn Bà Lớn. Mặc kệ là Bà Lớn hay Bà Nhỏ, bằng mọi cách cả đoàn phải bơi qua bên đó vì Nha Trang sắp mất hay đã mất. Qua hòn đó rồi coi có chiến hạm Hải Quân mình vớt hay không? Cả đêm nằm suy nghĩ liên miên, tôi khẩn vái liên tục mỗi khi thấy một sao sa trên bầu trời đầy sao, rồi khẩn nữa khi nhìn xuống quốc lộ xa xa, cả một đoàn xe Molotova chở đầy lính địch nguy trang lá rừng tiến về hướng Nha Trang.

Ngày 9 (5/4/1975): Hừng sáng, cả đoàn chạy như điên xuống mé nước. Thật là kỳ diệu, nói ra không ai chịu tin, một chiếc ghe nhỏ cắm sào ở mé nước trong bờ lau sậy và rong biển. Tôi định gọi chủ ghe xin quá giang nhưng ghe vắng chủ. A. Chãy nhảy vào khoang ghe và kêu to “có cá kho.

Có cá kho, Bác Sĩ ơi!” Thế là cả đoàn lại được một bữa tiệc Trời cho. Lập tức, 7 người chúng tôi leo lên ghe, nhưng A. Chãy xin ở lại về với bà Di còn kẹt ở Nha Trang, nên cậu ta khóc từ giã, cời hết quân phục bỏ lại, chỉ mặc áo thun quần đùi, đi chân không, chạy về phía cây số 4 trên quốc lộ hướng về Nha Trang. Sáu người còn lại, chia nhau 2 tay chèo, 2 tay gỡ ván làm chèo phụ, còn 2 người thì dùng 2 nón cối tát nước trong ghe để ghe nhẹ đi nhanh. Chúng tôi hì hục, vội vã chèo ghe qua Hòn Bà Lớn. Năng lên cao, sóng biển không to, nhưng gió thì mạnh và lạnh. Ghe lại bị lổ mọt, hỡ, nước biển tràn vô. Phải chèo gấp, nước vô ghe sẽ chìm giữa biển! Độ 30 phút sau, ghe cập bến cát và đá ngầm, chúng tôi ướt át hoàn toàn, đem chiến lợi phẩm vào gấp và núp trong một góc đá để nghe ngóng tình hình, chờ hết mệt mới tính tiếp. Đến 10 giờ sáng, cả đoàn họp lại bàn chuyện. Nếu không thoát khỏi đây, thì chắc 6 người sẽ là tù binh của địch.

Ngoài khơi, tuyệt không thấy bóng một chiếc tàu của Hải Quân Việt Nam mình. Mọi người buồn và suy nghĩ lung lăm. Tôi nghĩ không lẽ mình sẽ chết ở đây?! Ý nghĩ loé lên, đề nghị với Th.Úy H và Tr. Sĩ Q., tôi nói “Đã nằm trong lòng địch, tại sao mình không ăn mặc và nói năng giả làm địch, Th.Úy, Tr. Sĩ và tôi đội nón cối, mang AK và đi dép râu, còn 3 lính Dù thì trói lại, cời giày làm như tù binh nguy bị ta bắt được giải về Nam điều tra gì đó theo lệnh cấp chỉ huy. Tôi có cây súng lục nhỏ đi đầu làm chỉ huy, kế đó là Th. Úy, còn Tr. Sĩ cầm AK đi đoạn

hậu canh 3 tù binh giả đi ở giữa. Tất cả quần áo Dù và giày, súng M16, nón sắt coi như chiến lợi phẩm, mình tọng vào cái bao tải lớn của bộ đội này rồi Tr. Sĩ mang đi sau chót. Phải đóng kịch cho thật khéo, lộ ra là chết cả đám”. Cả đoàn đồng ý làm theo kế hoạch của tôi, mọi sự phó cho Trời Phật giúp đỡ. Hoá trang xong, cả đoàn theo thứ tự di chuyển về phía Nam trên Hòn Bà Lớn.

Chúng tôi gặp một nhà sư tuổi trạc trung niên, mặc áo vàng, trong cái chòi nung than cây bán vào đất liền đang làm việc đốt than. Nhà sư thấy chúng tôi, đứng lên, từ tốn hỏi “quý vị có cần bàn tăng giúp gì không?” Tôi trình bày là tiến quân vào Nam, bắt được 3 tên nguy hết sức nguy hiểm, lệnh Đảng chỉ thị dẫn độ chúng vào Nam, ở đây có phương tiện đường thủy gì không. Sư bèn chỉ về cuối đảo này, có dân quân và dân làng chài có thể giúp đỡ cho các đồng chí. Chúng tôi cảm ơn nhà sư, và tiếp tục đi thông thả về phía cuối đảo mà trong lòng vô cùng căng thẳng, chưa biết lành dữ ra sao. Lúc đó

là 6 giờ chiều, trời nhá nheo tối. Đang đi, chúng tôi bị rất nhiều dân quân bao vây, chúng nổ AK đùng đùng chỉ thiên bắt chúng tôi dừng lại. Xong chúng tiến lại gần, tên chỉ huy trông có vẻ nhà quê, hần hởi, tôi trả lời y như khi gặp sư làm than. Chúng tạm tin

và dẫn chúng tôi về làng chài mà không hỏi giấy tờ gì cả. Độ 1 giờ sau, chúng thắp đèn dầu và mời tôi ngồi, rồi rót trà mời uống và nói chuyện. Đến 10 giờ đêm, tên chỉ huy cho mấy dân quân dẫn chúng tôi ra một chiếc ghe chài lớn, trên đó có vợ chồng chủ ghe và 1 em bé còn ẵm trong tay, còn có 1 cậu dân làng theo phụ. Đám dân quân chào tạm biệt chúng tôi y như chúng chào các đồng chí của chúng. Ghe bắt đầu nhổ neo, chúng tôi thở phào thoát nạn.

Máy ghe chạy tạch tạch thật mau, Nhưng Tr. Sĩ Q. vội la lên “Ê! chạy đi đâu? Tính chạy vào nội à?” Nhanh như chớp, Th.Úy H nhảy vào buồng lái, kê súng AK vào ngực chủ ghe bắt hần lái về Nam theo hướng Sao Nam Tào đang loé sáng trên nền trời đêm. Cậu phụ ghe thấy mưu gian bị lộ, nhảy ùm xuống biển thoát thân Vợ chồng chủ ghe khai thật, là dân quân bắt họ lái ghe vào đất liền (nội) để giao cho bộ đội lập công. Bây giờ xin các ông tha cho, tụi tôi không dám về lại Hòn nữa, mà theo các ông về Nam, nhưng ghe sắp cạn dầu, không đủ dầu để về đến Vũng Tàu. Sẵn nguy trang là địch, chúng tôi phải liều một phen nữa. Th.Úy H. đứng đầu ghe, Tr. Sĩ Q. ghim súng AK ở buồng lái canh chừng tên chủ ghe đang cầm tay lái. Ở phía

ngược lại đi về hướng Nha Trang có một ghe chài lớn mang cờ đỏ sao vàng đang lướt tới, đầu ghe có một cán binh địch cầm AK. Th. Úy H. cho ghe chậm lại. Tr. Sĩ Q. hét tên chủ ghe hãm tốc. Ghe bên kia, chưa biết chuyện gì, cũng hãm tốc. Khi 2 ghe cập lại, Th. Úy H. xung đồng chí, nhờ giúp dầu để về đến Vũng Tàu giao 3 tên nguy hiểm này theo lệnh đảng. Lập tức 4 thùng dầu được chuyển qua ghe chúng tôi. Nhờ vậy chúng tôi đi suốt đêm, hướng về Nam.

Ngày 10 (6/4/1975): Dọc đường biển, ghe chạy ngoài khơi, đất liền khó thấy. Nhưng Th. Úy H. canh địa bàn đúng hướng, im re không nói gì, tôi cũng yên bụng, nhưng lại ói vì say sóng. Uống thuốc vào thì bụng tôi lại yên. Ghe có ghé vào một đảo nhỏ để mua thêm dầu, chúng tôi kè sát vợ chồng chủ ghe vì sợ họ trốn mất. Cả đoàn bây giờ ăn mặc quân phục Dù lại như cũ. Chúng tôi cảm ơn lẫn nhau cho màn đóng kịch gạt địch quá phiêu lưu mạo hiểm như thế này. Binh pháp Tôn Tử chắc cũng có câu “phải đặt mình vào đường chết mới mong tìm ra lối sống”.

Ngày 11 (7/4/1975): Phải mất thêm một ngày ghe chúng tôi mới cập bến Bãi Trước (Bãi Tầm Dương) của Vũng Tàu. Sống thật rồi! Sống thật rồi! Cả đoàn hân hoan nhìn rất nhiều ghe chạy giặc đang bỏ neo, nhấp nhô lên xuống theo sóng biển vỗ vào bờ đá Bãi Trước. Lúc đó là 11 giờ đêm. 12 giờ đêm là giờ giới nghiêm. Sáu anh em chúng tôi từ già và cảm ơn vợ chồng chủ ghe, sau khi tôi tặng 1 số tiền vài ngàn gọi là đền ơn. Chúng tôi phóng lẹ lên bờ, đi tìm một cái quán gần đó, gọi chủ quán nấu cho 1 nồi canh chua cá bông lau với chục trái ớt dầm nước mắm thật cay. Chủ quán chịu chơi còn mang ra 3 gói thuốc Salem và hộp quẹt. Chưa bao giờ anh em chúng tôi vui mừng ăn cơm canh chua và uống bia, hút thuốc đầy tinh

thần Mũ Đỏ sống chết có nhau, tương thân tương ái đến như thế này. Giờ giới nghiêm đã tới. Chủ quán đóng cửa. Đường phố vắng tanh. Anh em chúng tôi lúc này vô gia cư nên đành nằm ngoài sân trước quán mà ngủ.

Ngày 12 (8/4/1975): Trời đã hừng đông, người qua lại thật tấp nập, lộn xộn, ngỡ ngác. Loạn lạc có khác. Sáu anh em Nhảy Dù ra đón xe đò về Sài Gòn. Mọi người nhìn chúng tôi với ánh mắt ngạc nhiên, chắc có một chút thán phục và thương hại vì Th. Úy H. luôn miệng nói “chúng tôi về từ mặt trận Khánh Dương và đây là Bác Sĩ Liêm, người về từ cõi chết”. Xe đò dừng lại, phụ xế mời anh em chúng tôi lên xe đang đông nghẹt khách, cho ngồi ghế “súp” vì xe hết chỗ, không tính tiền vì nể lính Nhảy Dù.

Xe về đến Ngã Tư Hàng Xanh thì Quân Cảnh chặn lại để xét. Chúng tôi ngồi yên. Quân Cảnh 204 (là Quân Cảnh của Sư Đoàn Nhảy Dù) lên xe và kêu “Ồ! Bác Sĩ Liêm còn sống à! Chào Bác Sĩ, cả Sư Đoàn đều nói Bác Sĩ đã chết. Mời BS và Th.Úy, Tr.Sĩ và 3 anh em đây lên xe Jeep về thẳng Bộ Tư Lệnh. Các nón cối, súng AK, dây nịt, dép râu của địch, tụi tôi xin phép mang về Bộ Tư Lệnh luôn”. Tôi xin phép đi riêng về nhà để tắm rửa, cạo râu và mặc quân phục chỉnh tề, rồi tôi sẽ vào trình diện Thiếu Tướng Lê Quang Lương và Trung Tá Bùi Quyền sau. Vừa về đến nhà, chưa kịp hàn huyên với gia đình thì “Két” một cái, xe Jeep của Tiểu Đoàn 5 ND do đích thân Trung Tá Bùi Quyền lái, đến nhà đón tôi về hậu cứ của TĐ là trại Ngô Xuân Soạn ở Tam Hiệp, Biên Hòa, mổ một con bò khao quân và mừng Bác Sĩ Liêm trở về bình an vô sự. Nhảy Dù Cố Gắng.

Mũ Đỏ BS. Nguyễn Thanh Liêm,

Cựu Y Sĩ Trường/ Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù

SẮC LÁ THU PHAI

Thơ Nguyễn Nhật

*Nếu thu về chẳng có lá vàng rơi
Sao biết được trong lòng ai héo úa
Còn chiếc lá xoay tròn không rớt nữa
Phải chăng là tiếc nuối quãng đời
xanh
Nếu gió mưa làm cánh mỏng lia cành
Thì xin hãy đẩy đưa về với cội
Đừng che đậy dấu chân người dẫm lối
Để còn vương chút kỷ niệm bên đời*

*Nếu chẳng còn nghe tiếng lá thu rơi
Người có để con tìm mình thồn thức
Mùa thu đến dạ ai còn rạo rục
Mối tình đầu tựa sắc lá thu phai!*

Đôi Mắt Biết Nói

(thế giới tâm linh)

Từ buổi tối hôm đó cho đến hết cuộc đời tôi, tôi sẽ không bao giờ quên được đôi mắt của người phụ nữ trong đêm văn nghệ, đã nhìn tôi. Những người phụ nữ có được đôi mắt đẹp - đôi mắt bồ câu - là chuyện thường tình. Nhưng, để có được đôi mắt tuyệt đẹp mà đôi mắt đó còn như... biết nói nữa thì, có lẽ không có ai. Vậy mà tôi đã thấy được người có đôi mắt đó. Đôi con mắt bồ câu đó khi

nhìn ngay tôi và như là đang nói chuyện với tôi. Thoạt tiên tôi đã không để ý đến điều kỳ diệu đó. Cho đến khi tôi nhận ra là, người phụ nữ đó không hề mở miệng nói với tôi vì khoảng cách khá xa. Cho dù người phụ nữ đó có nói thì cũng khó để cho tôi nghe được. Tiếng đờn ca quá lớn nên, có ngồi ngay bên cạnh cũng khó mà nghe rõ được. Vậy mà không biết làm sao tôi lại hiểu rõ ý của người đó y như đang nói chuyện với tôi vậy.

* * *

Hôm đó là ngày thứ bảy 18 tháng sáu năm 2016, ban nhạc Trùng Dương cùng một số các bạn là bác sĩ và dược sĩ đứng ra tổ chức buổi văn nghệ có khiêu vũ tại thành phố Alkmaar Holland. Một trong những người tổ chức buổi văn nghệ tên là Luật. Luật nhỏ tuổi hơn tôi và ở cùng trại tỵ nạn Heerde khi chúng tôi được chính phủ Hòa Lan tiếp nhận. Sau nhiều năm xa cách. Hôm nay chúng tôi gặp lại nhau và, Luật đã là vị bác sĩ người Việt Nam ít ỏi trong một đất nước cũng chỉ khoảng mười sáu mươi bảy triệu người. Buổi văn nghệ có rất đông người Việt Nam đến tham dự và rất vui, nên tôi đã nhảy nhiều, cũng như đã uống bia nhiều.

Khi đó là mười hai giờ mười phút sáng. Tôi để ý đến giờ giấc là vì buổi văn nghệ sẽ chấm dứt lúc một giờ sáng, nên, trước khi chấm dứt buổi văn nghệ độ một tiếng, tôi sẽ ngưng uống bia và đổi qua uống nước lạnh hoặc nước ngọt. Tôi không muốn bị cảnh sát bắt thổi và rồi bị lãnh giấy phạt hoặc, bị tịch thu bằng lái thì xem như... cụt chân. Đang rót ly nước lạnh từ chai nước, tôi nhìn thấy một người phụ nữ thật trẻ, tuổi chưa quá ba mươi và thật đẹp; ngồi một mình trong góc tối phía trước mặt và đang nhìn tôi. Lúc đó tôi tưởng người phụ nữ nhìn những người đàn bà ngồi chung bàn với tôi, nên tôi chỉ nhìn người phụ nữ đó thoáng qua rồi rót nước tiếp. Nhưng, rõ ràng tôi có linh cảm

người phụ nữ đẹp đó đang nhìn ngay tôi, nên tôi nhìn lại và tôi thấy đôi mắt của người đẹp như đang nói - đang truyền những ý tưởng đến cho tôi - và, tôi hiểu được rằng: “Anh hãy nhìn kỹ em đi. Nhìn thật kỹ đi vì rồi đây anh sẽ gặp lại em vì em muốn gặp và muốn giúp anh”. Tôi nhìn kỹ người đẹp hơn. Người đẹp mặc bộ đầm dạ hội màu trắng có đính một bông hồng màu đỏ bên ngực phải. Có một điều tôi chắc chắn là, tuy người đẹp ngồi trong góc tối và cách xa chỗ tôi ngồi cũng gần hai mươi thước, vậy mà tôi nhìn thấy thật rõ ràng mọi cử động của đôi con mắt tuyệt đẹp đó... mới là lạ. Vì lịch sự tôi không dám nhìn người đẹp lâu nên tôi quay qua nói chuyện với những người đàn bà ngồi chung bàn. Nhưng, tôi vẫn có linh cảm như đôi mắt đó vẫn cứ nhìn ngay tôi nên tôi lại quay nhìn người phụ nữ. Tôi thấy thật rõ ràng là đôi con mắt tuyệt đẹp đó lại đang nói với tôi rằng: “Em biết anh thích viết những chuyện về thế giới tâm linh. Nhưng, vì anh không phải là nhà văn chuyên nghiệp nên anh không dễ dàng nghĩ ra được cốt truyện. Em sẽ giúp anh để anh viết về... em”.

Tôi vừa gật đầu vừa cười vì quá mừng, đồng thời miệng của tôi tự động thoát ra năm chữ:

“Cám ơn cô nhiều lắm.”

Một người đàn bà ngồi chung bàn, và ngồi cạnh bên tôi nghe tôi nói đồng thời thấy tôi cứ nhìn thẳng về phía trước nên hỏi:

“Anh vừa cám ơn ai vậy?”

Tôi chợt tỉnh và chưa nhận ra hiện tại thì người đàn bà ngồi chung bàn hỏi tiếp: ‘Anh nhìn gì mà nhìn trừng trừng như muốn thổi miên ai vậy anh?’ Tôi nhìn người đàn bà vừa hỏi với chút lúng túng, nhưng tôi không trả lời. Ngay khi đó đèn trong phòng mở lên sáng choang thì... người đẹp cũng đã đi tự lúc nào rồi. Tôi như vừa qua cơn mê, nên tôi... gãi đầu. Từ chỗ người đẹp đã ngồi, nếu muốn đi ra tới cửa cũng phải hơn ba mươi lăm thước. Vậy mà chỉ trong khoảng chưa đến mười giây đồng hồ mà người đẹp đã không còn trong hội trường nữa thì... tôi không làm sao hiểu được. Những người ngồi chung bàn tưởng tôi... say nên mặt của tôi cứ thừ ra như chàng ngốc vậy. Tôi đứng lên bắt tay từng người để từ giã nhưng không được lời nào. Khi đi qua chỗ người đàn bà có đôi con mắt tuyệt đẹp đã ngồi, tôi đứng sững lại mất mười mười lăm giây vì, chỗ đó đặt hai chậu cây kiểng chứ không hề có cái bàn nào cả. Tôi nhìn quanh như thẩm định lại vị trí cho chắc chắn rồi tôi đi thẳng ra bãi đậu xe. Trong đầu của tôi hình ảnh người phụ nữ đẹp đã làm cho tôi hoang mang vì chính tôi đã nhìn thấy rõ ràng mà. Hình ảnh người phụ nữ làm cho cái đầu của tôi bị rối bung lên nên tôi cũng chẳng biết tôi đã đi đến bãi đậu xe từ lúc nào.

Tại bãi đậu xe, khi tôi vừa tra chìa vào ổ khóa, tôi lại nhìn thấy người đẹp đứng một mình bên cạnh chiếc xe màu trắng cách chỗ tôi đậu xe khoảng ba mươi thước. Giữa đêm khuya vắng vẻ ở một bãi đậu xe yên tĩnh và vắng tanh như chỗ tôi đang đậu xe thì, một người đàn bà mặc bộ đồ trắng tinh mà tà áo đang tung bay phát phới theo cơn gió thổi... có thể làm cho những ai yếu bóng vía sẽ bị ngất xỉu. Nhưng, vì tôi đã thấy người đẹp trước đó trong hội trường nên tôi không sợ. Tôi nhìn ngay người đẹp và gật đầu chào. Tôi đang lưỡng lự không biết có nên đi đến làm quen với người đẹp hay không. Tôi nhìn quanh để xem có người đàn ông nào đang trên đường đi đến người đẹp không. Không có ai cả nên tôi nhìn lại người đẹp. Thì, rõ ràng là tôi lại nhìn thấy đôi con mắt của người đẹp nói với tôi rằng: ‘Hẹn gặp lại anh một ngày không xa, anh nhé.’ Tự dưng tôi lại buột miệng trả lời: ‘Dạ, tôi rất

vui và rất mong gặp lại cô.’ Nói rồi tôi giật mình vì, khoảng cách ba mươi thước và giữa đêm khuya có nhiều sương mù, vậy mà tôi vẫn thấy rõ ràng đôi con mắt của người đẹp nói với tôi câu nói đó làm cho tôi đã trả lời theo phản ứng vô thức, chứ tôi không hề chủ động để nói câu nói đó; nên đã

làm cho tôi nổi da gà và bị rùng mình nhiều lần. Tôi cố nghĩ mình bị sương và gió làm cho bị lạnh chứ không phải vì sợ.

Lúc này xe của tôi đã âm dần lên, nên, trước khi cho xe chạy, tôi còn cố quay nhìn người đẹp một lần nữa.

Nhưng, người đẹp đã lái xe đi mất tự hồi nào mà tôi không hề nhìn thấy ánh đèn phát ra từ chỗ đậu xe của nàng.

Tôi ôm đầu và nói:

‘Ôi, Sao lại có hiện tượng quái dị như thế này... hả trời? Tôi đã say hay tôi đã nhìn thấy thật?’

Để biết chắc chắn hơn, tôi tát một cái thật mạnh vô má bên phải. Tôi xác định tôi chưa say vì tôi bị đau quá bởi cái tát có hơi... mạnh tay.

* * *

Chúa nhật 26 tháng sáu năm 2016, tôi vừa đến thăm một người bạn thân bị bệnh nặng ở thành phố Groningen. Người bạn mà tôi quen khi cùng chung chuyến tàu vượt biển năm 1980. Tôi kể câu chuyện tôi gặp người phụ nữ có đôi con mắt biết nói cho bạn nghe. Bạn nhìn tôi, và, bạn đã... gân cổ lên cãi để phản bác câu chuyện mà bạn nói là: ‘Vô lý. Câu chuyện phản khoa học như trong những truyện ngắn huyền bí mà anh viết. Anh tưởng tôi là con nít, anh tưởng tôi đang bị bệnh nên đầu óc không còn sáng suốt nữa. Anh định gạt cả tôi nữa hay sao.’

Cũng vì câu nói quả quyết của bạn đã làm cho tôi phân vân không biết chuyện tôi gặp gỡ... là có thật hay là tôi... mơ. Nên trên đường về lại nhà, tôi đã tự động lái xe vô trong trung tâm thành phố Leeuwarden mà tôi không hề hay biết. Đến chừng giật mình, tôi nhìn thấy chữ Leeuwarden tôi mới bừng tỉnh lại. Trong thành phố này tôi có quen hai người phụ nữ rất dễ thương và lịch sự. Hai người phụ nữ này thường có mặt trong những buổi văn

nghệ và, cũng thường khiêu vũ với tôi. Rất tiếc là tôi không có địa chỉ của cả hai người. Có bao giờ tôi nghĩ sẽ đến thăm thành phố này đâu nên tôi không nghĩ đến chuyện xin địa chỉ.

Vì hôm nay là ngày Chúa nhật nên các cửa tiệm trong thành phố đều đóng cửa.

Đã đến đây rồi tôi cũng muốn nhìn qua thành phố cho biết, nên tôi lái xe chạy qua nhiều con đường.

Tôi đang lái xe chạy trên con đường chính của thành phố và nhìn quang cảnh hai bên đường, thì, tôi sửng sốt đến suýt leo cả xe lên lề khi nhìn thấy người đẹp có đôi con mắt biết nói đang bước những bước khoan thai như thể nàng đang đi dạo phố. Tôi nhận ra người đẹp là vì người đẹp chiều nay cũng vẫn mặc bộ đầm dạ hội màu trắng có đính cái bông hồng đỏ

bên ngực phải. Bây giờ đang là buổi chiều. Nghĩa là bầu trời còn nắng nên sáng tỏ lắm vì là mùa hè. Như vậy chuyện tôi đã gặp người có đôi con mắt biết nói là thật chứ không phải vì mơ hay vì say rượu. Tôi lái xe chạy thật

chậm phía sau người đẹp để xem người đẹp đi đâu. Đi bộ một lúc thì người đẹp bước vô tiệm ăn nhỏ mà tôi nhận ra ngay, đó là tiệm ăn của người Việt Nam. Bảng hiệu Quỳnh Ngọc thì không làm sao có thể làm với các tiệm ăn của các quốc gia khác được. Bây giờ đã hơn sáu giờ chiều nên tôi nghĩ mình cũng nên vô tiệm ăn Việt Nam đó xem có món ăn gì đặc biệt mà mình chưa từng ăn qua ở đâu không. Nhưng , phải nói thật một điều là vì tôi cũng muốn làm quen với người đẹp.

Anh chàng có lẽ là chủ nhân tiệm ăn vì anh ăn mặc rất lịch sự với cái áo vest và kèm nụ cười rất tươi và rất thân thiện đã đón tôi ngay cửa. Tôi nhìn vô trong quán thì thấy người đẹp đang ngồi xem tờ thực đơn. Ngay lúc đó người đẹp ngước mặt lên và khi nhìn thấy tôi, người đẹp liền nở nụ cười thật tươi và thật thân thiện; cũng giống như anh chàng chủ tiệm ăn vậy. Tôi nhìn ngay mắt người đẹp để xem... có giống như điều tôi đã nhìn thấy đêm hôm văn nghệ tuần trước không, thì, rõ ràng đôi mắt đó như đang nói với tôi: “Mời anh đến đây ngồi chung bàn với em”. Mặc dù không nghe được tiếng nói,

nhưng tôi tin điều đó là có thật nên tôi không ngại ngừng gì mà không đi thẳng đến bàn của người đẹp. Và, điều làm cho tôi hết sức ngạc nhiên đến sửng sốt khi nàng lên tiếng:

“Mời anh Thuận ngồi đây với em vì em đi một mình”.

Tôi quá đỗi ngạc nhiên nên hỏi lại:

“Cô... cô biết tên tôi à?”

“Dạ biết. Em còn biết nhiều về anh nữa kìa. Em xin giới thiệu với anh em tên là Ngọc Liên”.

Tôi hỏi như là để xác nhận phải là người đẹp hôm nào trong đêm văn nghệ không.

“Chúng ta đã gặp nhau trong đêm văn nghệ ở Alkmaar tuần rồi phải không... cô?”

Người đẹp lập lại điều mà tôi đã thấy:

“Dạ, và em cũng thấy anh ở bãi đậu xe nữa. Nhưng...”.

“Nhưng sao... cô?”

“Hình như đêm đó anh... sợ ma khi nhìn em?”

Tôi chống chế cách vụng về:

“Ồ... Tại vì tôi... say quá cô à.”

“Anh Thuận gọi tên em hay gọi là em cho thân mật chứ cứ cô cô xem xa lạ quá.”

Tôi định nói, Ngọc Liên với tôi chẳng xa lạ chứ quen nhau hồi nào đâu. Chưa kịp nói thì anh

chàng chủ tiệm ăn Quỳnh Ngọc đã đi đến nên Ngọc Liên tự gọi món ăn luôn cả cho tôi.

“Anh cho hai chén phở nhỏ ăn trước. Sau đó... sau đó anh cho hai phần bún chả và hai phần thịt bò nướng lá lốt.”

Ngọc Liên không cần hỏi tôi uống gì, nàng gọi luôn:

“Cho tôi chai rượu chát Chateau Castel Bruck năm 2010... luôn anh nhé.”

Tôi định nói ăn phở và bún mà uống rượu chát thì sợ không hợp khẩu vị. Nghĩ vậy nhưng tôi lại không lên tiếng. Tôi tôn trọng ý của Ngọc Liên. Tôi không biết bún chả là bún gì nhưng trong thực đơn không có nên tôi hỏi:

“Bún chả người miền Nam gọi là bún gì mà tôi không thấy ghi trong thực đơn?”

Ngọc Liên trả lời ra vẻ cũng rành chuyện thế sự lắm:

“Là bún thịt nướng đó anh. Ông Tổng Thống Obama đến Hà Nội và cũng đã ăn món này đó anh.”

Tôi nói như để có chuyện nói:

“Người Việt miền Nam Việt Nam gọi rõ ràng hơn. Thí dụ như bún chả giò, bún chả cá, bún chả... gì đó. Chứ bún chả không thì sợ có nhiều người không hiểu. Chẳng hạn như tôi vậy. Trong thực đơn ghi bún thịt nướng mà không ghi bún chả thì rõ ràng quá phải không Ngọc Liên?”

Ngọc Liên nghĩ tôi không hiểu sự khác biệt món ăn đó giữa hai miền nên nói một mạch:

“Cũng như phở, món này không có công thức nào được coi là chuẩn cả anh Thuận à. Bún thịt nướng hay bún chả gồm bốn phần: bún, thịt nướng, rau sống và nước chấm. Bánh tráng được người miền Nam thêm vô chứ miền Bắc không có. Thịt nướng là thịt ba rọi ướp, có thể thêm thịt heo băm và viên ướp nướng mà ngoài Bắc bắt buộc phải có đủ hai thứ này. Rau sống thì gồm có xà lách và rau thơm, trong đó bắt buộc phải có rau húng và rau ngò. Miền Nam có thêm dưa leo, rau dấp cá vân vân... Nước chấm là nước mắm pha.”

Hớp rượu đầu tiên vừa trôi qua cổ họng đã làm cho tôi mạnh dạn hơn. Tôi hỏi:

“Ngọc Liên ở thành phố này à?”

“Dạ, em ở đây từ năm 1973, khi đó em mười tám tuổi. Em đi du học chứ không phải tỵ nạn. Trường em học ở thành phố Groningen.”

Tôi nhìn ngay mặt Ngọc Liên với hai con mắt mở thật lớn vì tôi không tin điều nàng vừa nói. Năm 1973 đến năm nay là 2016 vị chi là bốn mươi ba năm, thì năm nay Ngọc Liên phải sáu mươi một tuổi. Tôi hoàn toàn không thể tin được ở đôi con mắt của mình. Ngọc Liên hiện tại, theo tôi đoán thì chỉ khoảng hai mươi tám hai mươi chín tuổi thôi. Tôi còn đang phân vân thì Ngọc Liên nói tiếp:

“Năm 1982 em bảo lãnh vợ chồng người anh ruột khi đó đang tạm trú ở trại tỵ nạn bên Mã Lai. Hiện hai người vẫn chung sống cùng một nhà với em. Lát nữa anh cho em quá giang về nhà, nhưng em không thể mời anh vô nhà hôm nay được vì hôm nay... Anh thấy em mặc cái áo đầm dạ hội mà em mặc tuần trước là vì hôm nay... Hôm nay là ngày

đặc biệt của em. Lát nữa anh sẽ biết nhà em và lần khác anh cứ đến nhà tự nhiên lúc nào anh muốn. Cửa nhà luôn rộng mở đón chào anh; ngoại trừ hôm nay.”

Tôi bị Ngọc Liên làm cho đi từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác mà không hiểu gì cả. Tôi thật sự không hiểu gì cả nên tôi... uống nhiều hơn ăn và tôi cứ nhìn ngay mặt của Ngọc Liên bởi tôi vẫn đang thắc mắc, một người đàn bà... già hơn sáu mươi tuổi mà trông cứ như người chưa quá ba mươi thế kia thì chắc chắn phải nhờ đến dao kéo nhiều lắm chứ không thể như thế này được. Nhưng, dao kéo cũng chưa chắc đã làm được mà phải... lột da mặt hay thay nguyên cái mặt thì may ra, mà điều này thì khoa học chưa làm được. Và

lại đôi bàn tay của Ngọc Liên quá đẹp, không một dấu vết nào của thời gian hơn sáu mươi năm.

Ngọc Liên thấy tôi ngồi im và chỉ uống rượu nên lên tiếng:

“Anh Thuận ăn với em chứ cứ uống hoài sao. Hôm tuần rồi anh nhảy với cô Bích Ngọc điệu tango hay quá. Cô Bích Ngọc nhảy nhẹ và đẹp quá phải không anh.”

Lại thêm một điều ngạc nhiên nữa. Tôi nói:

“Tôi cũng có nghe một vài người bạn khen cô Bích Ngọc nhảy hay.”

“Không, em nói cô Bích Ngọc nhảy đẹp. Đào nhảy đẹp là nhờ kếp... diu. Anh đưa cô ấy đi... lã lướt lắm.”

“Cám ơn Ngọc Liên về lời khen. Hôm đó tôi không thấy Ngọc Liên ra sàn nhảy?”

“Em... cũng giống như cô Quỳnh vậy. Em mới tập và chỉ biết mỗi điệu cha cha cha thôi.”

“Xin lỗi Ngọc Liên cho tôi... tò mò một chút. Ngọc Liên quen Bích Ngọc và Quỳnh như thế nào?”

“Hai cô đó cũng ở trong thành phố Leeuwarden... diu hiu này như em vậy. Em chỉ biết chứ không quen. Em biết nhiều người lắm nhưng không quen ai cả, chẳng hạn như với anh vậy. Em biết anh là anh Thuận nhưng em có quen anh bao giờ đâu.”

“Nếu tôi nói chuyện này ra thì chắc chắn không một ai tin. Chẳng hạn như anh bạn thân mà tôi vừa đi thăm... trong bệnh viện. Ngọc Liên làm cho tôi

đi từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác đến độ tôi ăn không muốn vô.”

Ngọc Liên nghe tôi nói vậy, nàng chỉ mỉm cười như là điều bí hiểm lắm. Đôi con mắt của Ngọc Liên như đang nói với tôi, thay vì chính Ngọc Liên nói: “Anh bây giờ chưa hiểu được. Nhưng, thời gian tới anh sẽ hiểu tất cả và anh sẽ quý mến em hơn chứ không hề... sợ em.”

Trời ơi! Khi tôi vừa nghe xong câu nói từ đôi con mắt tuyệt đẹp đó thì, Ngọc Liên cười với nụ cười như người tình cười với người yêu vậy.

Có một điều rất lạ là, chai rượu chát chỉ một mình tôi uống, nhưng tôi vẫn tỉnh táo, khác với mọi khi, đến ly thứ ba là tôi đã bắt đầu... lạng quạng rồi.

Bây giờ đã hơn mười giờ đêm. Có lẽ tôi phải đưa Ngọc Liên về vì tôi còn phải lái xe một quãng đường khá xa. Khi anh chàng chủ tiệm ăn với nụ cười gần như luôn luôn nở trên môi đi đến. Ngọc Liên giành trả tiền.

“Hôm nay là ngày... của em. Anh Thuận để em trả tiền bữa ăn này. Khi khác anh được toàn quyền.”

“Tùy em và cảm ơn em.”

* * *

Con đường Lepelsstraat và số nhà 27 thì không bao giờ tôi có thể quên được, mặc dù tôi vẫn thường cẩn thận ghi chép, nhưng hôm nay thì không. Ngọc Liên xin xuống xe từ đầu đường rồi đi bộ đến nhà. Khi chia tay, Ngọc Liên nói:

“Anh Thuận nhớ đến thăm em anh nhé. Khi đó anh sẽ hiểu vì sao hôm nay em không thể mời anh vô nhà. Anh không cần phải hẹn trước vì em luôn có mặt ở nhà. Anh... sẽ hiểu về em và anh sẽ hiểu vì sao em quý mến anh cách đặc biệt.”

Tôi cố ý xưng hô thân mật:

“Anh hứa sẽ đến thăm Ngọc Liên... đến thăm em trong tuần tới.”

“Anh Thuận đến thăm em anh đừng mua gì cho em cả. Nếu có thể thì... em xin anh một bó hoa toàn màu trắng. Em thích hoa màu trắng lắm anh Thuận à.”

Tôi bắt tay và hôn lên má của Ngọc Liên. Da mặt của Ngọc Liên thơm và mịn màng nhưng lại lạnh

ngát. Bàn tay của nàng cũng vậy. Ngọc Liên đang ngồi trong xe có điều hòa nhiệt độ mà cứ như đang ngồi trong tủ... đông lạnh vậy.

Tôi ngồi trong xe nhìn Ngọc Liên bước từng bước khoan thai đi về căn nhà số 27. Khi Ngọc Liên vô hẳn trong nhà rồi, tôi mới lái xe về lại Amsterdam. Trên đường về nhà, hình ảnh đôi con mắt của Ngọc Liên đã theo tôi suốt đoạn đường. Đôi con mắt đó thật sự đã làm cho tôi không thể nào quên

được. Khi nói chuyện đôi con mắt đó luôn luôn nhìn ngay mặt người đối diện chứng tỏ bản tính của Ngọc Liên chân thật. Tôi đi cũng nhiều. Tôi quen cũng nhiều. Nhưng tôi chưa gặp người phụ nữ nào đặc biệt như Ngọc Liên cả. Tôi nghĩ Ngọc Liên ít ra cũng đã trải qua một mối tình, nhưng hiện tại chắc chắn nàng đang sống độc thân.

Vì sự tế nhị nên tôi không dám đi sâu vào đời tư của nàng. Tôi muốn biết thêm nhiều về những điều đặc biệt nơi Ngọc Liên. Nên, tôi quyết định hai ngày nữa, tức thứ ba tới tôi sẽ đến thăm nàng.

* * *

Cầm bó hoa lớn toàn một màu trắng, tôi có cảm tưởng mình đi thăm người không còn trên thế gian này. Thật vậy, tôi chưa bao giờ bỏ tiền ra mua hoa toàn màu trắng bao giờ. Tôi không hiểu người Hòa Lan mua hoa toàn màu trắng để dùng vào việc gì. Có người mua nên người bán mới trưng bán. Buổi sáng hôm nay trời đẹp với hai mươi độ Celcius. Tôi rời nhà lúc tám giờ mười phút. Ghé tiệm bán hoa rồi chạy thẳng một mạch đến thành phố... đi hui Leeuwarden. Bây giờ là mười giờ hai mươi phút. Tôi sẽ mời Ngọc Liên đi phố để có dịp trả lễ về bữa ăn ngày hôm kia.

Vừa bấm chuông thì một người đàn ông trung niên mở cửa và tôi đoán đây là anh của Ngọc Liên.

“Xin hỏi cô Ngọc Liên có nhà không... anh?”

Người đàn ông bỗng trợn hai con mắt lên thật lớn như hai cái đèn pha nhìn tôi trừng trừng đồng thời cái miệng của ông há ra toác hoác mà không trả

lời câu hỏi của tôi. Mãi một lúc ông mới từ tốn hỏi như thể ông sợ có sự lầm lẫn:

“Ông hỏi... Ngọc Liên... em... em tôi à?”

“Dạ.”

Người đàn ông nhìn bó hoa trên tay tôi rồi lại nhìn ngay mặt tôi hỏi:

“Ông... ông quen... quen... em tôi khi... khi nào mà...”

Thấy ông cứ ấp a ấp úng mà không nói hết ý nên tôi giải thích cho ông rõ:

“Tôi gặp Ngọc Liên tuần trước trong buổi văn nghệ ở Alkmaar. Chúa nhật vừa qua tôi gặp lại Ngọc Liên ngoài phố rồi cùng ngồi ăn với Ngọc Liên cho đến gần khuya và tôi đưa Ngọc Liên về đây.”

Rõ ràng mặt của người đàn ông đang từ màu... bình thường đã đổi qua màu xanh lè với vẻ nhợt nhạt của người vừa bị trúng gió... độc. Ông càng nói càng ấp a ấp úng hơn.

“Mời... mời... mời ông... vô nhà... mình... mình... nói chuyện.”

Tôi linh cảm ngay có chuyện không bình thường. Nhưng, tôi không bao giờ có thể ngờ chuyện

người chết có tính cách huyền bí đến không thể giải thích được khi tôi nhìn thấy tấm hình của Ngọc Liên đang đặt trên bàn thờ. Chị dâu của Ngọc Liên rất bình tĩnh khi nghe tôi kể lại mọi chuyện và rồi bà mới kể rõ đầu đuôi cho tôi hiểu. Trong lúc đó anh của Ngọc Liên cứ ôm đầu ngồi khóc hu hu.

“Một hôm đúng vào ngày 18 tháng sáu năm 1983, khi đó chúng tôi đến định cư ở đây đã được tròn một năm. Hôm đó em Ngọc Liên của chúng tôi đi dự buổi văn nghệ, và đúng là em đã mặc bộ đồ màu trắng với cái bông hồng đỏ gắn bên ngực phải... như ông nói. Đêm khuya lúc trên đường trở về nhà, em của chúng tôi bị một chiếc xe chạy ngược chiều đâm phải. Tai nạn đã làm cho hai con mắt của em vĩnh viễn không còn nhìn thấy ánh sáng nữa. Sống trong sự tối tăm nên em nghĩ mình là người vô dụng. Và, khoảng một năm sau, tức là ngày 26 tháng sáu năm 1984 em Ngọc Liên đã tìm đến cái chết ngay tại căn nhà này bằng cách uống rất nhiều thuốc ngủ. Sau đó xác của em đã được

hỏa thiêu như bức thư mà em của chúng tôi đã để lại.

Tôi hỏi trong khi trái tim của tôi vẫn đang đập thình thịch:

“Chiếc xe Ngọc Liên lái đêm đó màu gì... chị còn nhớ không?”

“Dạ, màu trắng.”

Tôi vừa chợt nhớ nên nói:

“Tôi nhớ lại là đêm hôm tôi đưa Ngọc Liên về đây, tôi thấy Ngọc Liên đi thẳng vô nhà như thể nhà đang mở cửa chờ Ngọc Liên về, trong khi bên ngoài trời rất lạnh.”

“Ngọc Liên... là người ở cõi khác nên dù cửa có là cửa sắt thì em cũng ra vô tự nhiên thôi.”

* * *

Trước khi rời khỏi thành phố... đìu hiu Leeuwarden, tôi ghé đến tiệm ăn Quỳnh Ngọc. Tôi muốn kiểm lại xem anh chàng chủ tiệm ăn vui vẻ và dễ thương sẽ nói những gì. Có thật là anh chàng chủ tiệm ăn cũng thấy Ngọc Liên ngồi ăn với tôi chứ? Anh chàng xác nhận ngay:

“Dạ, tối hôm kia ông và... bà có ăn tại đây và kêu các món... Để tôi lấy tờ hoá đơn ra xem lại cho chắc chắn.”

Khi anh chủ tiệm ăn quay lại, anh nói ngay:

“Đây, ông xem đây. Hai chén phở nhỏ. Hai phần bún thịt nướng. Hai phần thịt bò lá lốt và... hai chai rượu Chateau...”

Tôi nói liền::

“Một chai chứ?”

“Thưa ông không. Hôm đó... bà kêu đến hai chai và... ông đã uống... cạn cả hai chai.”

Tôi kêu lên thảng thốt:

“Trời ơi, thật vậy sao anh?”

“Dạ, hoá đơn ghi các món ăn và uống vẫn còn đây. Thật sự thì hôm đó tôi nể ông vô cùng. Tôi chưa từng nhìn thấy người nào uống hết hai chai rượu mà vẫn tỉnh... bơ như ông”

“Bà ấy có thường đến ăn ở đây không anh?”

“Dạ không. Tối hôm kia là lần đầu tiên bà đến đây. Mà... có chuyện gì vậy ông?”

“Chỉ có... Mà cũng không có gì là quan trọng cả anh à. Tôi đã rõ về những điều muốn biết. Cám ơn

anh nhé. Lần sau nếu tôi có đến thành phố này, chắc chắn tôi sẽ ghé đến quán ăn này. Và khi đó... chắc chắn tôi chỉ uống một hay hai ly thôi chứ không dám uống đến hai chai đâu.”

* * *

Trên đường về lại nhà, khi xe chạy ngang qua bệnh viện có bạn tôi đang nằm điều trị, tôi nghĩ, sau này khi bạn bình phục rồi, tôi sẽ đưa bạn đến nhà của anh chị Ngọc Liên thì khi đó bạn chỉ... có cảm miệng thôi chứ không còn sĩ vả tôi nữa. Trên đường về nhà tôi cứ như thấy đôi con mắt tuyệt đẹp của Ngọc Liên đang hiển hiện trước mặt và nhìn tôi nhưng không nói. Tại sao Ngọc Liên lại chọn tôi không phải để nhát mà là để tỏ những tình cảm giữa con người với nhau? Tôi nhớ lại trong đêm văn nghệ, đôi con mắt của Ngọc Liên đã nói với tôi: “Em biết anh thích viết những chuyện huyền bí ma quái, nhưng, vì anh không phải là nhà văn chuyên nghiệp nên anh không dễ dàng nghĩ ra được cốt truyện. Em sẽ giúp anh để anh viết về... em”.

Câu chuyện của Ngọc Liên chắc chắn tôi sẽ viết để trình quý độc giả Và, có lẽ độc giả cũng sẽ nghĩ đó là truyện hoang đường, truyện đọc cho vui rồi...thôi. Có vị độc giả nào tin chuyện người chết hiện về bằng xương bằng thịt như vậy không? Chắc chắn có! Đó là người bạn thân của tôi.

Tôi là người có tâm hồn rất cứng rắn, thế mà tôi cứ bị xúc động mạnh khi nhớ đến Ngọc Liên. Tôi thật sự tiếc thương cho một cành hoa tuyệt đẹp đã bị rơi rụng khi vừa chớm nở. Tôi thương Ngọc Liên chứ không hề sợ. Tôi sẽ trở lại thành phố Leeuwarden đều hui mỗi tháng một lần để thấp cho Ngọc Liên những nén nhang và sẽ mua cho nàng những bó hoa màu trắng. Ngoài ra mỗi năm đúng ngày 26 tháng sáu tôi sẽ có mặt tại nhà của nàng để tưởng nhớ ngày nàng ra đi. Và cũng để cảm ơn những tình cảm mà Ngọc Liên đã đặc biệt dành cho tôi. Khi đó tôi sẽ liên lạc để gặp hai người đẹp mà tôi quen trong thành phố này. Tôi ao ước được gặp lại Ngọc Liên trong những buổi văn nghệ, và, chắc chắn tôi sẽ mời nàng nhảy điệu slow./.

Topa (Hòa Lan)

Thơ Hoài Tâm Niệm

Lá Vàng Thu

Ai nói là Thu héo úa sầu
Lá vàng óng ánh đẹp như Châu
Dưới vầng dương tỏa càng thêm sáng
Phản chiếu dạ quang lấp lánh màu
Ngại gió mưa về trông ủ rũ
Cuối mùa rơi rụng chẳng bền lâu
Thiên nhiên vạn vật đâu gì lạ
Nhịp sống thời gian đã bắc cầu

2022 HTN

Nguồn nhiên liệu lý tưởng – Hydro

Nền kinh tế dựa trên nhiên liệu hóa thạch (fossiele economie) đã để lại cho con người những hậu quả vô cùng to lớn. Ô nhiễm và bất ổn. Từ việc ô nhiễm môi trường sống, gây ra biến đổi khí hậu đột ngột dẫn đến hạn hán kéo dài, lũ lụt bất ngờ và nhất là nguồn nhiên liệu hóa thạch cũng có giới hạn, tính theo với mức sử dụng hiện nay thì năng lượng từ dầu mỏ chỉ dùng đủ cho hơn 42 năm và khí đốt khoảng 65 năm. Thêm vào đó, các tài nguyên thiên nhiên này chỉ nằm trong một số quốc gia. Vì vậy, có quốc gia đang dựa vào tính giới hạn của nguồn năng lượng này để tăng sức ép vào kinh tế gây nên khủng hoảng. Con người cần có một tầm nhìn mới để nhanh chóng tạo ra một nguồn năng lượng mới bền vững hơn, tốt hơn và sạch hơn.

Hydro

Có 3 nguồn năng lượng vô tận, có mặt khắp nơi trên trái đất : nắng, gió và nước. Một tài sản chung cho mọi sinh vật, không một quốc gia nào có độc quyền nắm giữ. Từ ánh nắng, qua ngọn gió người ta đã tạo ra điện và từ nước xuất hiện nguồn năng lượng mới và còn ưu việt hơn so với 2 nguồn trên. Vì con người có thể hoàn toàn kiểm soát được. Đó là khí Hydro (Waterstof –). Một phân tử nước () được tạo thành từ khí hydro () và dưỡng khí (zurstof). Khí Hydro rất nhẹ, không màu, không mùi, có nhiệt độ cháy trên 565 °C , cao nhất trong các loại khí thiên nhiên. Khác nhiên liệu hóa thạch có chứa Carbon (C), lưu huỳnh (S) Ni-tơ (N). Hydro không chứa bất kỳ nguyên tố nào khác, nên khi đốt cháy sẽ kết hợp với dưỡng khí, trở thành nước. Hydro là nguồn nhiên liệu an toàn, không gây ô nhiễm, không gây ra phóng xạ như nguồn năng lượng hạt nhân nên được gọi là năng lượng sạch.

Sản xuất

Có hai cách chính để sản xuất khí Hydro. Dùng phương pháp điện phân ở nhiệt độ cao (hoge-temperatuurelektrolyse) hay làm nóng hơi nước đến 1800°C (Thermolyse). Trong cả hai phương pháp, phân tử nước sẽ bị tách ra thành hai nguyên tố là khí Hydro và dưỡng khí. Nếu điện sử dụng trong quá trình này đến từ nguồn năng lượng tái tạo như gió hoặc mặt trời, thì được gọi là "hydro xanh". Nguồn Hydro thu được có thể được lưu trữ dưới dạng thể khí hoặc thể lỏng để dễ dàng hơn trong việc vận chuyển và sử dụng khi cần.

Ứng dụng:

Hydro sẽ thay thế nhiên liệu hóa thạch. Hiện nay trong ngành vận tải và giao thông, đã có nhiều hãng liên doanh sản xuất xe chạy bằng hydro (hydrogen cars) như Mercedes, Toyota, BMW, Honda. Vừa qua, tại Provincie huis Noordbrabant họ đã triển lãm các dòng xe Hydro, cùng với các trạm cung cấp được thiết kế rất mỹ thuật, từ hình dáng cho đến màu sắc. Trong đó, xe Mirai (Mirai = Tương lai) của Toyota là một phiên bản đầu tiên, xuất hiện vào năm 2014, đang được sử dụng tại Nhật, California, Bỉ . Xe Hydro là xe điện sử dụng khí Hydro và Pin nhiên liệu để sản xuất ra điện. Khí khí Hydro và dưỡng khí được đưa vào hệ thống pin nhiên liệu (Fuel cell) đã được lắp sẵn trong xe, thì hai thể khí sẽ hợp thành nước và cùng lúc một dòng điện liên tục sẽ được tạo ra.

Ngày 24/8 nước Đức khai trương một tuyến đường xe lửa chạy hoàn toàn bằng khí Hydro. Tuyến dài 97 km nối liền 4 thành phố, gần Hamburg. 14 đoàn tàu Hydro, do công ty Alstom thiết kế, có thể đạt được vận tốc tối đa 140 km/giờ, tương tự với Stoptrein chạy bằng điện tại Hòa Lan. Nước Đức đã trở thành quốc gia đầu tiên thay thế đầu máy diesel bằng hydro, đánh dấu một bước tiến quan trọng trong vận tải đường sắt xanh, giảm thiểu khí thải CO2.

Khí Hydro cũng được dùng thay cho khí đốt thiên nhiên. Nhóm chuyên gia tại Đại học Stavanger, Na Uy, đã thành công trong việc tạo ra turbine khí đốt chạy bằng hydro 100%. Họ đã sử dụng Turbin khí để vận hành một nhà máy điện nhỏ và đồng thời cung cấp nhiệt để sưởi ấm các phòng thí nghiệm trong khu vực. Qua đó , họ chứng minh được rằng

Có thể sử dụng hydro trong các cơ sở hạ tầng hiện đang sử dụng khí tự nhiên sẵn có.

Tại Hòa Lan, một số lò sưởi của Remeha có thể hoạt động với một hỗn hợp khí đốt có tỷ lệ 80% khí thiên nhiên và 20% khí Hydro. GasUnie đang xây dựng hạ tầng cơ sở cho khí Hydro, đến 2025 sẽ đưa hệ thống vào hoạt động. Một mạng lưới

Hydro từ miền bắc nối với Đức , trải dài xuống vùng Rijnmond, nối liền các khu công nghệ.

Khí hydro được sản xuất bằng năng lượng mặt trời là nguồn nhiên liệu thân thiện và vô tận. Công hiến cho con người một năng lượng rất ổn định, an toàn và là một chìa khóa giải quyết việc ô nhiễm môi trường, giảm bớt sự biến động khí hậu toàn cầu. Chấm dứt các hội thảo quốc tế , thảo luận triển miên về ô nhiễm do xử dụng nhiên liệu hóa thạch.

Diễm tình mưa hạ

Thơ Lưu Vong

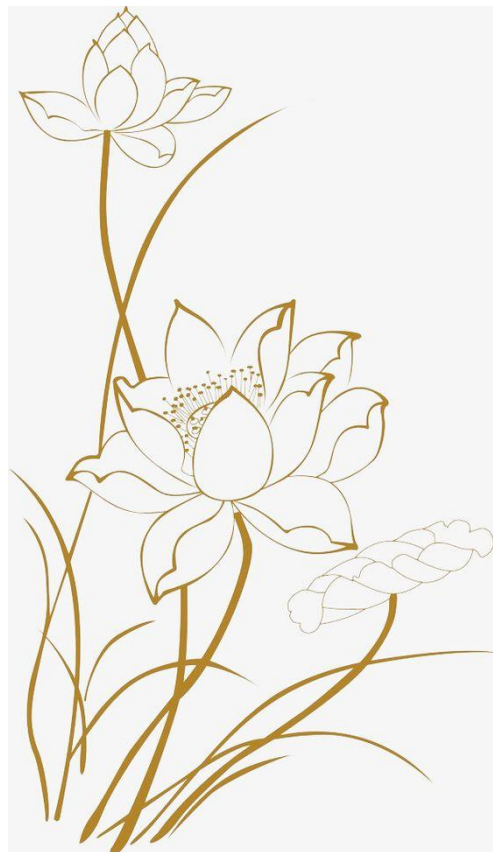
Tháng mười
Mưa nắng rất lòng
Lưu Vong mỗi một
Chạy vòng loanh quanh

Nát lòng
Thềm cỏ lá xanh
Loài sâu di trú
Ngủ cành cỏ hoa

Giấc mơ
Roi rụng đi qua
Mù lòa tóc rụng
Xóa nhòa niềm đau

Xót xa
Lẻ bạn u sầu
Cánh chim mái miết
Về đâu bên chiều

Giữa trời
Còn đám mây phiêu
Bay về nghỉ ngơi
Tiêu điều buồn tênh

Lạc miền
Ký ức mong manh
Mẹ ơi con mẹ
Tóc xanh ..bạc phần

Hờn đau
Mòn mỗi vong thân
Quê hương mẹ đó
Mộ phần con đâu?

Một ngày
Ngồi với niềm đau
Con giun nằm chết
Hai đầu cong khô

Diễm tình
Người chết không mồ
Lạc loài con mẹ
Xương khô lạc loài.

Trang sức khỏe

Bác Sĩ Nguyễn Ý Đức

Trí Nhớ

Theo định nghĩa, trí nhớ là một khả năng của trí tuệ để thu thập, tích trữ và lấy ra các sự kiện mà con người đã trải qua trong quá khứ. Có trí nhớ ngắn hạn, trí nhớ dài hạn. Ngắn hạn không tồn tại lâu và có thể chuyển sang dài hạn và lưu trữ mãi mãi. Hãy hình dung khung cảnh một buổi trưa hè, ta ngồi ở một nơi nào không phải là quê hương Hà Nội, mà nhớ lại cách đây trên dưới nửa thế kỷ, cùng bạn bè tắm sông, hái ổi trên Nghi Tàm, đạp xe vào chùa Láng, chùa Trầm. Rồi tưởng tượng như đâu đây phảng phất hương ngọc lan trên đường Quan Thánh, hay phượng vĩ đỏ ối chung quanh Hồ Tây.

Làm sao mà bất cứ lúc nào, nếu muốn, ta cũng như sống lại những gì của quá khứ? Làm sao mà não bộ, một cơ quan chỉ nặng chừng 1.5 kí lô có thể thực hiện được cái công việc đầy khó khăn đó? Ấy là chưa kể cả trăm công việc khác mà não bộ có thể đảm đương để duy trì sự sống của con người.

Riêng về trí nhớ, khoa học đã cố gắng giải đáp, nhưng sự hiểu biết mới chỉ có một phần.

* * *

Phát triển của não bộ

Khi mới sanh, não bộ nặng khoảng 50 gr, lúc trưởng thành nặng 1,5 kg.

Đó là một khối chất giống như bột mì nhão, màu xám nhạt với cả tỷ tế bào và nhiều triệu dây nối tiếp giữa các tế bào. Tín hiệu chuyển từ tế bào này sang tế bào khác ở chỗ nối tiếp và bằng hóa chất trung gian Acetylcholin.

Mỗi ngày có từ 60.000 tới 100.000 tế bào thần kinh bị hủy diệt và không được thay thế. Đây là một cuộc tàn sát lớn mà khi ta tới tuổi 65, có đến 1/10 tổng số tế bào thần kinh bị tiêu hủy.

May mắn thay là những tế bào còn lại có thể lãnh phần trách nhiệm của những tế bào xấu số. Chúng sẽ mọc ra nhiều nhánh xen kẽ vào khoảng trống để tiếp nhận tín hiệu thần kinh. Sự việc này cũng giống như trong khu rừng già, một cây chết đi thì cây kế cận vươn lên, sinh ra nhiều cành để điền khuyết.

Phần não có nhiệm vụ ghi trí nhớ nằm ở vùng vỏ não, hai bên thái dương, sau mắt.

Phần nhận và thanh lọc tín hiệu cho trí nhớ nằm sâu trong não, có hình chữ C, gọi là hải mã.

Sự liên hệ chức năng giữa hai vùng này rất cần thiết cho trí nhớ.

Ở tuổi già, khối lượng não nhỏ đi, tế bào thần kinh thay đổi hình dạng, sự truyền tín hiệu chậm lại, chất lipofuscin xuất hiện giữa tế bào, có thể gây rối loạn cho các cơ năng của não. Máu vào óc ít hơn, sự cung cấp dưỡng khí cũng giảm.

Hình chụp do X quang cho thấy các luống óc não nhỏ đi, rãnh giữa luống rộng ra. Từ tuổi 20 tới 90, não nhẹ bớt đi khoảng 5-10% và chứa nhiều chất lỏng hơn. Những thay đổi này có ảnh hưởng phần nào tới trí nhớ.

Trí nhớ được chia ra làm ba loại :

1- Trí nhớ ngắn hạn.

Đây là loại trí nhớ để phân tích những dữ kiện, sự việc cần tức thì và kéo dài trong chốc lát. Người Mỹ gọi nó là trí nhớ làm việc (working memory). Từ năm 1890, nhà tâm lý học Williams James gọi là trí nhớ căn bản (Primary memory).

Ta lấy một thí dụ: trí nhớ này giúp ta nhắm trong đầu một số điện thoại trong khi quay máy. Chẳng hạn: bà vợ hỏi chồng số điện thoại của cô Cúc, em dâu, là bao nhiêu, chồng trả lời 8959.4762. Vợ nhắm số đó và quay. Hai chị em thảo luận về quần áo, phàn nàn cả tiếng đồng hồ. Lần sau cần số điện thoại cô Cúc, nàng lại hỏi chàng. Thật là tiện, khỏi mất công nhớ. Mà nếu muốn nhớ, nàng phải dùng đi dùng lại nhiều lần, như là để củng cố, hợp nhất dữ kiện đó vào não.

Trí nhớ này bắt đầu có vào lúc 7 tuổi, thường thường không bị suy giảm với tuổi cao. Nó kéo dài khoảng vài chục giây tới một phút.

2- Trí nhớ trung hạn.

Những dữ kiện ghi trong trí nhớ này tồn tại từ nhiều phút tới vài năm. Một tín hiệu được nhắc đi nhắc lại, được sử dụng nhiều lần sẽ được ghi đậm sâu trong vỏ não. Khi cần đến, óc sẽ được kích thích để lấy ra dữ kiện này.

Còn bé đi học, có những bài học thuộc lòng trong Luân Lý Giáo Khoa Thư mà chắc bây giờ nhiều người trong chúng ta còn nhắm mắt ôn lại được. Xin nói rõ là, để có chất liệu trong trí nhớ, ta phải đi qua ba giai đoạn :

a- Thu thập

Lấy dữ kiện bằng học hỏi, thảo luận, suy nghĩ, và bằng sự nhận của các giác quan.

b-Tồn trữ

Một dữ kiện, muốn được tồn trữ, phải qua sự thanh lọc của bộ phận hải mã, để coi nó có gây xúc động, hấp dẫn đáng ghi nhớ hay không.

Tên người yêu chắc chắn là phải cần ghi nhớ hơn là tên anh cảnh sát công lộ vừa mới biên phạt mình vì lái xe quá tốc độ.

Dữ kiện đó hoàn toàn mới hay có liên quan tới một kỷ niệm cũ. Thí dụ ta đã có một số ý niệm về một ca sỹ với tiếng hát vượt thời gian; rồi tháng sau có tin cô ấy lấy chồng, năm sau sinh đôi, thì bộ phận hải mã sẽ xếp những tín hiệu mới này vào hình ảnh cô ca sỹ nổi danh trên để được phong phú hơn.

c- Phục hồi kỷ niệm

Giống như máy vi tính, ta có thể phục hồi, lấy ra, bất cứ lúc nào, những dữ kiện có trong trí nhớ. Nghe tiếng hát cô ca sỹ kể trên trong CD là ta có thể hình dung ra cuộc đời ái tình sự nghiệp, gia cảnh cũng như hình dáng của cô ta.

Trí nhớ này bắt đầu có vào lúc 10 tuổi.

3- Trí nhớ dài hạn.

Trí nhớ này có thể tồn tại suốt đời người. Đây là kết quả tích tụ của nhiều năm với những kỷ niệm, kinh nghiệm, kiến thức học hỏi của người tuổi cao.

- Có những trí nhớ về kiến thức tổng quát mà ta thu góp, tàng trữ một cách tự nhiên, không cần biết nó xảy ra khi nào, ở đâu. Nói

đến quê hương Việt Nam là ta hình dung ra một giang sơn có hình chữ S, có sông Hồng, núi Ngự, Cửa Long Giang. Khi nhắc tới Quang Trung, ta nhớ lại sử sách kể những trận đánh quân Tàu oai hùng của Người.

Trí nhớ này tích tụ ngày một xúc tích, rất tự nhiên, đầy lúc nào ta không hay.

- Còn trí nhớ về những sự kiện cá nhân trong đời sống hàng ngày được ghi nhận với thời gian và không gian.

Chẳng hạn trưa hôm qua ta ăn cơm Việt Nam ở quán Sài Gòn hoặc sinh nhật năm ngoái, ta nhận được chiếc đồng hồ mới do vợ con mua tặng. Đó là trí nhớ quá khứ.

- Sáng nay khi đi làm, ta tự nhủ là chiều nay tan sở trước khi về nhà, sẽ ghé siêu thị mua chai rượu vang vì tối nay vợ làm món cá bông lau hấp. Đây là trí nhớ vị lai.

-Có trí nhớ hành động thường nhật như ta tự hỏi, sáng nay có để thức ăn cho chú chó không, hoặc tuần trước ta cắt cỏ ngày thứ năm hay thứ sáu.

-Trong trí nhớ hồi tưởng, ta nghĩ và nói về dữ kiện của “những ngày xưa thân ái”, trí nhớ tự truyện nhắc đi nhắc lại chuyện về mình trong vài năm trước.

-Trí nhớ dung nhan khi “Xin lỗi nom ông quen quen, mình đã gặp nhau, mà không sao nhớ được tên ông”, trí nhớ “đã thấy” (déjà vu) mình đã ở nơi đó mà không nhớ bao giờ.

-Bà nội trợ, làm bếp cần mấy củ tỏi, nhưng nhà không còn. Bà ta nhắm trong đầu là kỳ tới đi chợ thêm tỏi vào danh sách các thứ cần mua. Khi viết danh sách lại quên biên tỏi. Đi chợ, qua hàng rau quả, nhìn thấy tỏi, bà ta lượm một túi, như vậy là trí nhớ thắm kín đã gợi bà mua tỏi.

Kết luận

Làm sao mà não, nói chung, các trung tâm trí nhớ, nói riêng, có thể hoàn tất công việc phức tạp đó một cách chu đáo và khoa học như vậy? Cho tới nay, chưa có một giải đáp thỏa đáng mà chỉ có những gợi ý, phỏng đoán.

Có người đã ví não bộ như cả ngàn hệ thống điện thoại mà mỗi hệ thống có thể cung cấp nhu cầu liên lạc cho tất cả dân chúng của thành phố Nữ Ước. Các trung tâm này liên tục nhận những tín hiệu thu lượm do ngũ quan đưa về, phân tích, xếp loại rồi tồn trữ.

Óc ghi nhận dữ kiện như một cái máy thu âm, bộ phận hải mã như là một cái nút kiểm soát. Bình thường, nút bấm này tắt, và chỉ mở để ghi khi nào dữ kiện được coi là quan trọng.

Một dữ kiện không quan trọng thường lờn vờn trong đầu một lúc rồi tan biến đi. Cho nên nếu ta có quen tên một người nào đó trong tiệc cưới cũng là chuyện bình thường, giống như là lâu lâu ta quên, không biết chìa khóa xe, chìa khóa nhà để ở đâu.

Nhưng lái xe đi làm mỗi ngày trên cùng con đường mà lạc lối; quên những hẹn quan trọng; kể đi kể lại cùng câu chuyện trong một cuộc gặp gỡ ngắn ngủi với bạn bè, thì là điều đáng ngại.

Những thắc mắc, lo âu, tự hỏi: Ta già rồi chăng? Hay ta đang mắc chứng não suy trầm trọng?

Liệu trí nhớ có bỏ ta ra đi như những con chuột tìm đường chạy trốn khỏi con tàu sắp chìm đắm dưới biển cả mệnh mông!

Cười chút chơi

Nỗi khổ của các ông chồng

Một buổi tối, bà vợ đứng trước gương ngắm nghía một lúc rồi bật tiếng thở dài:

– Trời ạ, tôi đã già, béo và xấu xí đến mức này sao?

Thấy chồng không mảy may chú ý, bà vợ tiếp tục than:

– Phụ nữ đúng là số khổ mà. Có chồng con xong nhan sắc tàn tạ, xấu xí đến mức soi gương cũng không dám nữa.

Ông chồng ngồi đọc báo gần đó lên tiếng:

– Bà còn may mắn hơn tôi chán, than thở gì chứ? Bà vợ bực mình:

– Đàn ông các ông thì có phải lo lắng gì đâu mà xuống sắc, lại còn bảo tôi may hơn.

Ông chồng buông tờ báo thở dài:

– Bà tự ngắm mình trước gương có mấy phút thôi đã đau khổ như vậy. Còn tôi phải ngắm bà suốt từ ngày này sang tháng nọ mà có được than vãn tiếng nào đâu.

– !?!

Đừng đi bác sĩ

– Bác sĩ, xin ông cho tôi một lời khuyên, tôi bị mất ngủ.

– Trước khi đi ngủ, anh hãy ăn một trái táo hoặc uống một cốc sữa.

– Ồ, xin lỗi, nhưng năm ngoái, cũng tại bệnh viện này, bác sĩ đã khuyên tôi không nên ăn bất cứ cái gì trước khi đi ngủ.

– Đúng vậy, nhưng anh quên mất rằng chỉ một năm thôi, y học đã có những bước tiến vượt bực rồi sao?

Giấc mơ tuyệt vời..

Hai người bạn ngồi trong một quán bar đang kể cho nhau nghe về những giấc mơ của họ.

-Một người nói : Tôi mơ thấy mình đang đi nghỉ mà chỉ có tôi, cái cần câu và một cái hồ lớn tuyệt đẹp. Thật thơ mộng làm sao.

– Người kia kể :Tối qua, tôi cũng có một giấc mơ đẹp, Tôi mơ thấy mình đang trong vòng tay của hai cô gái xinh đẹp và cả ba đã có một đêm thật tuyệt vời!

Người đầu tiên mở to mắt nói:

– Cái gì, anh ở với hai cô gái xinh đẹp mà lại không gọi cho tôi à? anh thật là đồ....

– Ồ có chứ , Người kia trả lời:

– Tôi đã gọi nhưng vợ anh nói anh đi câu cá rồi!!!

Mua Vé Xổ Số...

– Cô bán vé: “Anh ơi, mua một vé xổ số nhé! bảo đảm là sẽ trúng lớn”.

– Người mua: “Tôi mua rồi!”

– Cô bán vé: “Mua thêm vé nữa, mua nhiều trúng nhiều”.

– Người mua: “Nếu không trúng thì sao?”

– Cô bán vé: “Đến gặp em!”

– Người mua: “Tim em có ích gì?”

– Cô bán vé: “Mua thêm một vé nữa!”

Vợ là cái đinh

Hai người đàn ông ngồi uống nước và tâm sự với nhau.

Một ông nói: “Sao ông không có bản lĩnh đàn ông gì cả. Hôm qua tôi thấy vợ ông quát lớn quá trời đi”.

– Ủ! Mình cũng sai mà nhưng có sợ vợ cũng tốt mà. Vợ mình chứ vợ ai mà sợ.

– Ồi trời. Phải học tập tôi đây này. Không bao giờ biết sợ vợ là gì, mình phải có bản lĩnh của đàn ông chứ. Sao phải sợ vợ. Vợ là cái đinh!

Bất ngờ bà vợ ông g ta về nhà và đứng sau lưng 2 người từ lúc nào. Bà lên tiếng nhẹ nhàng:

– Ông vừa nói gì cơ? Vợ là gì?

Với sự nhanh trí và một chút sợ hãi ông ta lí nhí đáp:

– Vợ là cái đinh còn mình là.... cái kim!

Toà nhà cao nhất

Khi đi ngang một toà nhà 3 tầng, cô hướng dẫn viên giới thiệu với đoàn khách du lịch:

– Toà nhà này trước đây được coi là toà nhà cao nhất thành phố Saint Petersburg.

Đám du khách ngẩn người, một người lên tiếng hỏi:

– Toà nhà này chỉ cao có 3 tầng, bộ trước đây thành phố Saint Petersburg không có nhà lầu hay sao?

Cô hướng dẫn viên tủm tủm cười:

– Không phải đâu, toà nhà này là trụ sở chính của KGB, đứng trên lầu hai của toà nhà này người ta có thể nhìn thấy tận... Tây Bá Lợi Á cách đó cả ngàn dặm. Nên toà nhà này được coi là cao nhất thành phố.

Vliet Service

Reparatie van koelcel, vnescel, koelapparatuur, airco, sofijsmachine, ventilatie, keuken afzuiginstallatie, verwarmingsketels, geyser, boiler, friteuse, opwarming-apparatuur, magnetron, oven, vaatwasmachine, gasapparatuur, koffie-espresso, luchtbehandelingskast, zak filters, koolstof filters.

Verkoop van horeca-apparatuur.

Contact: Dhr. Vliet Nguyen

Tel. 030-2688630

Mob. 06-44464380

Việt Nam Nguyệt San, một trong những tờ báo việt ngữ lâu đời nhất của người Việt tại Âu Châu. Người Việt tại Hòa Lan luôn hãnh diện đã cùng nhau chung góp, kể bỏ công, người góp của, để nuôi dưỡng gìn giữ tờ báo này như một phương tiện liên lạc với nhau từ hơn 30 năm qua.

Hãy đọc và cổ động báo Việt Nam Nguyệt San đến gia đình, bè bạn.

lệ phí cho một năm (8 số) là €30.-

Quý đồng hương có thể chuyển tiền về trương mục của cộng đồng qua ING-bank (IBAN):

NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN

Giá biểu quảng cáo trên báo Việt Nam Nguyệt San 2020

khổ quảng cáo	màu/ trắng đen	giá mỗi số	giá 1 năm (8 số)
trang ngoài bìa sau	hình màu	€150.-	€800.-
trang trong bìa sau	hình màu	€100.-	€600.-
A4 trang trong	trắng đen	€ 80.-	€500.-
1/2 trang trong	trắng đen	€ 50	€300.-
1/4 trang trong	trắng đen	€ 25.-	€150.-
1/8 trang trong	trắng đen	€ 15.-	€100.-

Danh sách độc giả đóng tiền báo tính từ ngày 07-09-2022 đến ngày 09-10-2022

stt	ngày trả tiền	tên độc giả	vùng	số đg	số tiền	ghi chú
01	15-09-2022	M.D. Huynh	Utrecht	849	€ 30.-	
02	28-09-2022	CS Kieu	Nijmegen	902	€ 30.-	
03	29-09-2022	C. Do	Lisse	883	€ 30.-	
04	30-09-2022	Q.S. Tran	Den Bosch	274	€ 30.-	
05	02-10-2022	T.D.L. Vo	Nijmegen	807	€ 30.-	
06	03-10-2022	V.H. Vo	Leeuwarden	461	€ 30.-	
07	05-10-2022	Vertaal buro VN	Den Haag	1	€ 60.-	2 năm
08	09-10-2022	Thieu Anh Quach	Leeuwarden	455	€ 30.-	

Thông báo Giải thi "AVVN's Got Talent"

Trong dịp Tết Quý Mão 2023 Ban Chấp Hành Cộng Đồng sẽ tổ chức cuộc thi tìm tài năng trong cộng đồng cho mọi lứa tuổi. Đề tài: thi, ca, múa, ảo thuật. Các thí sinh có thể quay phim tác phẩm của mình gửi về ban tổ chức qua hình thức clip, youtube, v.v... (ngôn ngữ: tiếng Việt, tiếng Hòa Lan hoặc tiếng Anh) trước ngày 25-12-2022 qua em ail: info@congdonghoalan.com. Muốn biết thêm chi tiết xin liên lạc qua số: 0638544847.

Chúng tôi sẽ vận động các nhà tài trợ để phát các giải thưởng sau đây:

- giải nhất: €300.-
- giải nhì: €200.-
- giải ba: €100.-

AVVN's

Ban giám khảo gồm có:

- * chị Hương (Zevenaar): trưởng ban văn nghệ chùa Vạn Hạnh
- * chị Lily (Den Bosch): ballet dancer
- * anh Quang (Etten-Leur): break dancer

